
Introducció a la comptabilitat

PID_00257450

Rafael Enric Herrando Tejero

Temps mínim de dedicació recomanat: 10 hores

Rafael Enric Herrando Tejero

Inspector d'Hisenda estatal

Índex

Introducció	7
Objectius	9
1. Concepte i registres comptables	11
1.1. Comptabilitat i mètode comptable	11
1.1.1. Concepte i objectius de la comptabilitat	11
1.1.2. Balanç de situació	11
1.1.3. Registre d'una operació en el llibre diari	12
1.2. Obligacions comptables de les empreses espanyoles	15
1.2.1. El Pla general de comptabilitat	15
1.2.2. Estructura del Pla general de comptabilitat i del Pla general de comptabilitat de petites i mitjanes empreses	15
1.2.3. La codificació de comptes segons el PGC	17
1.2.4. Normativa comptable i format de comptes anuals	19
2. Operacions habituals	20
2.1. Compres i despeses	20
2.1.1. Comptes de despeses i ingressos	20
2.1.2. Codificació dels comptes dels grups 6 i 7 del PGC	20
2.1.3. Comptabilització de les existències	22
2.1.4. Valoració de les compres	22
2.1.5. Serveis exteriors	25
2.1.6. Despeses de personal	27
2.2. Vendes i ingressos	28
2.2.1. Codificació dels comptes d'ingressos i beneficis	28
2.2.2. Valoració dels ingressos per vendes	29
2.2.3. Altres ingressos de gestió	32
2.3. Periodificació comptable	34
2.3.1. Ajustaments de periodificació	34
2.3.2. Comptabilització d'una despesa anticipada	34
2.3.3. Comptabilització d'un ingrés anticipat	35
2.3.4. Despeses i ingressos d'explotació diferits	36
2.4. Regularització d'existències i determinació del resultat de l'exercici	37
2.4.1. Regularització d'existències	37
2.4.2. Resultat de l'exercici	41
3. Immobilitzat, IVA i existències	43
3.1. Immobilitzat	43

3.1.1.	Concepte i classificació dels béns d'immobilitzat	43
3.1.2.	Valoració inicial	43
3.1.3.	Amortitzacions	44
3.1.4.	Venda o baixa d'un bé d'immobilitzat	49
3.1.5.	Inversions immobiliàries	51
3.1.6.	Immobilitzat intangible	51
3.1.7.	Deterioracions de valor en els béns d'immobilitzat	53
3.2.	Actius no corrents mantinguts per a la venda	57
3.2.1.	Introducció	57
3.2.2.	Definició i condicions per a la classificació com a ANCMV	58
3.2.3.	Comptes	58
3.2.4.	Valoració	59
3.2.5.	Canvis en el pla de venda	61
3.3.	Arrendaments	62
3.3.1.	Concepte d'arrendament i altres operacions similars	62
3.3.2.	Esquema d'assentaments comptables	62
3.3.3.	Qualificació dels contractes com a arrendament financer o operatiu	64
3.3.4.	Característiques dels contractes de lísing	65
3.3.5.	Característiques dels contractes de rènting	66
3.4.	L'impost sobre el valor afegit	67
3.4.1.	IVA reportat i IVA deduïble	67
3.4.2.	Esquema de liquidació i assentament comptable	67
3.4.3.	Operacions de béns intracomunitàries	68
3.4.4.	Inversió del subjecte passiu	70
3.4.5.	Importació i exportació	71
3.5.	Criteris de valoració d'existències	72
4.	Instruments financers.....	75
4.1.	Actius financers	75
4.2.	Passius financers	76
5.	Altres operacions.....	79
5.1.	Subvencions, donacions i llegats	79
5.1.1.	Subvencions oficials	79
5.1.2.	Esquema d'assentaments comptables de les subvencions de capital	80
5.1.3.	Donacions	82
5.2.	Provisions i contingències	84
5.2.1.	Introducció	84
5.2.2.	Codificació de les provisions en el PGC	85
5.2.3.	Esquema dels assentaments comptables	86
5.2.4.	Provisions per operacions comercials	88
5.3.	Moneda estrangera	91
5.4.	L'impost sobre societats	93
5.4.1.	Comptabilització de l'impost sobre societats	93

5.4.2. Classificació dels ajustaments fiscals	94
5.4.3. Esquema d'assentaments comptables	95
6. La formulació dels comptes anuals.....	107
6.1. El cicle comptable	107
6.2. Els comptes anuals	109
Exercicis d'autoavaluació.....	111
Solucionari.....	118
Glossari.....	122
Bibliografia.....	125

Introducció

El present mòdul d'introducció a la comptabilitat no requereix coneixements previs de comptabilitat. Té l'objectiu de donar a conèixer a l'alumne totes les etapes del cicle comptable d'una empresa amb un enfocament eminentment pràctic.

El primer apartat, «Concepte i registres comptables», es compon de dues parts. La primera, dedicada a la comptabilitat i el mètode comptable, té l'objectiu d'ensenyar a comptabilitzar una operació en el llibre diari utilitzant el quadre de comptes contingut en el Pla general de comptabilitat (PGC) i els convenis de càrrec i abonament, i distingir si l'operació afecta el balanç o el compte de pèrdues i guanys. La segona, dedicada a les obligacions comptables de les empreses espanyoles, constitueix una breu introducció a les obligacions formals en matèria comptable.

El segon apartat es dedica a les operacions habituals i analitza diverses qüestions: compres i despeses (comptes de despeses –grup 6 del PGC– per a iniciar la comptabilització de les operacions més habituals, com per exemple compres, serveis, nòmines o despeses financeres); vendes i ingressos (comptes d'ingressos –grup 7 del PGC– per a iniciar la comptabilització de les operacions més habituals, com per exemple vendes o ingressos financers); periodificació comptable (principi de la meritació, que implica que el resultat es determina a partir d'ingressos i despeses reportades, és a dir, quan neix el dret o obligació, amb independència de la data de cobrament i pagament), i regularització d'existències i determinació del resultat de l'exercici (ajustament de les existències que han de fer les empreses al final de cada mes, trimestre o al tancament de l'exercici, i determinació del resultat de l'exercici).

El tercer apartat se centra en l'immobilitzat, l'IVA i les existències. En particular, s'hi analitzen els aspectes següents: l'immobilitzat (immobilitzat material, immobilitzat intangible i inversions immobiliàries); els actius no corrents mantinguts per a la venda, d'aplicació únicament per a les empreses que apliquin la normativa del PGC; els arrendaments (comptabilització dels contractes d'arrendament, principalment els contractes de lísing i de rènting); l'impost sobre el valor afegit (conceptes d'IVA reportat, IVA deduïble, assentament de liquidació de l'IVA i operacions intracomunitàries), i els criteris de valoració d'existències (mètodes de valoració d'existències admesos pel PGC).

El quart apartat aborda els instruments financers, en concret els actius financers (la norma de registre i valoració 9a de la PGC, que els regula) i els passius financers (instruments financers des de la perspectiva de l'entitat emissora).

El cinquè apartat, «Altres operacions», es dedica a l'estudi de les subvencions, donacions i llegats (tractament comptable de les subvencions oficials i les donacions, procedents tant dels socis com de tercers), i de les provisions i contingències (norma de registre i valoració 15a de la PGC, que les regula). També comprèn l'estudi de la moneda estrangera (valoració de les operacions fetes amb una divisa diferent de l'euro) i l'impost sobre societats (registre de l'impost sobre beneficis com a despesa comptable, que és el pas previ a formular els comptes anuals).

Finalment, el sisè apartat estudia el cicle comptable i els comptes anuals mostrant-ne les diferents etapes, des de l'obertura de la comptabilitat fins al tancament, i els documents que componen els comptes anuals d'una societat.

Objectius

En finalitzar l'estudi del mòdul, l'estudiant ha d'aconseguir els objectius següents:

- 1.** Entendre el concepte i tipus de comptabilitat i conèixer l'objecte d'estudi, la finalitat i el públic interessat en la comptabilitat financera.
- 2.** Conèixer els aspectes fonamentals de l'entorn econòmic on l'empresa desplega la seva activitat, i els conceptes de riquesa i renda.
- 3.** Conèixer el patrimoni, tant des del vessant de la inversió com del finançament, i distingir les classes d'elements i masses patrimonials.
- 4.** Reconèixer els fets econòmics relacionats amb la comptabilitat i les variacions que produeixen en el patrimoni.
- 5.** Conèixer el procés de comptabilització de les operacions, el mètode i els instruments, i el procés bàsic d'elaboració de balanços i comptes de pèrdues i guanys.
- 6.** Conèixer el mètode per a desenvolupar la comptabilitat de l'empresa en un període, tenint en compte la globalitat del procés comptable.
- 7.** Conèixer el procés d'obtenció del resultat comptable.
- 8.** Conèixer el marc conceptual del PGC de 2007 i les principals normes de registre i valoració.

1. Concepte i registres comptables

1.1. Comptabilitat i mètode comptable

1.1.1. Concepte i objectius de la comptabilitat

La **comptabilitat** és un sistema d'informació que utilitza una sèrie de registres i tècniques que tenen per objectiu informar els directius, socis, administracions públiques, empleats i inversors, mitjançant els comptes anuals, sobre quina és la situació patrimonial, financera i de resultats de l'empresa, és a dir, què té, com es finança i quins resultats obté. A més, és una eina molt útil per a la presa de decisions de l'equip directiu.

1.1.2. Balanç de situació

És un document que forma part dels comptes anuals i ens informa de la situació patrimonial i financera de l'empresa, allò que té i com ho ha finançat, a una data determinada.

El document oficial divideix la informació entre actiu, patrimoni net i passiu, com podem veure a continuació:

ACTIU	PATRIMONI NET I PASSIU
A) ACTIU NO CORRENT (Béns i inversions > 1 any)	A) PATRIMONI NET (Part del negoci que és dels socis)
B) ACTIU CORRENT (Béns i inversions < 1 any)	B) PASSIU NO CORRENT (Deutes amb tercers > 1 any)
	C) PASSIU CORRENT (Deutes amb tercers < 1 any)
<hr/>	
TOTAL ACTIU	TOTAL PATRIMONI NET + PASSIU

L'**actiu** ens indica en què hem invertit, és a dir, els béns i inversions de què disposa l'empresa, l'estructura per a funcionar, i està ordenat de menor a major liquiditat:

a) **Actiu no corrent**. Són els béns i inversions que resten en l'empresa durant diversos exercicis, ja que triguem més d'un any a recuperar la inversió.

Exemples: edificis, maquinària, mobiliari, ordinadors, cotxes d'empresa, crèdits a empreses del grup a retornar més tard d'un any, inversions en productes financers a llarg termini, etc.

b) Actiu corrent. Són els béns i inversions a curt termini que triguen un any o menys a convertir-se en liquiditat. Són partides que es modifiquen contínuament, com per exemple existències, clients, drets de cobrament davant administracions públiques o tercers, i la pròpia tresoreria (caixa i bancs).

La procedència del finançament està ordenada del no exigible, o patrimoni net, a l'exigible a curt termini, o passiu corrent; l'ordre és de menor a major exigibilitat.

El concepte de **patrimoni net** es defineix com la diferència entre l'actiu i el passiu; és un valor residual. Ens indica el valor comptable que el negoci té per als socis. Inclou les aportacions dels socis, les reserves, el resultat de l'exercici, a més d'altres partides com les subvencions no reintegrables relacionades amb béns d'inversió.

En canvi, el **passiu** representa els deutes amb tercers i es divideix en:

a) Passiu no corrent. Són els deutes amb venciment superior a l'any, com poden ser préstecs d'empreses del grup o entitats de crèdit, emissions de bons, etc.

b) Passiu corrent. Són els deutes amb venciment inferior o igual a un any, com per exemple a proveïdors, creditors, personal, administracions públiques, la part a curt termini dels préstecs, etc.

En fer un balanç de situació ha de complir-se el requisit que el total de l'actiu ha de ser igual a la suma del patrimoni net i el passiu.

1.1.3. Registre d'una operació en el llibre diari

Les operacions que facin les empreses que afectin el balanç o el compte de resultats, en modificar el saldo dels comptes d'actiu, patrimoni net, passiu, despeses o ingressos, s'han de registrar en el llibre diari.

L'instrument que utilitzem per a transferir una dada d'un justificant al llibre diari és el compte, que dona un nom i un codi a cada tipus d'operació, i crea una fitxa del llibre major per anotar les entrades i sortides de cada compte i determinar-ne el saldo.

El fet de crear un compte per a cada concepte ens permet consultar-ne els moviments durant l'exercici sense haver de buscar la documentació en l'arxiu, però encara que en la fitxa del llibre major figura la contrapartida, no tenim la visió global de l'operació; per a això hi ha el llibre diari, que ens indica quins comptes es relacionen en cada operació.

Cada document o operació genera una anotació en el llibre diari, que es denomina **assentament comptable**, i la informació és ordenada cronològicament des de la data d'obertura fins a l'actual de tancament i, si el període comptable coincideix amb l'any natural, va de l'1 de gener al 31 de desembre.

En cada registre s'anoten els comptes que es relacionen en l'operació. Per exemple, si registrem el cobrament d'un client, hem d'identificar quin client ens paga i com ens abona els diners, si en efectiu o per banc. Després, si això implica un augment o disminució del saldo del compte dependrà de si l'import s'anota en el costat del deure o de l'haver del compte. Aquest últim punt dependrà dels convenis de càrrec i abonament.

Carregar un import en un compte significa registrar-lo en la columna del deure, mentre que abonar-lo implica registrar-lo en la columna de l'haver.

Amb la finalitat d'unificar criteris, la normativa comptable fixa uns convenis de càrrec i abonament, que són els següents:

a) Comptes d'actiu (béns i drets). Neixen i augmenten saldo en el costat del deure, mentre que redueixen saldo o es cancel·len en el costat de l'haver.

A manera d'exemple, si ingresem un taló en el compte corrent, el compte bancari anirà en el costat del deure, ja que el saldo del compte corrent augmenta, mentre que si fem una transferència bancària a un proveïdor, com que disminueix el saldo del compte corrent, el compte bancari anirà en el costat de l'haver.

b) Comptes de patrimoni net o passiu. Neixen i augmenten saldo en el costat de l'haver, mentre que redueixen saldo o es cancel·len en el costat del deure.

A manera d'exemple, si tenim un deute amb la Tresoreria de la Seguretat Social per les cotitzacions dels empleats, quan registrem les nòmines neix l'obligació del pagament i, per tant, aquest compte «Deutes» amb la Tresoreria de la Seguretat Social neix del costat de l'haver. Al mes següent, quan es faci el pagament, es cancel·larà en el costat del deure.

c) Comptes de despeses i pèrdues. Neixen i augmenten saldo en el costat del deure.

d) Comptes d'ingressos i beneficis. Neixen i augmenten saldo en el costat de l'haver.

NOM DEL COMPTE	
Deure	Haver
↑ Comptes d'actiu ↓ Comptes de patrimoni net i passiu ↓ Despeses i pèrdues	↓ Comptes d'actiu ↑ Comptes de patrimoni net i passiu ↑ Ingressos i beneficis

Un compte té **saldo deutor** quan el total de moviments del deure supera l'haver. Neixen en el costat del deure i, per tant, són comptes d'actiu o despesa.

En canvi, diem que un compte té **saldo creditor** quan el total d'anotacions en el costat de l'haver supera el deure. Són els comptes de patrimoni net, passiu i ingrés.

El format del llibre diari del programari és el següent:

Codi compte	Nom compte	Deure	Haver

També es pot utilitzar el format manual:

Comptes que figuren en el deure a Comptes que figuren en l'haver

Per a registrar una operació en el llibre diari, cal seguir els passos següents:

- 1) Identificar quins comptes intervenen en l'operació (com a mínim dos).
- 2) Classificar els comptes segons que pertanyin al balanç de resultats o al compte de resultats, siguin actiu, patrimoni net, passiu, despesa o ingrés.
- 3) Veure si el saldo augmenta o disminueix i aplicar els convenis de càrrec i abonament.
- 4) Representar l'assentament comptable.

1.2. Obligacions comptables de les empreses espanyoles

1.2.1. El Pla general de comptabilitat

El Pla general de comptabilitat (PGC), aprovat mitjançant Reial decret 1514/2007, de 16 de novembre, i el Pla general de comptabilitat de petites i mitjanes empreses (PGCPME), aprovat mitjançant Reial decret 1515/2007, de 16 de novembre, constitueixen el desenvolupament de la legislació mercantil en matèria comptable.

El PGC és d'aplicació obligatòria per a totes les empreses, sigui quina sigui la forma jurídica, individual o societària, sense perjudici de les empreses que puguin aplicar el PGCPME. D'altra banda, el PGCPME és d'aplicació opcional, en termes generals, per totes les empreses, sigui quina sigui la forma jurídica, individual o societària, que puguin formular els comptes anuals emprant els models abreujats de balanç, l'estat de canvis en el patrimoni net i la memòria.

En aquest sentit, les empreses que optin pel PGCPME hauran de mantenir l'aplicació de manera continuada durant un temps mínim de tres anys, tret que l'empresa hagi d'aplicar obligatòriament el PGC per quedar fora de l'àmbit d'aplicació del PGCPME.

1.2.2. Estructura del Pla general de comptabilitat i del Pla general de comptabilitat de petites i mitjanes empreses

Tots dos plans s'estructuren en cinc parts, algunes de les quals no tenen caràcter vinculant. Els precedeix una introducció que, en el cas del PGC, explica les característiques fonamentals del pla respecte de l'anterior i les principals diferències i, en el cas del PGCPME, descriu les diferències fonamentals respecte del PGC.

Estructura del PGC i el PGCPME		Aplicació
Primera part. Marc conceptual de la comptabilitat	Normes generals per a registrar els fets comptables i per a presentar la informació en els estats financers. Es detallen els elements dels comptes anuals, els criteris de valoració i els principis comptables.	Obligatòria
Segona part. Normes de registre i valoració	Conté, degudament classificats per elements patrimonials, els criteris de registre i valoració que constitueixen el desenvolupament dels principis comptables continguts en la primera part del pla, sense perjudici del contingut valoratiu que pot contenir la cinquena part.	Obligatòria

Estructura del PGC i el PGCPME		Aplicació
Tercera part. Comptes anuals	En el cas del PGC, recull els requisits per a formular els models de comptes anuals en el seu sistema normal o abreujat, i definicions, aclariments i normes sobre el contingut material i la manera d'emplenar aquests models. També s'hi incorporen els models de balanç i compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i de memòria, tant normals com, si s'escau, abreujats. Respecte del PGCPME, s'estableixen els models aplicables a les empreses sotmeses.	Obligatòria
Quarta part. Quadre de comptes	Conté els grups, subgrups i comptes necessaris, degudament codificats en forma decimal i amb un títol expressiu del contingut.	Voluntària
Cinquena part. Definicions i relacions comptables	Incorpora l'explicació del contingut dels grups i subgrups, a més de les definicions dels comptes i la descripció dels moviments més usuals, és a dir, la mecànica comptable d'aquests comptes.	Voluntària

a) El **quadre de comptes** no és obligatori quant a la numeració i denominació, si bé constitueix una guia o referent obligat en relació amb els epígrafs dels comptes anuals.

b) La cinquena part, **definicions i relacions comptables** precisa el contingut de cada rúbrica o partida dels comptes anuals, la qual cosa no impedeix que hi hagi conceptes que, com que no s'han inclòs en el quadre de comptes, han de ser incorporats per l'expert comptable o, si s'escau, inclosos en les adaptacions sectorials del PGC, o, quan calgui, constituir el contingut d'una norma del mateix Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes pel nombre de casos o per la singularitat dels fets comptables.

Per a alguns comptes, en aquesta cinquena part s'han incorporat criteris valoratius que complementen i, en alguns casos, aclareixen el contingut de les normes de registre i valoració en relació amb algun element patrimonial concret.

Aquesta cinquena part no és d'aplicació obligatòria, excepte en allò que al·ludeixi a criteris de valoració o contingui aquests criteris, o serveixi per a interpretar-los, i sense perjudici del caràcter explicatiu de les diferents rúbriques o partides dels comptes anuals.

c) A més de les **normes de registre i valoració** incloses en la segona part del PGC, **també** s'atorga la consideració de principis i normes de comptabilitat generalment acceptades (juntament amb els establerts en la legislació mercantil, en la legislació específicament aplicable a determinats subjectes i en els

mateixos PGC, PGCPME, i adaptacions sectorials) a les **normes de desenvolupament dictades per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes**, normes que seran d'obligat compliment i que resulten necessàries per a complementar les contingudes en tots dos plans o per a adaptar-les a l'entorn canviant en què les empreses desenvolupen la seva activitat.

1.2.3. La codificació de comptes segons el PGC

En la quarta part del PGC figura el quadre de comptes o, el que és el mateix, els codis que usa la normativa per a identificar cada operació.

S'exigeix utilitzar com a mínim tres o quatre dígits per a registrar un compte, encara que l'habitual és utilitzar sis o més dígits depenent de la grandària de l'empresa, en els quals els tres primers coincideixen amb el número del pla comptable.

El primer número indica el grup al qual pertany el compte, dos dígits indiquen el subgrup i tres dígits indiquen el compte. Per exemple, en el compte 430 «Clients» el primer dígit indica que pertany al grup 4, és a dir, guarda relació amb l'activitat, però no indica si és un deute o un dret de cobrament, mentre que el subgrup 43 «Clients» ja ens diu que és un dret de cobrament relacionat amb l'activitat habitual, però encara no sabem si el crèdit està vençut o no, si es documenta en factura o lletra de canvi i si és del grup o no. En canvi, el compte 430 significa que es documenta en factura i està pendent de venciment.

En la normativa del PGC de petites i mitjanes empreses (PIME) hi ha set grups: els comptes dels grups 1 al 5 pertanyen al balanç, mentre que els dels grups 6 i 7 són comptes de despeses i ingressos i determinen el resultat de l'exercici.

A més, la normativa del PGC inclou els grups 8 i 9 per a registrar determinades operacions que van al patrimoni net però que no poden ser objecte de repartiment de beneficis.

Iniciem l'estudi pels comptes de balanç, la qual cosa implica que ens centrarem en els grups 1 al 5 del PGC, i per a això hem de veure quina informació inclou cada grup.

a) Grup 1. Finançament bàsic

Inclou els comptes de patrimoni net (deutes amb els socis) i de passiu no corrent o deutes amb tercers a llarg termini al marge de l'activitat habitual, deguts a operacions financeres o d'immobilitzat.

Són les fonts de finançament a llarg termini, com per exemple capital, reserves, deutes a llarg termini amb empreses del grup, deutes a llarg termini amb entitats de crèdit, etc.

b) Grup 2. Actiu no corrent

Són béns que restaran previsiblement en l'empresa per un període superior a un any i inversions el termini de recuperació de les quals és també superior a un any. És l'estructura que l'empresa necessita per al seu funcionament. Igualment, s'hi inclouen les inversions immobiliàries i inversions financeres no especulatives, de perfil més conservador, que busquen la rendibilitat a mitjà o llarg termini.

A manera d'exemple, edificis, maquinària, programes informàtics, ordinadors, cotxes d'empresa, compra d'accions o bons a llarg termini, préstecs que es concedeixen a societats del grup a llarg termini, inversions en fons d'inversió, etc.

Tots els comptes del grup 2 figuren en l'actiu no corrent.

c) Grup 3. Existències

Són béns que es compren i s'emmagatzemen amb l'objectiu de vendre'ls o utilitzar-los en la producció o consumir-los en qualsevol departament de l'empresa: combustible, recanvis, material d'oficina.

Els comptes d'aquest grup pertanyen a l'actiu corrent.

d) Grup 4. Creditors i deutors per operacions comercials

Són empreses, particulars, personal i administracions públiques amb els quals l'empresa es relaciona habitualment en funció de la seva activitat. S'hi indica el nom de les empreses, particulars, ens públics, personal que forma part del dia a dia de l'empresa. Els comptes del grup 4 tenen com a contrapartida els comptes dels grups 6 i 7 del PGC.

A manera d'exemple, hi figuren proveïdors, clients, Hisenda, Seguretat Social, creditors, personal, etc.

Els comptes d'aquest grup pertanyen a l'actiu corrent si són drets de cobrament, mentre que pertanyen al passiu corrent si són deutes.

En les comptes amb administracions públiques, el concepte creditor implica compte de passiu, deute amb l'ens públic i obligació de pagar, mentre que el concepte deutor indica dret de cobrament a favor de l'empresa.

e) Grup 5. Comptes financers

Són deutes i drets que no es corresponen amb l'activitat habitual amb venciment a curt termini, i mitjans disponibles (tresoreria). Té el mateix contingut que els grups 1 i 2, però a curt termini.

A manera d'exemple, hi figuren els deutes a curt termini amb les entitats de crèdit per pòlisses de crèdit, el descompte d'efectes o, en el cas de préstecs, el capital que cal retornar al primer any. També hi figuren les compres d'accions, bons, fons d'inversió, la gestió dels quals és a curt termini, de caràcter especulatiu i diversificats en diverses carteres. Finalment, hi figuren els comptes de caixa i bancs, a més d'imposicions a curt termini.

Els comptes del grup 5 pertanyen a l'actiu corrent si són inversions financeres, drets de cobrament o tresoreria, mentre que pertanyen al passiu corrent si són deutes.

1.2.4. Normativa comptable i format de comptes anuals

Les empreses podran utilitzar la normativa del PGC de PIME si les xifres del grup durant dos anys consecutius no superen dos dels tres requisits següents:

- a) Que el total de les partides de l'actiu no superi 4.000.000 d'euros.
- b) Que l'import net de la xifra de negocis no superi 8.000.000 d'euros.
- c) Que el nombre mitjà de treballadors empleats no sigui superior a 50.

En cas de superar-se dues de les tres condicions durant dos anys seguits, s'haurà d'utilitzar la normativa del PGC.

Si el grup aplica la normativa del PGC de PIME, presentarà models de PIME, mentre que en la normativa del PGC utilitzarà format abreujat o normal depenent de les xifres.

En els models de PIME i abreujats és obligatori incloure el balanç, el compte de pèrdues i guanys i la memòria. La publicació de l'estat de canvis en el patrimoni net i l'estat de fluxos d'efectiu és voluntària.

El termini per a formular els comptes anuals és de tres mesos des del tancament de l'exercici. Al cap de quatre mesos des del tancament, cal legalitzar el llibre diari i el llibre d'inventaris i comptes anuals, la qual cosa significa que, si té l'obligació d'auditar els comptes, l'auditor ha de revisar la comptabilitat abans de legalitzar els llibres. A continuació, s'ha de convocar la junta general d'accionistes per a aprovar els comptes anuals i el repartiment del resultat de l'exercici. El termini màxim per a la convocatòria és de sis mesos des del tancament, i després de l'aprovació dels comptes anuals hi ha un mes per a dipositar els comptes anuals en el Registre Mercantil, la informació del qual és pública.

2. Operacions habituals

2.1. Compres i despeses

2.1.1. Comptes de despeses i ingressos

Els comptes de despeses i ingressos determinen el resultat de l'empresa i es codifiquen en els grups 6 i 7 del PGC.

Si la suma total d'ingressos és superior a les despeses, l'empresa obté beneficis, mentre que si les despeses superen els ingressos hi ha pèrdues.

Aquests comptes formen part del compte de pèrdues i guanys, el format dels quals és vertical, ingressos menys despeses, que van en la mateixa columna: els ingressos en positiu i les despeses en negatiu.

El resultat de l'exercici és després d'impostos, i les despeses i ingressos es classifiquen en dos tipus:

a) Resultat d'explotació. Són despeses i ingressos relacionats amb l'activitat principal o operacions d'immobilitzat.

Exemples d'aquestes despeses i ingressos són facturació, compres, lloguers, advocats, aigua, gas, electricitat, telèfon, nòmines, assegurances, reparacions, material d'oficina, sancions, IBI, IAE, pèrdues o beneficis en la venda de béns d'immobilitzat.

b) Resultat financer. Inclou els ingressos financers i les despeses financeres, les diferències de canvi per operacions amb monedes diferents de l'euro, les plusvàlues o minusvàlues per participacions en capital d'altres empreses o per inversions en valors representatius de deute (bons, obligacions, pagarés), fons d'inversió, etc.

Exemples d'aquestes despeses i ingressos són cobrament de dividendes d'accions d'altres empreses, cobraments d'interessos de préstecs fets a empreses del grup, pagaments d'interessos d'una pòlissa de crèdit, d'un préstec bancari o a una empresa del grup; diferències de canvi entre la data de factura i el pagament o el cobrament d'una operació que es documenta en lliures esterlines, dòlars, corones, etc.; beneficis o pèrdues en la venda d'accions; deute cotitzat; fons d'inversió.

2.1.2. Codificació dels comptes dels grups 6 i 7 del PGC

Segons el subgrup en què es codifiquin els comptes de despesa i ingrés, indiquem si l'operació pertany al resultat de l'explotació o al resultat financer.

Subgrups 60 a 65 + 67	}	Despeses i pèrdues d'exploració
Subgrups 70 a 75 + 77		Ingressos i beneficis d'exploració
Subgrup 66	}	Despeses i pèrdues financeres
Subgrup 76		Ingressos i beneficis financers
Correccions valoratives (Ajustaments de tancament d'exercici)	}	Subgrup 68, amortitzacions
		Subgrup 69/79, deterioracions de valor

En la unitat 3 ens centrem en els comptes del grup 6 del PGC:

- **Subgrup 60 «Compres»:** factures i abonaments dels proveïdors. Representa l'entrada als magatzems.
- **Subgrups 61 i 71 «Variació d'existències»:** per a ajustar la dada de les existències finals.
- **Subgrup 62 «Serveis exteriors»:** compres de serveis i béns que no tinguin control d'inventari, com per exemple lloguers, transports, primes d'assegurances, despeses de professionals, aigua, electricitat, telèfon, publicitat, restaurants, viatges, material d'oficina, recanvis, etc.
- **Subgrup 63 «Tributs»:** impostos i tributs locals, i ajustaments en l'IVA i els comptes per a registrar l'impost sobre societats.
- **Subgrup 64 «Despeses de personal»:** retribucions del personal en nòmina (amb contracte laboral), costos de Seguridad Social, despeses de formació, mútues, plans de pensions, etc.
- **Subgrup 65 «Altres despeses de personal»:** clients o deutors incobrables, desquadraments de caixa, extraviaments d'eines, etc.
- **Subgrup 66 «Despeses financeres»:** pagaments d'interessos i comissions relacionats amb deutes, com poden ser pòlisses de crèdit, préstecs bancaris, descomptes d'efectes, lísings, les diferències de canvi negatives en operacions amb moneda diferent de l'euro, i les pèrdues i els ajustaments negatius en les inversions financeres.
- **Subgrup 67 «Pèrdues procedents d'actius no corrents i despeses excepcionals» (immobilitzats):** possibles pèrdues relacionades amb els béns de l'immobilitzat, baixes d'actiu o vendes amb resultats negatius.
- **Compte 678 «Despeses excepcionals»:** sancions, robatoris, inundacions, donatius, etc.

2.1.3. Comptabilització de les existències

Les empreses que es dediquen a comercialitzar o fabricar productes han de portar un control de les entrades, devolucions, sortides i existències del magatzem.

El PGC proposa tenir un sistema desglossat per a registrar els inventaris en les empreses per a les quals un magatzem informatitzat comporti un cost excessiu, que consisteix en:

- **Utilitzar el subgrup 60 «Compres»** per a registrar les entrades al magatzem i crear comptes per a controlar les devolucions de compres i els descomptes fora de factura, com els ràpels per compres.
- **Utilitzar el subgrup 70 «Vendes»** per a registrar les sortides del magatzem a preu de venda. D'aquesta manera, es controla la facturació i es creen comptes per a registrar les devolucions de vendes i els descomptes fora de factura, com els ràpels per vendes.

Després, al tancament de l'exercici, es fa un recompte físic, es valoren les existències i s'actualitza la informació del grup 3 del PGC.

Tenim la informació de les compres i vendes al dia, però el control de les existències s'ha de portar de manera extracomptable. Durant l'exercici, el grup 3 no reflecteix les unitats que ens queden ni el cost.

2.1.4. Valoració de les compres

L'NRV 10a del PGC, juntament amb la resolució de l'ICAC sobre el cost de producció, indiquen que el preu pel qual hem de valorar un producte que entra al magatzem, a part d'incloure l'import inicial facturat pel proveïdor, ha d'incloure tots els costos fins a l'arribada al magatzem (transport, assegurança de transport, aranzels, impostos especials) i no ha d'incloure els descomptes inclosos en la factura.

Preu d'adquisició = import inicial + despeses a càrrec del comprador fins a l'arribada al magatzem – descomptes inclosos en la factura

L'IVA no s'inclou com a cost si és deduïble, és a dir, si es disposa de la factura i l'empresa fa una activitat subjecta i no exempta, ja que pot compensar els IVA reportats. Com que no assumeix el cost, es comptabilitza en el compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat».

Si es tracta d'un producte que fabrica l'empresa, el càlcul del cost es farà internament i inclou els costos directes (materials, mà d'obra, envasos...) més els costos d'aprovisionament i indirectes de fabricació i envasatge. Mai no s'inclouen els costos comercials, de distribució ni els costos generals d'administració.

Els costos financers solament es poden incloure en els productes de cicle de producció llarg, és a dir, els que triguen més d'un any perquè es puguin comercialitzar.

Cost de producció = costos directes + costos indirectes imputables al producte

L'assentament comptable corresponent a la factura emesa pel proveïdor és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
600/601/602	Compra de mercaderia / Compra de matèries primeres / Compra d'altres aprovisionaments	xxxx	
472	Hisenda Pública, IVA suportat	xxxx	
400	Proveïdors		xxxx

Les devolucions de compres o els descomptes per incomplir el termini de lliurament o la qualitat es registren en el compte 608 «Devolucions de compres i operacions similars», que va en el costat de l'haver perquè es documenta en factura rectificativa encara que el compte es codifica en el grup 6. Però en el format oficial del compte de pèrdues i guanys figura en l'epígraf 4 «Aprovisionaments» restant-se al valor de les compres.

Amb relació a l'IVA, quan es modifica la base imposable, la factura rectificativa ha d'anar amb IVA i al mateix tipus impositiu que la factura inicial. Representa menys IVA deduïble, i per això el compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat» figura en el costat de l'haver del diari disminuint el dret de cobrament amb Hisenda.

L'assentament comptable corresponent a la devolució de compres és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
400	Proveïdors	xxxx	
608	Devolucions de compres i operacions similars		xxxx

Codi	Compte	Deure	Haver
472	Hisenda Pública, IVA suportat		xxxx

Els descomptes per pagament immediat fora de factura s'anoten en el compte 606 «Descomptes sobre compres per pagament immediat», es consideren menor cost de compres i neixen en el costat de l'haver del llibre diari.

L'assentament comptable corresponent als descomptes per pagament immediat és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
400	Proveïdors	xxxx	
606	Descomptes per pagament immediat sobre compres		xxxx
472	Hisenda Pública, IVA suportat		xxxx

Els ràpels per compres o descomptes fora de factura per haver aconseguit una xifra de compres es comptabilitzen en el compte 609 «Ràpel per compres» i rebaixen el cost de compres.

L'assentament comptable corresponent al ràpel per compres és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
400	Proveïdors	xxxx	
609	Ràpel per compres		xxxx
472	Hisenda Pública, IVA suportat		xxxx

L'import de les compres netes està format per:

- Comptes 600, 601 i 602 (import inicial del valor de les compres)
- 606 «Descompte sobre compres per pagament immediat»
- 608 «Devolucions de compres i operacions similars»
- 609 «Ràpel per compres»

VALOR DE LES COMPRES NETES

Exemples

Una empresa compra mercaderies a 60 dies per un import de 1.000 € (més 21% IVA). El proveïdor comunica al client que, a causa del volum de la comanda, li farà un descompte (en factura) del 5% sobre el total de la compra.

Codi	Compte	Deure	Haver
600	Compra de mercaderies (1.000 x 95%)	950	
472	Hisenda Pública, IVA suportat (950 x 21%)	199,50	
400	Proveïdors		1.149,50

Una empresa adquireix mercaderies per 1.500 €. Les despeses de transport al seu càrrec són 150 €. Accepta una lletra per l'import total de la compra (més 21% IVA).

Codi	Compte	Deure	Haver
600	Compra de mercaderies (1.500 + 150)	1.650	
472	Hisenda Pública, IVA suportat (1.650 x 21%)	346,50	
400	Proveïdors		1.996,50

Un proveïdor envia a un client una nota de bonificació de 100 € (més 21% IVA) perquè la qualitat de la mercaderia que li va subministrar era inferior a la pactada. Aquest import es descompta del saldo del proveïdor documentat en factura.

Codi	Compte	Deure	Haver
400	Proveïdors	121	
608	Devolucions de compres i operacions similars		100
472	Hisenda Pública, IVA suportat (100 x 21%)		21

2.1.5. Serveis exteriors

Són despeses comercials i de distribució o relacionades amb l'administració general de l'empresa, com per exemple publicitat, transport, lloguers, assegurances, gestoria, auditors, material d'oficina, personal de manteniment o neteja, o personal de vigilància.

El cost del personal figura en el subgrup 64, i, si queda pendent de pagament, el deute es registra en el compte 410 «Creditors per prestació de serveis».

Per exemple, l'assentament comptable corresponent al lloguer d'un local és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
621	Arrendaments i cànon	xxxx	
472	Hisenda Pública, IVA suportat (cost lloguer x 21%)	xxxx	
4751	Hisenda Pública, creditora per retencions practicades (cost lloguer x 19%)		xxxx
410	Creditors per prestació de serveis		xxxx

L'assentament comptable per la factura d'un treballador autònom és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
623	Serveis de professionals independents	xxxx	
472	Hisenda Pública, IVA suportat (honoraris x 21%)	xxxx	
4751	Hisenda Pública, creditora per retencions practicades (honoraris x 15%)		xxxx
410	Creditors per prestació de serveis		xxxx

El compte 4751 «Hisenda Pública, creditora per retencions practicades» és un compte de passiu i l'utilitzem quan la nostra empresa reté a un tercer i ha d'ingressar en el seu nom aquest diners a Hisenda, com per exemple quan paguem nòmines als empleats o a professionals, dividendes als socis, lloguers, o interessos a empreses del grup.

L'assentament comptable pel consum d'aigua, gas, electricitat i telèfon és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
628	Subministraments	xxxx	
472	Hisenda Pública, IVA suportat	xxxx	
410	Creditors per prestació de serveis		xxxx

Exemples

Les reparacions dels vehicles de transport de mercaderies d'una empresa han ascendit a 3.000 €, quantitat que encara no s'ha pagat.

Codi	Compte	Deure	Haver
622	Reparació i conservació	3.000	
472	Hisenda Pública, IVA suportat (3.000 x 21%)	630	
410	Creditors per prestació de serveis		3.630

La factura d'electricitat ascendeix a 1.100 € (10% IVA inclòs).

Codi	Compte	Deure	Haver
628	Subministraments (1.100 / 1,1)	1.000	
472	Hisenda Pública, IVA suportat (1.000 x 10%)	100	
410	Creditors per prestació de serveis		1.100

2.1.6. Despeses de personal

Són els costos relacionats amb el personal que té contracte laboral, l'assentament global del cost del qual, inclosa la Seguretat Social que correspon a l'empresa, cal registrar al final de cada mes.

L'import pel qual cotitza l'empresa es determina a partir del rebut de liquidació a la Seguretat Social, el líquid total de la qual a ingressar inclou la part de l'empresari i la quantitat que ingressa en nom del treballador; per tant, si d'aquest import restem el total que hem descomptat de les nòmimes dels empleats, obtenim la quota de l'empresari.

Codi	Compte	Deure	Haver
640	Sous i salaris (import brut o reportat)	xxxx	
642	Seguretat Social a càrrec de l'empresa (total a ingressar en la Tresoreria Seguretat Social – part descomptada als empleats en la nòmina)	xxxx	
476	Organismes Seguretat Social, creditora (empresa + treballador)		xxxx
4751	Hisenda Pública, creditora per retencions practicades (retenció d'IRPF feta al personal)		xxxx
465	Remuneracions pendents de pagament o bancs (import líquid que s'abona als treballadors) (brut – Seguretat Social treballador – IRPF)		xxxx

Si haguéssim anticipat una part del sou als empleats, tindríem obert el compte 460 «Bestreta de remuneracions», i després hauríem de veure quin import es descompta al treballador en la nòmina de cada mes, la qual cosa significa que en l'assentament anterior figuraria el compte 460 «Bestreta de remuneracions» en el costat de l'haver i com a import líquid menor a percebre.

També pot donar-se que una part del sou brut es percebi en espècie i no en diners mitjançant mútues privades, xecs de guarderia, tiquets de restaurant, bons de transport, etc. Això significa que l'import que s'abona en diners és menor, i per a quadrar l'assentament utilitzem el compte 755 «Ingressos per serveis prestats al personal» perquè el cost d'aquest servei ja l'ha comptabilitzat l'empresa en comptes del grup 6. L'imputem en el compte 640 per veure quin empleat l'haurà de declarar en l'IRPF i veure si s'escau fer un ingrés a compte.

Exemple

El dia 31 de maig de 20X0 s'abona la nòmina mensual per transferència bancària, que inclou els conceptes següents:

- Sous: 6.000 €
- Seguretat Social a càrrec dels treballadors: 400 €
- Seguretat Social a càrrec de l'empresa: 500 €
- Retenció IRPF: 600 €
- Deducció per amortització de crèdits a curt termini al personal: 100 €

Codi	Compte	Deure	Haver
640	Sous i salaris	6.000	
642	Seguretat Social a càrrec de l'empresa	500	
476	Organismes Seguretat Social, creditora		900
4751	Hisenda Pública, creditora per retencions practicades		600
544	Crèdits a curt termini al personal		100
572	Bancs		4.900

2.2. Vendes i ingressos

2.2.1. Codificació dels comptes d'ingressos i beneficis

Els comptes d'ingressos i beneficis figuren en el grup 7 del PGC, on s'inclouen els ingressos de l'activitat principal, els ingressos accessoris i els de caràcter excepcional, a més dels ingressos financers i els beneficis per vendes de béns d'immobilitzat i inversions financeres.

- **Subgrup 70 «Vendes de productes o serveis»:** recull factures i notes d'abonament a clients per operacions que constitueixen l'activitat principal; el saldo ens indica quina és la xifra de negocis neta de l'empresa.
- **Subgrup 71 «Variació d'existències»:** s'usa per a actualitzar els inventaris de productes que l'empresa fabrica o manipula (acabats, en curs, residus).
- **Subgrup 73 «Treballs fets per la mateixa empresa»:** serveix per a transferir despeses al grup 2 per canvi d'afectació d'existències a l'immobilitzat.
- **Subgrup 74 «Subvencions, donacions i llegats»:** inclou ajudes per a cobrir despeses relacionades amb l'activitat habitual o garantir una rendibilitat mínima a l'empresa o per a finançar inversions del grup 2.
- **Subgrup 75 «Altres ingressos de gestió»:** ingressos accessoris o complementaris que no constitueixen l'activitat habitual, com per exemple repercutir a un client el transport de la mercaderia, facturar a una altra empresa del grup serveis interns, prestar serveis de guarderia o transport al personal, cedir a tercers l'ús de patents que ha desenvolupat l'empresa, etc.
- **Subgrup 76 «Ingressos financers»:** s'usa per a reflectir el cobrament de dividendes o interessos d'inversions financeres, diferències favorables en el canvi divisa/euro, l'obtenció de plusvàlues en inversions financeres, etc.
- **Subgrup 77 «Beneficis procedents d'actius no corrents i ingressos excepcionals»:** reflecteix beneficis obtinguts en la venda de béns del grup 2 d'immobilitzat o de participacions del grup.
- **Compte 778 «Ingressos excepcionals»:** hi comptabilitzarem les indemnitzacions de les companyies d'assegurances per sinistres, robatoris, incendis, etc., a més dels cobraments dels clients que s'havien donat de baixa per considerar-los incobrables.

2.2.2. Valoració dels ingressos per vendes

La norma de registre i valoració 14a del PGC regula quan es pot registrar l'ingrés i la seva valoració.

En els projectes per encàrrec, el criteri és reportar l'ingrés per vendes segons el grau d'avançament, amb independència de si han estat certificades o no. Aquest grau d'avançament es calcula en funció dels costos incorreguts i els costos pendents, i no es pot imputar tot el marge al moment del lliurament final.

La valoració és el preu acordat menys els descomptes inclosos en factura. L'IVA repercutit no es considera ingrés perquè es deu a Hisenda.

Les despeses que assumeix el venedor, com el transport, comissions i d'altres, es registren en el subgrup 62 «Serveis exteriors» i formen part dels costos comercials o distribució.

L'assentament comptable per la factura emesa al client és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
430	Clients	xxxx	
70	Venda de mercaderies o productes o prestació de serveis		xxxx
477	Hisenda Pública, IVA repercutit		xxxx

Si el client ens retorna els productes o cal modificar-ne el preu per incompliment del termini de lliurament o la qualitat de l'article, el PGC proposa utilitzar el compte 708 «Devolucions de compres i operacions similars», que comporta menys ingrés per vendes i es registra en el costat del deure del llibre diari perquè s'ha d'emetre factura rectificativa.

L'assentament comptable per la devolució de vendes és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
708	Devolucions de vendes i operacions similars	xxxx	
477	Hisenda Pública, IVA repercutit	xxxx	
430	Clients		xxxx

En modificar la base imposable i corregir l'IVA repercutit, hem de disminuir el deute amb Hisenda i, a causa d'això, el compte 477 «Hisenda Pública, IVA repercutit» figurarà en el costat del deure reduint l'import a ingressar o els IVA reportats.

Els descomptes per pagament immediat fora de factura s'anoten en el compte 706 «Descomptes sobre vendes per pagament immediat» i es consideren menor facturació, de manera que s'anoten en el costat del deure del diari.

L'assentament comptable pels descomptes per pagament immediat és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
706	Descomptes sobre vendes per pagament immediat	xxxx	
477	Hisenda Pública, IVA repercutit	xxxx	
430	Clients		xxxx

Els ràpels per vendes o descomptes fora de factura en haver aconseguit una xifra de vendes es comptabilitzen en el compte 709 «Ràpel per vendes».

L'assentament comptable pel ràpel per vendes és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
709	Ràpel per vendes	xxxx	
477	Hisenda Pública, IVA repercutit	xxxx	
430	Clients		xxxx

L'import net de la xifra de negocis està format per:

- Comptes 700, 701 i 702 (import inicial del valor de les vendes)
- 706 «Descompte sobre vendes per pagament immediat»
- 708 «Devolucions de vendes i operacions similars»
- 709 «Ràpel per vendes»

IMPORT NET DE LA XIFRA DE NEGOCIS

Exemples

Una empresa fa vendes a crèdit del producte A per un import de 4.000 € (més 10% IVA), producte que es transportarà amb tren. Les despeses de transport ascendeixen a 500 € (més 21% IVA), que paga l'empresa per banc. Així mateix, l'empresa carrega amb el cost d'una assegurança de transport de 100 €.

Codi	Compte	Deure	Haver
430	Clients	4.400	
700	Venda de mercaderies		4.000
477	Hisenda Pública, IVA repercutit		400

Codi	Compte	Deure	Haver
625	Primes d'assegurances	100	
572	Bancs		100

Codi	Compte	Deure	Haver
624	Transports	500	
472	Hisenda Pública, IVA suportat	105	
572	Bancs		605

El client anterior obté un descompte de 500 € (més 10% IVA) a causa del mal estat d'alguns dels productes que se li han subministrat.

Codi	Compte	Deure	Haver
708	Devolucions de vendes i operacions similars	500	
477	Hisenda Pública, IVA repercutit (500 x 10%)	50	
430	Clients		550

El client decideix retornar mercaderia per import de 300 € (més 10% IVA).

Codi	Compte	Deure	Haver
708	Devolucions de vendes i operacions similars	300	
477	Hisenda Pública, IVA repercutit (300 x 10%)	30	
430	Clients		330

2.2.3. Altres ingressos de gestió

Es recullen en el subgrup 75 del PGC i són ingressos accessoris a l'activitat habitual, com la cessió de patents, el lloguer de locals, prestar serveis al personal, facturar serveis que es presten a altres empreses del grup, etc.

Per exemple, l'assentament comptable corresponent a la cessió de la patent és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
440	Deutors	xxxx	
753	Ingressos de la propietat industrial cedida en explotació		xxxx
477	Hisenda Pública, IVA repercutit		xxxx

L'assentament comptable corresponent a la facturació del lloguer d'una nau industrial és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
440	Deutors	xxxx	
473	Hisenda Pública, retencions i ingressos a compte (lloguer x 19%)	xxxx	
752	Ingressos per arrendaments (lloguer x 21%)		xxxx
477	Hisenda Pública, IVA repercutit		xxxx

El compte 473 «Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte» té saldo deutor i representa un dret de cobrament amb Hisenda per retencions suportades. Ens retenen quan cobrem un lloguer o quan cobrem dividends o interessos. També s'utilitza per a registrar els pagaments fraccionats a compte de l'impost sobre societats dels mesos d'abril, octubre i desembre. Aquest compte no es cancel·la fins al final d'exercici, quan es comptabilitza com a despesa l'impost sobre beneficis.

L'assentament comptable corresponent a la facturació de serveis prestats a altres societats del grup és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
440	Deutors, empreses del grup	xxxx	
759	Ingressos per serveis diversos		xxxx
477	Hisenda Pública, IVA repercutit		xxxx

Exemple

Una empresa presta, de manera no habitual, serveis de mediació, pels quals ha facturat 200 €, import que està pendent de cobrament (21% IVA).

Codi	Compte	Deure	Haver
440	Deutors	242	
754	Ingressos per comissions		200
477	Hisenda Pública, IVA repercutit		42

2.3. Periodificació comptable

2.3.1. Ajustaments de periodificació

El marc conceptual del PGC i del PGC de PIME estableix el principi de la meritació a l'efecte de determinar el resultat de l'exercici, és a dir, els ingressos i despeses s'han de registrar quan neix el dret o obligació, amb independència del cobrament o pagament.

No podem aplicar el criteri de caixa, i per aquest motiu el saldo del resultat de l'exercici no són diners en efectiu, sinó que ens informa dels marges que obté l'empresa. Però això no significa que tots els ingressos i beneficis estiguin cobrats ni que totes les despeses estiguin pagades.

L'aplicació del principi de la meritació ens proporciona una correlació entre ingressos i despeses de cada exercici.

Quan la meritació no coincideix amb el pagament o el cobrament, haurem de fer ajustaments de periodificació, els comptes dels quals figuren en el subgrup 48, per a registrar les despeses i ingressos anticipats relacionats amb els subgrups 62 i 75.

- **480 «Despeses anticipades»:** és una despesa d'explotació que està pagada en l'exercici actual, però es reporta en part a l'exercici següent.
- **485 «Ingressos anticipats»:** són ingressos accessoris de l'activitat que s'han cobrat en aquest exercici, però una part correspon a l'exercici següent.

Es tracta de cobraments o pagaments per endavant, com poden ser les pòlisses d'assegurances, contractes de manteniment, contractes de lloguer, campanyes publicitàries, etc.

2.3.2. Comptabilització d'una despesa anticipada

El servei contractat s'abona íntegrament en l'exercici actual i una part correspon a l'exercici següent.

Exemple

Una empresa contracta una pòlissa d'assegurança d'un edifici, que té un cost de 6.000 €. L'import s'abona per endavant l'1 d'abril de l'exercici 20X0 i té una cobertura fins al 31 de març de 20X1.

A 1 d'abril de 20X0, farem l'assentament comptable corresponent al pagament de la pòlissa d'assegurança:

Codi	Compte	Deure	Haver
625	Primes d'assegurances	6.000	
572	Bancs		6.000

A 31 de desembre de 20X0, hem de fer l'ajustament de periodificació retirant del compte 625 la part del cost de l'assegurança que correspon a l'any següent i utilitzant el compte 480 «Despeses anticipades»:

Codi	Compte	Deure	Haver
480	Despeses anticipades (6.000 x 3 / 12)	1.500	
625	Primes d'assegurances		1.500

Com podem veure, l'import del compte 625 «Primes d'assegurances» en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici 20X0 és de 4.500 €, i correspon als mesos d'abril a desembre de 20X0.

A 1 de gener de 20X1, després de l'assentament d'obertura, hem de registrar com a despesa l'import pagat de la pòlissa de l'any anterior però que correspon al període actual:

Codi	Compte	Deure	Haver
625	Primes d'assegurances	1.500	
480	Despeses anticipades		1.500

2.3.3. Comptabilització d'un ingrés anticipat

El cobrament del servei té lloc en l'exercici actual, però una part de l'ingrés és imputable a l'exercici següent.

Exemple

Una empresa té un magatzem de propietat que no usa i el lloga a una altra empresa per un any, cobrant per endavant 24.000 € més el 21% d'IVA menys el 19% de retenció en concepte de capital immobiliari. El contracte va des de l'1 d'octubre de 20X0 fins al 30 de setembre de 20X1. L'activitat de l'empresa no és el negoci immobiliari.

A 1 d'octubre de 20X0, farem l'assentament comptable corresponent al cobrament del lloguer:

Codi	Compte	Deure	Haver
572	Bancs (24.000 + 5.040 – 4.560)	24.480	
473	Hisenda Pública, retencions i ingressos a compte (24.000 x 19%)	4.560	
752	Ingressos per arrendaments		24.000

Codi	Compte	Deure	Haver
477	Hisenda Pública, IVA repercutit (24.000 x 21%)		5.040

A 31 de desembre de 20X0, hem de fer l'ajustament de periodificació retirant del compte 752 la part de l'ingrés que correspon a l'any següent i utilitzant el compte 485 «Ingressos anticipats»:

Codi	Compte	Deure	Haver
752	Ingressos per arrendaments (24.000 x 9 / 12)	18.000	
485	Ingressos anticipats		18.000

Encara que s'han cobrat els 24.000 €, en l'exercici 20X0 només són reportats 3 mesos, és a dir, l'ingrés que figura en el compte de pèrdues i guanys és de 6.000 €.

A 1 de gener de 20X1, després de l'assentament d'obertura, registrarem com a ingrés els mesos de gener a setembre de 20X1, el cobrament dels quals va tenir lloc l'1 d'octubre de 20X0:

Codi	Compte	Deure	Haver
485	Ingressos anticipats	18.000	
752	Ingressos per arrendaments (24.000 x 9 / 12)		18.000

Com podem veure, l'IVA i la retenció no es periodifiquen, sinó que corresponen al moment del cobrament.

2.3.4. Despeses i ingressos d'explotació diferits

La meritació es produeix en l'exercici actual encara que el pagament o el cobrament tinguin lloc en l'exercici següent. No farà falta crear comptes especials, ja que s'usen els comptes dels subgrups 40, 41, 43 i 44.

Exemple

El 27 de desembre de 20X0 rebem unes mercaderies per import de 30.000 € més el 21% d'IVA, la factura de les quals s'emet amb data 15 de gener de 20X1, i el pagament mitjançant transferència bancària té lloc el 31 de gener de 20X1.

A 27 de desembre de 20X0, per la recepció de les mercaderies:

Codi	Compte	Deure	Haver
600	Compra de mercaderies	30.000	
4009	Proveïdors, factures pendents de rebre o formalitzar		30.000

A 15 de gener de 20X1, per la factura:

Codi	Compte	Deure	Haver
4009	Proveïdors, factures pendents de rebre o formalitzar	30.000	
472	Hisenda Pública, IVA suportat	6.300	
400	Proveïdors		36.300

A 31 de gener de 20X1, pel pagament:

Codi	Compte	Deure	Haver
400	Proveïdors	36.300	
572	Bancs		36.300

La propietat de les mercaderies es transmet amb la posada a disposició de l'adquirent, que té lloc en l'exercici 20X0, i per aquest motiu formen part de les existències finals de 20X0 encara que la factura i el pagament tinguin lloc en el 20X1.

2.4. Regularització d'existències i determinació del resultat de l'exercici

2.4.1. Regularització d'existències

El PGC usa el mètode especulatiu per a registrar les existències amb la finalitat de tenir una informació més detallada. En el subgrup 60 «Compres» registra les entrades a cost, mentre que en el subgrup 70 recull les sortides a preu de venda. El moviment de les unitats es porta de manera extracomptable, de manera que s'ha d'actualitzar a data de tancament la informació del grup 3 d'existències per a poder determinar el resultat de l'exercici.

El concepte compres no és equivalent al concepte cost de vendes, ja que en l'exercici actual es poden vendre unitats comprades en l'exercici anterior, alhora que poden quedar per vendre unitats comprades en l'exercici actual.

Marge brut = import net de la xifra de negocis o vendes netes – cost de vendes

Cost de vendes = compres netes + existències inicials – existències finals

La informació de les compres netes ja figura en el grup 6, però falta incorporar la variació d'existències a un compte de resultats, és a dir, la diferència entre el valor de les existències inicials i les finals, i per a això haurem d'utilitzar els subcomptes del grup 61 o 71 del PGC.

Els comptes del subgrup 61 o 71 poden tenir saldo deutor o creditor en funció de si la diferència és positiva o negativa.

Valor de les existències inicials > valor de les existències finals -> SALDO DEUTOR

Valor de les existències inicials < valor de les existències finals -> SALDO CREDITOR

L'elecció del compte del subgrup 61 o 71 està en funció del tipus d'existències:

- a) Si els articles resten en el magatzem tal com van arribar del proveïdor, subgrup 61.
- b) Si l'empresa ha incorporat valor afegit, subgrup 71.

Això es mostra en la taula següent:

Comptes del grup 3	Comptes del subgrup 61 o 71
300 «Mercaderies»	610 «Variació d'existències de mercaderies»
310 «Matèries primeres»	611 «Variació d'existències de matèries primeres»
32 «Altres aprovisionaments»	612 «Variació d'existències d'altres aprovisionaments»
33 «Productes en curs»	710 «Variació d'existències de productes en curs»
34 «Productes semiacabats»	711 «Variació d'existències de productes semiacabats»
35 «Productes acabats»	712 «Variació d'existències de productes acabats»
36 «Subproductes i residus»	713 «Variació d'existències de subproductes, residus i materials recuperats»

L'ajustament de les existències es pot fer al final de cada mes o trimestre, o al tancament d'exercici, i dona lloc als assentaments següents:

- 1) Pel traspàs a despesa de l'exercici de la informació que figura en el grup 3, que correspon al valor de les existències inicials.

Codi	Compte	Deure	Haver
61 o 71	Variació d'existències (inicials)	xxxx	
3	Comptes del grup 3		xxxx

2) Per la incorporació al balanç de les existències finals que ens queden per vendre a data de tancament.

Codi	Compte	Deure	Haver
3	Comptes del grup 3 (finals)	xxxx	
61 o 71	Variació d'existències (ingrés)		xxxx

El traspàs del valor de les existències inicials afecta com a despesa el compte de resultats, mentre que les existències finals afecten com a ingrés, ja que representen unitats comprades no venudes, i van al balanç com a inversió per a traspassar-se al resultat de l'exercici en què es venen:

Cost de vendes = valor de les compres netes + saldo del subgrup 61 o 71 (deutor o creditor)

Exemple

A l'inici de l'exercici la societat × SA presenta els saldos d'existències següents segons el balanç d'obertura.

- a) Mercaderies: 1.000 €
- b) Matèries primeres: 2.000 €
- c) Altres aprovisionaments: 500 €
- d) Productes en curs: 3.000 €
- e) Productes acabats: 7.000 €

Al tancament de l'exercici la societat té, segons inventari, els saldos d'existències finals següents:

- a) Mercaderies: 1.500 €
- b) Matèries primeres: 1.000 €
- c) Productes en curs: 3.100 €
- d) Productes acabats: 6.000 €

Comptabilitzem els assentament que procedeixin al tancament de l'exercici.

En primer lloc, comptabilitzarem els assentaments de baixa de les existències inicials.

Codi	Compte	Deure	Haver
610	Variació d'existències de mercaderies	1.000	
300	Mercaderies		1.000

Codi	Compte	Deure	Haver
611	Variació d'existències de matèries primeres	2.000	
310	Matèries primeres		2.000

Codi	Compte	Deure	Haver
612	Variació d'existències d'altres aprovisionaments	500	
32	Altres aprovisionaments		500

Codi	Compte	Deure	Haver
710	Variació d'existències de productes en curs	3.000	
330	Productes en curs		3.000

Codi	Compte	Deure	Haver
712	Variació d'existències de productes acabats	7.000	
350	Productes acabats		7.000

I, posteriorment, registrarem l'alta de les existències finals

Codi	Compte	Deure	Haver
300	Mercaderies	1.500	
610	Variació d'existències de mercaderies		1.500

Codi	Compte	Deure	Haver
310	Matèries primeres	1.000	
611	Variació d'existències de matèries primeres		1.000

Codi	Compte	Deure	Haver
330	Productes en curs	3.100	
710	Variació d'existències de productes en curs		3.100

Codi	Compte	Deure	Haver
350	Productes acabats	6.000	
712	Variació d'existències de productes acabats		6.000

2.4.2. Resultat de l'exercici

El resultat de l'exercici és la diferència entre ingressos i despeses de l'exercici, és a dir, entre els comptes dels grups 7 i 6 del PGC.

Al tancament de l'exercici, els comptes dels grups 7 i 6 del PGC es traspassen al compte 129 «Resultat de l'exercici», de manera que el saldo a final d'any queda a zero.

L'assentament que cal fer al tancament de l'exercici, pel traspàs dels comptes dels grups 6 i 7 amb saldo deutor és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
129	Resultat de l'exercici	xxxx	
60	Compres		xxxx
62	Serveis exteriors		xxxx
63	Tributs		xxxx
64	Despeses de personal		xxxx
65	Pèrdues de crèdits incobrables		xxxx
66	Despeses financeres		xxxx
67	Pèrdues d'immobilitzats		xxxx
61 o 71	Variació d'existències (saldo deutor)		xxxx

L'assentament que cal fer al tancament de l'exercici pel traspàs dels comptes dels grups 6 i 7 amb saldo creditor és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
70	Ingressos per vendes	xxxx	
74	Subvencions	xxxx	
75	Altres ingressos d'explotació	xxxx	
76	Ingressos financers	xxxx	
77	Beneficis venda immobilitzats	xxxx	
61 o 71	Variació d'existències (saldo creditor)	xxxx	
129	Resultat de l'exercici		xxxx

Si la suma d'ingressos supera les despeses hi ha benefici, i en cas contrari tenim pèrdues.

El saldo del compte 129 «Resultat de l'exercici» és el resultat després d'impostos i figura en el balanç dins de l'apartat «Fons propis».

3. Immobilitzat, IVA i existències

3.1. Immobilitzat

3.1.1. Concepte i classificació dels béns d'immobilitzat

Es tracta de béns i drets el període de permanència dels quals és previsiblement superior a l'any, amb cost rellevant i capacitat de generar ingressos.

Es codifiquen en el grup 2 i, concretament, en els subgrups 20, 21, 22 i 23.

- **Immobilitzat intangible:** béns o drets de caràcter intangible (marca, patents, llicències, fons de comerç, programes informàtics, projectes d'R+D, concessions administratives, traspessos).
- **Immobilitzat material:** béns tangibles i afectes a l'activitat econòmica (terrenys, locals, màquines, mobiliari, instal·lacions, vehicles, ordinadors).
- **Inversions immobiliàries:** terrenys i locals adquirits per obtenir plusvàlues o cedir-los a tercers.
- **Immobilitzat material en curs:** actius en període de construcció, instal·lació i proves; no estan preparats per a generar ingressos i per aquest motiu no es poden amortitzar.

3.1.2. Valoració inicial

Els béns d'immobilitzat es valoren pel preu d'adquisició si s'adquireixen a un tercer o pel cost de producció si els construeix la mateixa empresa.

1) **Preu d'adquisició:** És el preu inicial menys els descomptes inclosos en factura més totes les despeses relacionades amb la compra i posada en condicions de funcionament, inclosos els impostos que siguin cost per a l'empresa (muntatge, transport, permisos d'obres, honoraris d'arquitectes, TPO, IVA no deduïble, aranzels, costos de notaria i registre).

Codi	Compte	Deure	Haver
20 o 21	Immobilitzat material o intangible	xxxx	
472	Hisenda Pública, IVA suportat	xxxx	

Codi	Compte	Deure	Haver
572	Bancs (pagament al moment del lliurament)		xxxx
523	Proveïdors d'immobilitzat a curt termini (pendent de pagament fins a un any)		xxxx
173	Proveïdors d'immobilitzat a llarg termini (pendent de pagament a més d'un any)		xxxx

2) Cost de producció: És el cost dels materials més els costos directes i indirectes que estiguin relacionats amb la fabricació de l'immobilitzat. No s'hi poden incloure costos comercials o de distribució ni costos generals d'administració.

Codi	Compte	Deure	Haver
20 o 21	Immobilitzat material o intangible	xxxx	
73	Treballs fets per a l'immobilitzat		xxxx

El subgrup 73 s'utilitza per a activar despeses d'explotació imputables a l'immobilitzat.

Exemple

S'adquireix una màquina al comptat per un import de 30.000 € i el proveïdor fa un descompte per pagament immediat per un import de 3.000 €. Les despeses de transport ascendeixen a 500 €. L'IVA suportat ha estat de 2.000 €, quantitat que no és recuperable de la Hisenda Pública.

Codi	Compte	Deure	Haver
213	Maquinària (30.000 – 3.000 + 500 + 2.000)	29.500	
570	Caixa		29.500

3.1.3. Amortitzacions

Concepte i registre comptable

- Es tracta de la pèrdua irrecuperable del valor dels actius pel seu ús, transcurs del temps o obsolescència.
- Representa el cost del bé imputable en cada exercici.
- S'amortitzen els immobilitzats materials, les inversions immobiliàries i els actius intangibles, excepte els terrenys, les bestretes de l'immobilitzat i l'immobilitzat en curs.

L'assentament comptable de l'immobilitzat intangible és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
680	Amortització de l'immobilitzat intangible	xxxx	
280	Amortització acumulada de l'immobilitzat intangible		xxxx

L'assentament comptable de l'immobilitzat material és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
681	Amortització de l'immobilitzat material	xxxx	
281	Amortització acumulada de l'immobilitzat material		xxxx

L'assentament comptable de les inversions immobiliàries és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
682	Amortització de les inversions immobiliàries	xxxx	
282	Amortització acumulada de les inversions immobiliàries		xxxx

Subgrup 68: és la quota o despesa de cada any que figura en l'epígraf 8 del compte de pèrdues i guanys, dins del resultat d'exploració.

Subgrup 28: és el total amortitzat des de la data d'entrada en funcionament fins avui; és un compte compensador que en el balanç de situació figura restant del compte principal.

Consideracions:

- L'amortització s'inicia quan el bé pot aportar ingressos amb regularitat i no es pot interrompre, encara que el càlcul de la quota es pot modificar.
- El saldo de l'amortització acumulada mai no pot superar el cost de l'actiu, i per aquest motiu la normativa fiscal exigeix tenir una fitxa d'amortització per cada element.
- Encara que l'actiu estigui totalment amortitzat, no implica que sigui obligatori donar-lo de baixa si el bé segueix en funcionament o ús.

- Si un element de l'immobilitzat té components que l'integren amb diferent durada, es poden amortitzar de manera separada, com per exemple un camió grua en el qual hi ha cabina, grua i remolc.

Mètodes d'amortització

- El càlcul de la vida de l'actiu s'ha de fer en funció del patró consum, i no ha de coincidir amb la informació fiscal de les taules d'amortització.
- La base d'amortització és la diferència entre el cost de l'actiu i el valor residual.
- El valor residual és el valor actual que s'estima que es podrà obtenir pel bé al final de la vida útil. Si no és significatiu i es considera nul.
- La vida útil és el temps de què disposa l'empresa per a recuperar la inversió, mentre que la vida econòmica és la vida física del bé, que pot anar més enllà del temps que resti en l'empresa, atès que pot tenir diversos usuaris.
- El mètode d'amortització i la vida dels actius s'ha d'informar en la memòria.
- Hi ha tres mètodes d'amortització: lineal, decreixent de percentatge constant i sistema de dígit.

1) **Mètode lineal o constant:** es tracta de dividir la base d'amortització entre la vida de l'actiu.

Exemple

L'1 d'abril de 20X0 una empresa renova els equips informàtics per un valor de 30.000 € més IVA. Aquesta renovació s'amortitza linealment en quatre anys. El valor residual s'estima nul.

Determineu la fitxa d'amortització si el tancament comptable coincideix amb l'any natural.

Any	Base amortització	Quota amortització	Amortització acumulada	Valor actual
20X0	30.000	5.625	5.625	24.375
20X1	30.000	7.500	13.125	16.875
20X2	30.000	7.500	20.625	9.375
20X3	30.000	7.500	28.125	1.875
20X4	30.000	1.875	30.000	0

Quota 20X0: $(30.000 / 4) \times 9 / 12$ (abril a desembre) = 5.625 €

Quotes 20X1 a 20X3: $30.000 / 4 = 7.500$ €

Quota 20X4: $(30.000 / 4) \times 3 / 12$ (gener a març) = 1.875 €

2) Mètode decreixent de percentatge constant: consisteix a determinar un percentatge constant d'amortització en funció dels anys de vida útil i aplicar-lo sobre el valor pendent d'amortitzar. Com que la base d'amortització decreix, les quotes d'amortització disminueixen.

Exemple

L'1 d'abril de 20X0 una empresa adquireix un camió que té un cost de 500.000 € més IVA, la vida útil del qual s'estima en cinc anys, i s'amortitza pel mètode de percentatge constant de manera que el coeficient d'amortització és el 40%. El valor residual al final de la vida útil s'estima en 38.880 € i el tancament comptable coincideix amb l'any natural.

Any	Base amortització	Quota amortització	Amortització acumulada	Valor actual
20X0	500.000	150.000	150.000	350.000
20X1	350.000	140.000	290.000	210.000
20X2	210.000	84.000	374.000	126.000
20X3	126.000	50.400	424.400	75.600
20X4	75.600	30.240	454.640	45.360
20X5	45.360	6.480	451.120	38.880

Quota amortització 20X0: $500.000 \times 40\% \times 9 / 12$ (abril a desembre) = 150.000 €

Quota amortització 20X1: $350.000 \times 40\% = 140.000$ €

Quota amortització 20X2: $210.000 \times 40\% = 84.000$ €

Cada any aniríem calculant el 40% del valor pendent d'amortitzar o el valor en llibres fins a arribar al cinquè any, que és la vida útil del bé.

En l'últim any, el valor pendent d'amortitzar passaria a despesa comptable, excepte si hi hagués un valor residual del bé, que després es descomptaria.

El valor pendent d'amortitzar en 20X5 és de 45.360 €, però, com que s'estima un valor residual de 38.880 €, la quota del últim any és de 6.480 €.

3) Mètode de dígit: es tracta de repartir el cost de l'actiu entre la sèrie dels nombres naturals de la vida útil del bé; el càlcul pot ser amb quotes creixents o decreixents.

Exemple

En data 1 de juliol de 20X0 s'adquireixen uns programes informàtics per valor de 20.000 € més IVA, la vida útil dels quals és de quatre anys i el valor residual nul. El tancament comptable coincideix amb l'any natural.

Els díigits són la sèrie dels números naturals que configuren la vida útil de l'actiu: 1, 2, 3, 4.

Suma de díigits: $1 + 2 + 3 + 4 = 10$

Despesa per dígit i any: $20.000 / 10 = 2.000$ €

Fitxa d'amortització de díigits decreixents

Any	Base amortització	Quota amortització	Amortització acumulada	Valor actual
20X0	20.000	4.000	4.000	16.000
20X1	20.000	7.000	11.000	9.000
20X2	20.000	5.000	16.000	4.000
20X3	20.000	3.000	19.000	1.000
20X4	20.000	1.000	20.000	0

Com que són quotes decreixents, el primer any, que va des de l'1 de juliol de 20X0 al 30 de juny de 20X1, comença amb el dígit 4. Després, des de l'1 de juliol de 20X1 fins al 30 de juny de 20X2, hi ha el dígit 3, i així successivament.

Quota 20X0: $2.000 \times 4 \times 6 / 12 = 4.000$ €

Quota 20X1: $2.000 \times (4 \times 6 / 12 + 3 \times 6 / 12) = 7.000$ €

Quota 20X2: $2.000 \times (3 \times 6 / 12 + 2 \times 6 / 12) = 5.000$ €

Quota 20X3: $2.000 (2 \times 6 / 12 + 1 \times 6 / 12) = 3.000$ €

Quota 20X4: $2.000 \times 1 \times 6 / 12 = 1.000$ €

Fitxa d'amortització de díigits creixents

Any	Base amortització	Quota amortització	Amortització acumulada	Valor actual
20X0	20.000	1.000	1.000	19.000
20X1	20.000	3.000	4.000	16.000
20X2	20.000	5.000	9.000	11.000
20X3	20.000	7.000	16.000	4.000

Any	Base amortització	Quota amortització	Amortització acumulada	Valor actual
20X4	20.000	4.000	20.000	0

En ser quotes creixents, el primer any, que va des de l'1 de juliol de 20X0 al 30 de juny de 20X1, comença amb el dígit 1. Després, des de l'1 de juliol de 20X1 fins al 30 de juny de 20X2, hi ha el dígit 2, i així successivament.

Quota 20X0: $2.000 \times 1 \times 6 / 12 = 1.000 \text{ €}$

Quota 20X1: $2.000 \times (1 \times 6 / 12 + 2 \times 6 / 12) = 3.000 \text{ €}$

Quota 20X2: $2.000 \times (2 \times 6 / 12 + 3 \times 6 / 12) = 5.000 \text{ €}$

Quota 20X3: $2.000 (3 \times 6 / 12 + 4 \times 6 / 12) = 7.000 \text{ €}$

Quota 20X4: $2.000 \times 4 \times 6 / 12 = 4.000 \text{ €}$

3.1.4. Venda o baixa d'un bé d'immobilitzat

1) Quan es produeix la venda o baixa d'un element de l'immobilitzat, primer cal actualitzar la quota d'amortització des de l'inici de l'exercici fins a la data de la venda o baixa.

2) A continuació, per a determinar el resultat de la venda, cal comparar el preu de venda al comptat sense l'IVA amb el valor en llibres:

Preu de venda sense IVA

– Valor en llibres (cost actiu – amortització acumulada – deterioracions)

67 o 77 Pèrdua o benefici procedent de l'immobilitzat

Com que és una operació al marge de l'activitat habitual, no afecta la xifra de negocis, sinó que el marge, no el preu de venda, s'imputa directament al resultat de l'exercici.

A més, les despeses associades a la venda de l'actiu incrementen la pèrdua o redueixen el benefici, però no es registren en el subgrup 62 perquè no estan associades a l'activitat habitual.

3) En registrar la venda en la mateixa anotació, s'anul·la el compte principal i els comptes compensadors (amortització acumulada i deterioracions), s'imputa el cobrament i es quadra la diferència com a pèrdua o benefici.

Codi	Compte	Deure	Haver
572	Bancs (part que es cobra al comptat)	xxxx	

Codi	Compte	Deure	Haver
543	Crèdits a curt termini per alienació d'immobilitzat (part pendent de cobrament fins a un any)	xxxx	
253	Crèdits a llarg termini per alienació d'immobilitzat (part pendent de cobrament a més d'un any)	xxxx	
28	Amortització acumulada de l'immobilitzat	xxxx	
2	Immobilitzat (preu d'adquisició)		xxxx
477	Hisenda Pública, IVA repercutit (preu de venda x tipus impositiu)		xxxx
67 o 77	Pèrdua o benefici procedent de l'immobilitzat	xxxx (pèrdua)	xxxx (benefici)

4) Si l'actiu es dona de baixa, anul·lem el compte principal i els comptes compensadors (amortització acumulada i deterioració de valor). La resta es considera pèrdua irreversible.

Codi	Compte	Deure	Haver
28	Amortització acumulada de l'immobilitzat	xxxx	
67	Pèrdues procedents de l'immobilitzat	xxxx	
20 o 21	Immobilitzat (cost inicial)		xxxx

Exemple

L'1 d'octubre de 20X16 veng una màquina per 200.000 € més el 21% d'IVA, els quals cobro al comptat. Aquesta màquina es va comprar per 600.000 € més el 21% d'IVA l'1 d'abril del 20X9, encara que el muntatge i les proves van durar fins al final del setembre. Comptablement, s'amortitzava en 10 anys pel mètode lineal.

També s'han pagat el transport i el desmantellament de la màquina, el cost dels quals és de 5.000 € més el 21% d'IVA, que es paguen al comptat. Registreu les operacions anteriors.

A data 1 d'octubre de 2016:

Codi	Compte	Deure	Haver
681	Amortització de l'immobilitzat material (600.000 / 10 x 9 / 12)	45.000	
281	Amortització acumulada de l'immobilitzat material		45.000

Codi	Compte	Deure	Haver
570	Caixa	242.000	

Codi	Compte	Deure	Haver
281	Amortització acumulada de l'immobilitzat material (600.000 x 7 / 10)	420.000	
213	Maquinària		600.000
477	Hisenda Pública, IVA repercutit (200.000 x 21%)		42.000
771	Benefici procedent de l'immobilitzat material		20.000

Codi	Compte	Deure	Haver
771	Benefici procedent de l'immobilitzat material	5.000	
472	Hisenda Pública, IVA suportat (5.000 x 21%)	1.050	
570	Caixa		6.050

3.1.5. Inversions immobiliàries

En el subgrup 22 «Inversions immobiliàries» es recullen els actius no corrents que siguin **immobles** (terrenys i edificis) i que es tinguin **per obtenir rendes i/o plusvàlues** en lloc de:

- per usar per a produir o subministrar béns o serveis, o per a finalitats administratives;
- per vendre en el curs ordinari de les operacions.

Per exemple, els edificis propietat d'una empresa l'activitat principal de la qual és llogar-los es consideren inversions immobiliàries, ja que la finalitat és obtenir rendes.

Els **critèris** de registre i valoració relatius a l'**immobilitzat material** s'**apliquen** a les inversions immobiliàries.

Els comptes d'aquest subgrup figuraran separatament en l'**actiu no corrent** del balanç.

3.1.6. Immobilitzat intangible

Concepte i classificació

Són actius sense forma física però amb capacitat de crear beneficis econòmics.

Es tracta d'**actius**, per la qual cosa reuneixen les característiques definides per als mateixos en la primera part del PGC, és a dir, són elements identificables que l'entitat controla com a resultat d'una activitat anterior i dels quals espera obtenir beneficis econòmics en el futur.

El subgrup 20 es desenvolupa en els comptes següents:

- 200. Recerca
- 201. Desenvolupament
- 202. Concessions administratives
- 203. Propietat industrial
- 204. Fons de comerç
- 205. Drets de traspàs
- 206. Aplicacions informàtiques
- 209. Bestretes per a immobilitzacions intangibles

Els comptes d'aquest subgrup figuren en l'**actiu no corrent** del balanç.

Valoració inicial

Per a fer el reconeixement inicial d'un immobilitzat de naturalesa intangible, cal que, **a més de complir la definició d'actiu i els criteris de registre o reconeixement comptable** continguts en el Marc conceptual de la comptabilitat, **compleixi el criteri d'identificabilitat**.

Aquest criteri d'identificabilitat **implica** que l'immobilitzat compleixi **algun** dels dos **requisits** següents:

1) Que sigui **separable**, això és, susceptible de ser separat de l'empresa i venut, cedit, lliurat per a explotar-lo, arrendar-lo o intercanviar-lo. Un exemple són els programes informàtics sempre que siguin independents de l'ordinador.

2) Que **sorgeixi de drets legals o contractuals**, amb independència que siguin transferibles o separables de l'empresa o d'altres drets o obligacions. Un exemple són els drets d'autor.

En cap cas no es reconeixeran com a immobilitzats intangibles les despeses ocasionades amb motiu de l'establiment, les marques, les capçaleres de diaris o revistes, els segells o denominacions editorials, les llistes de clients o altres partides similars, que s'hagin generat internament.

Valoració posterior

El PGC dona un tractament diferent a l'immobilitzat intangible en funció de la durada.

Així, és necessari distingir entre els immobilitzats intangibles següents:

1) **Amb vida útil definida:** s'amortitzen durant la vida útil, sense perjudici de les normes particulars per tipus d'intangibles.

2) **Amb vida útil indefinida:** s'amortitzaranen un termini de deu anys, sense perjudici de la realització, en cada exercici, d'un test de deterioració.

Un immobilitzat intangible tindrà una **vida útil indefinida** quan, sobre la base d'una anàlisi de tots els factors rellevants, **NO** hi hagi un **límit previsible** del període al llarg del qual s'espera que l'actiu generi **entrades de fluxos nets d'efectiu** per a l'empresa.

3.1.7. Deterioracions de valor en els béns d'immobilitzat

Es produirà una pèrdua per deterioració del valor d'un element de l'immobilitzat material quan el valor comptable sigui major que l'import recuperable.

valor comptable > import recuperable

S'entén per import recuperable el major dels dos següents:

- valor raonable menys les despeses de venda
- valor en ús

El **valor en ús** d'un actiu o d'una unitat generadora d'efectiu és el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs esperats per la utilització en el curs normal del negoci, tenint en compte l'estat actual d'aquests fluxos i actualitzats a un tipus de descompte adequat.

Així, per exemple, si tenim un element d'immobilitzat el valor comptable del qual són 10.000 euros, el valor de mercat 9.000 euros i el valor en ús 10.500 euros, no procedeix efectuar una correcció valorativa per deterioració. La inversió en el bé es recuperarà mitjançant l'ús en el cicle normal d'exploació.

Les deterioracions de valor dels immobilitzats són reversibles, excepte en el fons de comerç, en què és irreversible.

L'esquema de l'assentament comptable és el següent:

Immobilitzat intangible:

Codi	Compte	Deure	Haver
690	Pèrdua per deterioració de l'immobilitzat intangible	xxxx	
290	Deterioració de valor de l'immobilitzat intangible		xxxx

Codi	Compte	Deure	Haver
690	Pèrdua per deterioració de l'immobilitzat intangible	xxxx	
204	Fons de comerç (irreversible)		xxxx

Immobilitzat material:

Codi	Compte	Deure	Haver
691	Pèrdua per deterioració de l'immobilitzat material	xxxx	
291	Deterioració de valor de l'immobilitzat material		xxxx

Inversions immobiliàries:

Codi	Compte	Deure	Haver
692	Pèrdua per deterioració de les inversions immobiliàries	xxxx	
292	Deterioració de valor de les inversions immobiliàries		xxxx

Subgrup 69: És la quota o despesa de cada any que figura en l'epígraf 8 del compte de pèrdues i guanys, dins del resultat d'explotació.

Subgrup 29: És el total deteriorat des de la data d'entrada en funcionament fins avui. És un compte compensador que en el balanç de situació figura restat del compte principal.

Si el bé és objecte de deterioració de valor, a partir de l'exercici següent la quota d'amortització es modificarà, ja que la base d'amortització és el nou valor en llibres entre la vida útil pendent.

Així mateix, si el valor del bé es recupera, haurà de donar de baixa la deterioració amb el **subgrup 79**.

Exemple

En el balanç d'obertura de l'exercici 20X14 apareix la informació següent en relació amb una maquinària:

(213) Maquinària: 200.000 €.

(2813) Amortització acumulada de maquinària (100.000 €) (200.000 / 10 anys × 5 anys).

(2913) Deterioració de valor de la maquinària (20.000 €).

La deterioració de valor es va registrar al tancament del 20X13 a causa d'una caiguda forta en les vendes del producte, que fa pensar que no es podrà recuperar la inversió.

Les dades per a ajustar la deterioració en els exercicis 20X14 i 20X15 són les següents:

	31-12-20X14	31-12-20X15
Valor en ús	55.000	35.000
Valor raonable – costos de venda	50.000	38.000

Comptabilitzeu les operacions a 31 de desembre de 20X14 i a 31 de desembre de 20X15, suposant que l'empresa utilitza el mètode d'amortització lineal.

31 de desembre de 2014: Com que a 31 de desembre de 20X13 s'ha comptabilitzat una deterioració de valor de 20.000 €, haurem de recalculer les quotes d'amortització dels anys següents repartint el valor net comptable entre la vida útil restant. D'aquesta manera, el valor net comptable ascendeix a 80.000 € (200.000 € de preu d'adquisició menys 100.000 € d'amortització acumulada menys 20.000 € en concepte de deterioració de valor), que han de ser repartits entre la vida útil restant (5 anys), i d'això resulta que la quota d'amortització per a l'any 20X14 ha d'ascendir a 16.000 € (80.000 / 5):

Codi	Compte	Deure	Haver
681	Amortització de l'immobilitzat material	16.000	

Codi	Compte	Deure	Haver
281	Amortització acumulada de l'immobilitzat material		16.000

A 31 de desembre de 20X14, i una vegada comptabilitzada l'amortització de l'any 20X14, haurem de comprovar si s'escau comptabilitzar deterioració de valor. A aquest efecte, compararem el valor net comptable de la maquinària amb l'import recuperable, entès aquest com el major entre el valor en ús i el valor raonable net de despeses de venda:

Valor net comptable: 64.000 euros

Import recuperable: 55.000 euros (el major dels dos)

Deterioració de valor: 9.000 euros (atès que el valor net comptable és superior a l'import recuperable)

Codi	Compte	Deure	Haver
691	Pèrdua per deterioració de l'immobilitzat material	9.000	
291	Deterioració de valor de l'immobilitzat material		9.000

31 de desembre de 20X15: Com que a 31 de desembre de 20X14 s'ha comptabilitzat una deterioració de valor de 9.000 €, haurem de recalculer les quotes d'amortització dels anys següents repartint el valor net comptable entre la vida útil restant. D'aquesta manera, el valor net comptable ascendeix a 55.000 € (200.000 € de preu d'adquisició menys 116.000 € d'amortització acumulada menys 29.000 € en concepte de deterioració de valor), que han de ser repartits entre la vida útil restant (4 anys), i d'això resulta que la quota d'amortització per a l'any 2015 ha d'ascendir a 13.750 € (55.000 / 4):

Codi	Compte	Deure	Haver
681	Amortització de l'immobilitzat material	13.750	
281	Amortització acumulada de l'immobilitzat material		13.750

A 31 de desembre de 20X15, i una vegada comptabilitzada l'amortització de l'any 20X15, haurem de comprovar si s'escau comptabilitzar deterioració de valor. A aquest efecte, compararem el valor net comptable de la maquinària amb l'import recuperable, entès aquest com el major entre el valor en ús i el valor raonable net de despeses de venda:

Valor net comptable: 41.250 euros

Import recuperable: 38.000 euros (el major dels dos)

Deterioració de valor: 3.250 euros (atès que el valor net comptable és superior a l'import recuperable)

Codi	Compte	Deure	Haver
691	Pèrdua per deterioració de l'immobilitzat material	3.250	
291	Deterioració de valor de l'immobilitzat material		3.250

3.2. Actius no corrents mantinguts per a la venda

3.2.1. Introducció

El Pla general de comptabilitat (PGC) distingeix tres categories d'actius fixos tangibles: immobilitzat material, inversions immobiliàries i actius no corrents mantinguts per a la venda.

L'**immobilitzat material** està format per actius tangibles que té l'entitat per a usar en la producció o subministrament de béns i serveis, per a arrendar-los a tercers (en el cas d'empreses l'activitat habitual de les quals sigui aquesta) o per a ús propi i que s'esperen utilitzar durant més d'un exercici econòmic.

Les **inversions immobiliàries** estan constituïdes pels immobles (terrenys o edificis) no destinats a produir o subministrar béns o serveis sinó a obtenir rendes i plusvàlues.

Els **actius no corrents mantinguts per a la venda (ANCMV)** són els que procedeixen bàsicament de l'immobilitzat material o immaterial i que es deixen d'utilitzar en l'activitat habitual i es destinen a la venda. La condició per a classificar un actiu en aquesta categoria és que s'espera fer la venda en el termini d'un any.

Les **diferències en el tractament comptable** entre els immobilitzats utilitzats en el procés productiu i els immobilitzats separats d'aquest procés són rellevants. Els primers recuperen el valor mitjançant la participació en el procés productiu, en el qual «es consumeixen» alhora que contribueixen a la generació d'ingressos. No obstant això, els actius fixos no integrats en el procés productiu o que seran venuts a curt termini recuperen el valor mitjançant la venda.

Les inversions immobiliàries són tractades com a immobilitzat a l'efecte comptable, encara que es consideri rellevant informar d'aquestes inversions de manera separada, mentre que els ANCMV són tractats com a circulants.

La **diferència** bàsica entre els immobilitzats materials, les inversions immobiliàries i els actius no corrents mantinguts per a la venda és la intenció en la utilització.

El PGC es refereix, en l'NRV 7a, als actius no corrents i grups alienables d'elements, mantinguts per a la venda.

El PGCPME no conté una norma de valoració per a aquests actius, ja que s'ha considerat suficient per a aquestes empreses els criteris continguts en relació amb els actius que puguin ser alienats en el PGCPME. No procedeix, per tant, remetre al PGC en aquest cas.

3.2.2. Definició i condicions per a la classificació com a ANCMV

Els actius no corrents mantinguts per a la venda (ANCMV) són actius fixos (no corrents) que han estat apartats del procés productiu i seran venuts a curt termini.

La norma de registre i valoració 7a del PGC indica que l'empresa classificarà un actiu no corrent com a mantingut per a la venda si el seu valor comptable es recuperarà fonamentalment mitjançant la venda, en lloc de fer-ho per l'ús continuat, i sempre que es compleixin els requisits següents, que garanteixen que l'operació tindrà lloc previsiblement a curt termini:

a) L'actiu ha d'estar disponible en les seves condicions actuals per a la venda immediata, i subjecte als termes usuals i habituals per a la venda.

b) La venda d'aquest actiu ha de ser altament probable si concorren les circumstàncies següents:

- L'empresa ha d'estar compromesa per un pla per a vendre l'actiu i ha d'haver iniciat un programa per a trobar comprador i completar el pla.
- La venda de l'actiu s'ha de negociar activament a un preu adequat en relació amb el valor raonable actual.
- S'espera completar la venda dins de l'any següent a la data de classificació de l'actiu com a mantingut per a la venda, tret que, per fets o circumstàncies fora del control de l'empresa, el termini de venda s'hagi d'allargar i hi hagi evidència suficient que l'empresa segueixi compromesa amb el pla de disposició de l'actiu.
- Les accions per a completar el pla indiquen que és improbable que hi hagi canvis significatius en el pla o que sigui retirat.

3.2.3. Comptes

Els ANCMV no s'inclouen en el grup d'immobilitzat, sinó que estan en un subgrup dels comptes financers: el subgrup 58 «Actius no corrents mantinguts per a la venda i actius i passius associats».

Integren aquest subgrup els «actius no corrents amb caràcter individual, i altres actius i passius no corrents o corrents inclosos en un grup alienable d'elements, la recuperació dels quals s'espera fer fonamentalment mitjançant la venda en lloc de per a usar-los continuadament, inclosos els que formin part d'una operació interrompuda que s'hagués classificat com a mantinguda per a la venda»:

- 580. Immobilitzat
- 581. Inversions amb persones i entitats vinculades
- 582. Inversions financeres
- 583. Existències, deutors comercials i altres comptes per cobrar
- 584. Altres actius
- 585. Provisions
- 586. Deutes amb característiques especials
- 587. Deutes amb persones i entitats vinculades
- 588. Creditors comercials i altres comptes per pagar
- 589. Altres passius

Els actius d'aquest subgrup figuren en l'actiu corrent i els passius associats a aquests actius s'inclouen en el passiu corrent del balanç.

3.2.4. Valoració

L'operació de reclassificació es considera com una baixa d'immobilitzat a l'efecte comptable. Immediatament abans de la reclassificació s'actualitzen les amortitzacions i les correccions de valor.

A continuació es comparen aquests dos valors:

- valor net comptable (calculat en la data de classificació com a ANCMV)
- valor raonable menys les despeses de venda

El **menor** d'aquests imports és el que es considera en el compte corresponent del subgrup 58. Si el valor raonable corregit fos menor, es registraria una pèrdua per deterioració que s'imputaria al resultat de l'exercici.

Mentre un actiu es classifiqui com a no corrent mantingut per a la venda, no s'amortitzarà. No obstant això, si fos necessari, es dotarien les correccions valoratives oportunes de manera que el valor comptable no excedís el valor raonable menys les despeses de venda.

Les correccions valoratives per deterioració dels actius no corrents mantinguts per a la venda, i la seva reversió quan les circumstàncies que les van motivar hagin deixat d'existir, es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys, excepte quan s'escau registrar-les directament en el patrimoni net d'acord amb els criteris aplicables als actius amb caràcter general en les normes específiques.

Exemple

Una empresa té una màquina adquirida el 30/06/20X0 per 10.000 €. L'ha anat amortitzant linealment, estimant-ne la vida útil en 10 anys. El 30/06/20X5 aquesta màquina és substituïda per una de nova, per la qual cosa l'empresa decideix vendre aquella i la classifica com a actiu no corrent mantingut per a la venda.

L'import en balanç referit a aquest actiu, a l'inici de l'exercici 20X5, és el següent:

(213) Maquinària → 10.000

(2813) Amortització acumulada de maquinària → 4.500

El valor raonable de la màquina a la data de reclassificació són 6.000 €, i al tancament de l'exercici 20X5 són 5.000 €. Els costos de venda ascendeixen a 200 €.

Abans de reclassificar la màquina és necessari comptabilitzar l'amortització corresponent a la primera meitat de l'exercici 20X5 ($1.000 \times 6/12$): 500 €.

Codi	Compte	Deure	Haver
681	Amortització de l'immobilitzat material	500	
281	Amortització acumulada de l'immobilitzat material		500

A continuació es comparen valor net comptable i valor raonable menys costos de venda, i es tria el menor:

Valor net comptable	5.000 ←
Valor raonable – costos de venda	5.800 (6.000 – 200)

Al moment de la reclassificació (30/06/20X6) es comptabilitzarà l'assentament següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
580	Immobilitzat	5.000	
281	Amortització acumulada de l'immobilitzat material	5.000	

Codi	Compte	Deure	Haver
213	Maquinària		10.000

Al tancament de l'exercici 20X6:

Valor net comptable 5.000
 Valor raonable – costos de venda 4.800 (5.000 – 200) ←←

Codi	Compte	Deure	Haver
691	Pèrdues per deterioració de l'immobilitzat material	200	
5990	Deterioració de valor de l'immobilitzat no corrent mantingut per a la venda		200

3.2.5. Canvis en el pla de venda

Quan un actiu deixi de complir els requisits per a ser classificat com a mantingut per a la venda:

- a) Es reclassificarà en la partida del balanç que correspongui a la seva naturalesa.
- b) Es valorarà pel menor import dels següents en la data en què procedeixi reclassificar-lo:

- El valor comptable anterior a la qualificació com a actiu no corrent en venda, ajustat, si s'escau, per les amortitzacions i correccions de valor que s'haguessin reconegut si no s'hagués classificat com a mantingut per a la venda.
- L'import recuperable (el major entre el valor raonable menys costos de venda i el valor en ús), registrant qualsevol diferència en la partida del compte de pèrdues i guanys que correspongui a la seva naturalesa.

3.3. Arrendaments

3.3.1. Concepte d'arrendament i altres operacions similars

És un contracte mitjançant el qual l'arrendador o propietari del bé cedeix a l'arrendatari l'ús d'un actiu per un temps determinat a canvi d'una suma única de diners o d'una sèrie de quotes, amb independència de la instrumentació jurídica.

Exemples de contractes d'arrendament són els contractes de lísing, els contractes de rènting, el lloguer d'un local a una immobiliària amb opció de compra o sense, els drets de superfície, els drets d'amarratge, els lloguers d'equips entre empreses, els contractes de lloguer de cotxes, etc.

La normativa comptable, segons les condicions econòmiques, classifica els contractes en arrendaments financers o operatius.

1) **Arrendament financer:** implica que l'arrendatari reconeix el bé com un actiu i els deutes com un passiu, mentre que l'arrendador comptabilitza una venda del bé i un dret de cobrament ajornat.

2) **Arrendament operatiu:** implica que l'arrendatari registra una despesa i no hi ha actiu ni deutes, mentre que el propietari manté el bé en comptabilitat, l'amortitza i s'imputa un ingrés com a arrendament.

La qualificació dels contractes en arrendaments financers o operatius depèn de les circumstàncies de cadascuna de les parts, per la qual cosa podran ser qualificats de manera diferent per l'arrendatari i l'arrendador.

3.3.2. Esquema d'assentaments comptables

Les anotacions comptables s'analitzaran exclusivament des del punt de vista de l'arrendatari, ja que l'arrendador, depenent de si és la seva activitat habitual o no, les registrarà per xifra neta de negocis o venda d'immobilitzat, o bé en el cas de les entitats de crèdit que en els contractes de lísing o rènting tenen comptes especials per tenir un pla sectorial.

Arrendament financer

L'assentament comptable per la signatura del contracte és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
2	Immobilitzat material o intangible	xxxx	
524	Creditors per arrendament financer a curt termini (deutes fins a un any)		xxxx

Codi	Compte	Deure	Haver
174	Creditors per arrendament financer a llarg termini		xxxx

Els valors de l'actiu i del passiu han de coincidir, i són el menor entre el valor raonable del bé i l'import dels pagaments mínims.

En la signatura del contracte no figura l'IVA deduïble perquè si no hi ha opció ferma de l'opció de compra es reporta en el pagament de la quota. Tampoc no hi figuren els interessos que van en el pagament de la quota o per meritació (cost amortitzat).

L'assentament comptable pel pagament de la quota és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
524	Creditors per arrendament financer a curt termini (deutes fins a un any)	xxxx	
662	Interessos de deutes	xxxx	
472	Hisenda Pública, IVA suportat	xxxx	
572	Bancs		xxxx

L'import de l'IVA és sobre el total de la quota i al tipus impositiu vigent en la data del pagament. Si no tingués la condició de deduïble, aniria com a despesa de l'exercici, compte 631 «Altres tributs», perquè el bé ja ha entrat en funcionament.

L'assentament comptable per l'amortització de l'actiu és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
68	Dotació a l'amortització de l'immobilitzat	xxxx	
28	Amortització acumulada de l'immobilitzat		xxxx

La base d'amortització és el valor de l'actiu i té en compte la vida útil del bé si hi ha intenció d'adquirir-lo. En cas contrari, s'amortitza en funció de la durada del contracte d'arrendament.

L'assentament comptable per la reclassificació de les quotes és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
174	Creditors per arrendament financer a llarg termini	xxxx	
524	Creditors per arrendament financer a curt termini		xxxx

Arrendament operatiu

L'assentament comptable per pagament de la quota és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
621	Arrendaments i cànon	xxxx	
472	Hisenda Pública, IVA suportat	xxxx	
410 o 572	Creditors per prestació de serveis o bancs		xxxx

3.3.3. Qualificació dels contractes com a arrendament financer o operatiu

L'NRV 8a del PGC especifica quines són les condicions que han de donar-se perquè tingui la qualificació d'arrendament financer. En cas contrari, s'entén que l'arrendament és operatiu.

Contractes d'arrendament amb opció de compra

Es presumeix que és arrendament financer quan no hi ha dubtes raonables que l'empresa exercirà l'opció de compra, ja que el preu de l'opció de compra és menor que el valor raonable del bé en aquesta data.

Un exemple seria un lísing financer d'una màquina de 500.000 euros del qual hem pagat 36 quotes i per una quota més s'adquireix la propietat, si la vida de la màquina s'estima en 10 anys i el valor raonable al cap de 3 anys s'estima en 300.000 euros.

Contractes d'arrendament sense opció de compra

Es presumeix que és arrendament financer si es compleixen algun dels requisits següents:

- a) De les condicions del contracte es dedueix que en finalitzar-lo es transferirà l'actiu.
- b) La durada del contracte i la vida econòmica del bé són similars.

- c) El valor actual dels pagaments mínims (que no inclou quotes contingents ni serveis) cobreix la pràctica totalitat del valor raonable del bé, i aleshores el valor residual és baix.
- d) Les característiques tècniques del bé fan que la seva utilitat quedi restringida a l'arrendatari.
- e) Els costos de cancel·lació del contracte són assumits per l'arrendatari.
- f) Les fluctuacions del valor raonable en el valor residual del ben són assumides per l'arrendatari.
- g) És possible prorrogar el contracte amb unes quotes substancialment inferiors a les habituals del mercat.

En els contractes d'arrendament sense opció de compra, allò que determina que el bé vagi a balanç o no és el fet que l'arrendatari es beneficiï de la pràctica totalitat dels rendiments econòmics, i en aquest cas es considera arrendament financer quan la durada del contracte i la vida física del bé són similars, a més de tenir un valor residual baix a la finalització del contracte, com per exemple un rènting de furgonetes a cinc anys i 30.000 km/any o un rènting d'equips informàtics a quatre anys. En canvi, un rènting de tres anys d'un vehicle d'alta gamma per a un directiu i 60.000 km en total seria arrendament operatiu, ja que en finalitzar el contracte té un valor residual alt i una vida física superior a la durada del contracte.

3.3.4. Característiques dels contractes de lísing

Un **contracte de lísing** és un producte financer exclusivament per a empresaris i professionals per a adquirir actius relacionats amb l'activitat.

L'entitat financera finança el 100% del valor de l'actiu, ja que adquireix aquest actiu al distribuïdor o fabricant i el cedeix a l'empresari o professional a canvi del pagament d'unes quotes irrevocables més l'opció de compra.

En el cobrament de la quota, el banc recupera el capital invertit més els interessos. L'entitat financera no es fa responsable del correcte funcionament de l'actiu ni del manteniment o sinistres que puguin produir-se (es limita a finançar).

És un producte financer que ofereix avantatges fiscals, ja que té un règim fiscal especial que permet als empresaris o professionals accelerar la deducció de les quotes d'amortització (article 106 de la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost sobre societats).

La pràctica totalitat dels contractes de lísing condueix a la compra de l'actiu, i per aquest motiu es qualifiquen com a arrendaments financers.

3.3.5. Característiques dels contractes de rènting

La societat de rènting pot ser una entitat financera o no. Hi ha molts distribuïdors que ofereixen als clients l'opció del rènting. És un producte pensat tant per a empresaris o professionals com per a particulars.

El **rènting** és un contracte de lloguer sense opció de compra, però el preu de la quota inclou serveis de substitució, manteniment, assegurances, és a dir, va més enllà del valor del bé; a més d'externalitzar riscos, com que si hi ha algun sinistre la pèrdua l'assumeix l'entitat de rènting, si no hi ha servei l'empresa no abonarà la quota.

És un producte molt utilitzat en els sectors automobilístic, i de la informàtica i impressores.

Els contractes de rènting tenen la consideració d'arrendament **financer** si la durada del contracte és similar a la vida de l'actiu i el valor residual és baix, mentre que són **arrendament operatiu** si el valor residual és alt i la durada del contracte és més curta que la vida del bé.

Exemple

Indiqueu si els contractes d'arrendament descrits en els punts següents tindrien la consideració d'arrendament financer o operatiu:

a) L'empresa formalitza un contracte de rènting d'equips informàtics per quatre anys. El valor raonable dels equips és de 25.000 €, i el valor actual dels pagaments acordats és de 24.000 €. La vida econòmica dels equips s'estima en quatre anys.

Malgrat que no hi ha opció de compra, en aquest cas es tracta d'un arrendament financer perquè la durada del contracte i la vida física del bé són les mateixes (4 anys). A més, el valor actual dels pagaments mínims (24.000 €) cobreix la pràctica totalitat del valor raonable del bé (25.000 €).

b) Es lloguen unes màquines, la vida útil de les quals és de 12 anys a data d'avui, per cinc anys a una societat del grup. El valor raonable és de 400.000 € i el valor actual dels pagaments mínims és de 150.000 €. El contracte no inclou la possibilitat de prorrogar-lo.

En aquest cas, la vida física (12 anys) és molt superior a la durada del contracte (5 anys), i el valor actual dels pagaments mínims (150.000 €) no cobreix la pràctica totalitat del valor raonable del bé (400.000 €). A causa d'això, el contracte d'arrendament es qualificarà com a operatiu.

3.4. L'impost sobre el valor afegit

3.4.1. IVA reportat i IVA deduïble

Els empresaris o professionals que fan activitats subjectes i no exemptes estan obligats a repercutir IVA en les operacions, tant si són corrents com d'immobilitzat. El tipus impositiu dependrà del producte o servei, i pot ser al 21%, 10% o 4%.

La base imposable de l'IVA inclou, a part del preu inicial, el cost dels envasos i embalatges retornables, aranzels i impostos especials, despeses repercutides al deutor menys descomptes en factura. No es tenen en compte els interessos d'ajornament i les bestretes.

L'IVA repercutit es registra en el compte 477 «Hisenda Pública, IVA repercutit», ja que aquest import es deu a Hisenda. Qualsevol modificació de la base imposable implica rectificar la factura inicial i corregir l'IVA, de manera que es rebaixa el deute amb Hisenda.

L'IVA deduïble és l'IVA suportat que compleix els requisits per a tenir la condició de deduïble, i l'import es registra en el compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat». És un dret de cobrament amb Hisenda, ja que es compensa amb els IVA reportats i la diferència determina si la liquidació serà a ingressar o compensar.

3.4.2. Esquema de liquidació i assentament comptable

L'assentament de liquidació de l'IVA es fa al final de mes o trimestre comparant l'IVA reportat amb l'IVA deduïble, i la diferència s'anota en els comptes següents:

- Si és a ingressar, en el compte 4750 «Hisenda Pública, creditora per IVA».
- Si és a compensar o retornar, en el compte 4700 «Hisenda Pública, deutora per IVA».

La devolució mensual de l'IVA solament es pot sol·licitar si l'empresa o el professional està donat d'alta en el registre de devolució mensual (REDEME). Si no ho està, no podrà sol·licitar-la fins a l'última declaració anual (últim trimestre o desembre).

L'assentament comptable de liquidació (resultat a ingressar) és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
477	Hisenda Pública, IVA repercutit	xxxx	
472	Hisenda Pública, IVA suportat		xxxx

Codi	Compte	Deure	Haver
4750	Hisenda Pública, creditora per IVA		xxxx

L'assentament comptable de liquidació (resultat a retornar o a compensar) és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
477	Hisenda Pública, IVA repercutit	xxxx	
4700	Hisenda Pública, deutora per IVA	xxxx	
472	Hisenda Pública, IVA suportat		xxxx

El compte 477 «Hisenda Pública, IVA repercutit», com que és un compte de passiu, neix i augmenta saldo pel costat de l'haver i es tanca pel costat del deure.

El compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat», com que és un compte d'actiu, neix i augmenta saldo pel costat del deure i es tanca pel costat de l'haver.

La finalitat és deixar els comptes amb saldo a 0 per registrar els IVA corresponents al mes o trimestre següent.

L'assentament comptable pel pagament de l'IVA és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
4750	Hisenda Pública, creditora per IVA	xxxx	
572	Bancs		xxxx

3.4.3. Operacions de béns intracomunitàries

El moviment de mercaderies entre els diferents estats membres de la Unió Europea que apliquen el sistema comú de l'IVA es denomina **adquisicions i lliuraments intracomunitaris de béns**.

- Lliurament intracomunitari de béns (LIB): és la sortida d'una mercaderia amb un transport del territori d'aplicació de l'impost cap a un estat membre de la Unió Europea sempre que tots dos empresaris estiguin identificats amb el NIF comunitari.

- Adquisició intracomunitària de béns (AIB): és l'arribada d'una mercaderia al territori d'aplicació de l'impost procedent d'un altre estat membre de la Unió Europea sempre que tots dos empresaris disposin del NIF comunitari.
- Territori d'aplicació de l'impost (TAI): limita l'àmbit d'aplicació de l'IVA harmonitzat a Espanya, i inclou la Península i les Illes Balears.

Les operacions amb Canàries, Ceuta i Melilla, com que són tercer país, es consideraran com a exportació i importació.

En circular lliurement les mercaderies entre els diferents països membres que tenen harmonitzat l'IVA, s'instaura la regla general de gravar en destinació, país d'arribada, si l'operació es fa entre empresaris o professionals que estan identificats amb NIF comunitari i estan donats d'alta en el registre d'operadors intracomunitaris (ROI). D'aquesta manera, s'evita haver de sol·licitar la devolució d'IVA al país d'origen.

Hi ha dos fets imposables:

- Lliurament intracomunitari de béns: exempt al país d'origen.
- Adquisició intracomunitària de béns: subjecta al país de destinació o arribada.

Si el país d'arribada és el TAI, l'empresari o professional haurà d'afegir l'assentament comptable següent en registrar la compra:

Codi	Compte	Deure	Haver
472	Hisenda Pública, IVA suportat	xxxx	
477	Hisenda Pública, IVA repercutit		xxxx

L'anotació comptable anterior és neutral des del punt de vista financer, i té un caràcter informatiu i de control de qui té les mercaderies. Per aquest motiu, cal incloure aquesta informació en el model 303 i presentar el model 349 i Intrastat quan el volum d'operacions i lliuraments de béns sigui igual o superior a 400.000 euros.

Les bestretes en les operacions intracomunitàries no reporten IVA.

Si l'empresari no està identificat amb el NIF comunitari, l'operació es grava en origen i l'empresari o professional espanyol podrà sol·licitar la devolució de l'IVA al país d'origen amb el model 360 de la pàgina web de l'Agència Tributària.

3.4.4. Inversió del subjecte passiu

L'obligació de repercutir l'IVA recau sobre l'adquirent en lloc del transmissor. Es regula en l'article 84.U.2n de la LIVA i els motius poden ser els següents, entre d'altres:

a) L'operació es localitza al TAI i el que fa l'operació no hi està establert:

- Regles de localització dels serveis (art. 69,70 i 72 LIVA).
- Operacions intracomunitàries triangulars.

b) Lluita contra el frau: ferralla, or, plata, platí, venda de drets de gasos d'efecte hivernacle, operacions immobiliàries, tauletes, consoles i telèfons mòbils.

Exemples

Una empresa espanyola contracta els serveis d'un despatx d'advocats de Brussel·les per un litigi que té amb un client belga. Els honoraris ascendeixen a 5.000 €.

Aplicant la regla general de serveis de l'article 69 de la LIVA, com que és un servei entre empresaris es localitza en destinació (TAI). Com que el despatx belga no està establert al TAI, és l'empresari espanyol que el contracta el que està obligat a repercutir l'IVA espanyol, que alhora és deduïble.

Codi	Compte	Deure	Haver
623	Serveis de professionals independents	5.000	
410	Creditors per prestació de serveis		5.000

Codi	Compte	Deure	Haver
472	Hisenda Pública, IVA suportat (5.000 x 21%)	1.050	
477	Hisenda Pública, IVA repercutit		1.050

La societat Abigail de Conca adquireix una nau industrial a la societat Almendro per valor d'1.000.000 €. El comprador comunica al venedor que renuncia a l'exempció d'IVA de l'article 20.U.22è de la LIVA. Per tant, encara que sigui un segon lliurament, passa a gravar-se per IVA, però d'acord amb l'article 84.U.2n.i de la LIVA ha de ser el comprador el que repercuteixi l'IVA per a evitar frau en l'IVA.

Codi	Compte	Deure	Haver
210/211	Terrenys i construccions	1.000.000	
572	Bancs		1.000.000

Codi	Compte	Deure	Haver
472	Hisenda Pública, IVA suportat (1.000.000 x 21%)	210.000	

Codi	Compte	Deure	Haver
477	Hisenda Pública, IVA repercutit		210.000

En l'exemple anterior, com que inverteix el subjecte passiu, l'Agència Tributària s'assegura no haver d'admetre un IVA deduïble del qual el venedor pot sol·licitar ajornament, ja que en cas de declarar-se en concurs per a liquidar el deute no cobraria.

3.4.5. Importació i exportació

Són els moviments de mercaderies del TAI a un tercer país i viceversa.

L'exportació és la sortida del TAI a un tercer país, no reporta IVA i està exempta amb dret a deducció dels IVA suportats.

En canvi, si importem productes d'un país no comunitari i entren al TAI, l'empresari haurà de liquidar a la duana els impostos corresponents (aranzels i IVA).

L'aranzel és un cost major per a l'empresa, però l'IVA que consta en el document únic administratiu (DUA) d'importació és deduïble, i s'ha de comptabilitzar en el compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat».

Exemples

Es venen productes acabats a un empresari del Marroc per valor de 50.000 €, i aquests productes surten del port de Cartagena amb destinació a Rabat.

Codi	Compte	Deure	Haver
430	Clients	50.000	
701	Vendes de productes acabats		50.000

Es compren uns productes per 10.000 € a Rússia. El lliurament es produeix al port de Barcelona, es paguen 500 € pel transport, 600 € per aranzels i 2.331 € d'IVA. Totes les operacions es paguen pel compte corrent.

Codi	Compte	Deure	Haver
600	Compra de mercaderies	11.100	
572	Bancs		11.100

Codi	Compte	Deure	Haver
472	Hisenda Pública, IVA suportat	2.331	
572	Bancs		2.331

3.5. Criteris de valoració d'existències

La norma de registre i valoració 10a del PGC, i la Resolució de l'ICAC de 14 d'abril de 2015, per la qual s'estableixen criteris per a determinar el cost de producció, permeten utilitzar, entre d'altres, els mètodes de valoració d'existències següents:

1) Preu mitjà ponderat (PMP)

Aquest criteri de valoració d'existències s'empra, amb caràcter general, en aquells casos en què el preu d'adquisició o cost de producció dels béns no sigui identificable de manera individualitzada.

Les sortides es valoren al preu ponderat, és a dir, al valor mitjà dels preus d'adquisició de les existències en aquest moment, ponderats pel nombre d'unitats adquirides.

El preu mitjà ponderat s'obtindrà així:

$$\text{PMP} = \frac{\text{Existències inicials (euros)} + \text{Compres netes (euros)}}{\text{Unitats}} \quad 1.1$$

2) Mètode FIFO

FIFO són les inicials de l'expressió *first in, first out* (primera entrada, primera sortida). Consisteix a anar donant sortida a les existències per l'ordre d'entrada de tal manera que les existències que es van adquirir primer seran comptablement les primeres a ser donades de baixa. Les existències finals quedaran valorades, per tant, als preus de les últimes que van entrar.

Aquest sistema té l'avantatge que valora les existències a preus actuals i l'inconvenient que les sortides es valoren als preus més antics, la qual cosa pot ser contraproduent en èpoques d'inflació, ja que es reparteixen més beneficis als accionistes.

Exemple

Durant l'exercici 20X16, l'empresa Harinas del Centro, SA ha fet les compres i vendes següents:

a) Compres:

- Gener: 1.000 kg a 35 €/kg.
- Abril: 500 Kg a 36 €/kg.
- Octubre: 400 Kg a 38 €/kg.

b) Vendes:

- Maig: 900 kg a 50 €/kg.
- Juliol: 800 kg a 50 €/kg.

Calculeu el valor de les existències finals a 31 de desembre de 20X16 utilitzant els mètodes FIFO i PMP i sabent que les existències de farina a 1 de gener de 20X16 eren de 600 kg i estaven valorades en 40 €/Kg.

1) 31/12/20X16 (mètode de valoració d'existències FIFO):

Unitats / preu de compra	40 €	35 €	36 €	38 €
Existències inicials	600			
Compra gener		1.000		
Compra abril			500	
Venda maig		-300		
Venda juliol		-700	-100	
Compra octubre				400
Existències finals	0	0	400	400

Existències inicials: $600 \times 40 = 24.000 \text{ €}$

Existències finals: $(400 \times 36) + (400 \times 38) = 29.600 \text{ €}$

2) 31/12/20X16 (mètode de valoració d'existències PMP):

Existències finals = existències inicials + unitats comprades – unitats venudes

Existències inicials: 600

Unitats comprades: $1.000 + 500 + 400 = 1.900$

Unitats venudes: $900 + 800 = 1.700$

Existències finals: $600 + 1.900 - 1.700 = 800$

$$\text{Càlcul del preu mitjà ponderat} = \frac{\text{Existències inicials} + \text{Compres}}{\text{Nre. d'unitats (EI + Compres)}} \quad 1.2$$

$$\text{PMP} = \frac{(600 \times 40) + (1.000 \times 35) + (500 \times 36) + (400 \times 38)}{600 + 1.000 + 500 + 400} = \frac{92.200}{2.500} = 36,88 \text{ €/unitat} \quad 1.3$$

Valor de les existències finals: $800 \text{ un.} \times 36,88 \text{ €/un.} = 29.504 \text{ €}$

Existències inicials: $600 \times 40 = 24.000 \text{ €}$

Existències finals: $800 \times 15 = 29.504 \text{ €}$

4. Instruments financers

4.1. Actius financers

Els **actius financers** presenten les **característiques** següents:

- Són béns i drets incorporats normalment a títols valor o a altres documents mercantils, que representen aportacions a títol de capital com a participació o com a crèdit.
- Són actius que no afecten l'activitat principal de l'empresa.
- La finalitat pot ser obtenir rendiments (dividends o interessos) i/o plusvàlues, i exercir una influència sobre l'entitat emissora.

Els actius financers es **comptabilitzen** en els comptes dels subgrups següents:

- **Subgrup 24** «Inversions financeres a llarg termini en parts vinculades».
- **Subgrup 25** «Altres inversions financeres a llarg termini».
- **Subgrup 26** «Fiances i dipòsits constituïts a llarg termini».
- **Subgrup 53** «Inversions financeres a curt termini en parts vinculades».
- **Subgrup 54** «Altres inversions financeres a curt termini».
- **Subgrup 56** «Fiances i dipòsits rebuts i constituïts a curt termini i ajustaments per periodificació» (únicament els comptes 565 i 566).

Els crèdits per operacions comercials es comptabilitzen en comptes dels subgrups 43 «Clients» i 44 «Deutors varis».

Tots els comptes d'aquests subgrups figuren en l'actiu del balanç, inclosos els comptes de desemborsaments pendents sobre participacions, que hi figuren minorant els corresponents comptes d'actiu.

La part de les inversions a llarg termini que tingui venciment a curt haurà de figurar en l'actiu corrent del balanç. A aquest efecte, es traspasarà l'import que representi la inversió a llarg termini amb venciment a curt termini, inclosos,

si s'escau, els interessos reportats, als comptes corresponents dels subgrups 53 i 54. De manera anàloga, l'import a curt termini de les fiances i dipòsits es traspasarà als comptes del subgrup 56.

El PGC distingeix les categories d'actius financers següents en funció de la naturalesa i la finalitat perseguida per l'entitat adquirent:

- 1) Préstecs i partides a cobrar.
- 2) Inversions mantingudes fins al venciment.
- 3) Actius financers mantinguts per negociar.
- 4) Altres actius financers a valor raonable amb canvis en el compte de pèrdues i guanys.
- 5) Inversions en el patrimoni d'empreses del grup, multigrup i associades.
- 6) Actius financers disponibles per a la venda.

Les diferents categories determinen el mètode de valoració aplicat, els registres a resultats o patrimoni net de les diferències de valor i la comptabilització general de les operacions amb actius financers.

La **inclusió d'un actiu financer en una determinada categoria** s'ha de fer **en la data d'adquisició**. En general, no estan permesos els traspessos entre categories i, àdhuc en els casos en què es permeten, s'estableixen determinades condicions.

4.2. Passius financers

La valoració i el registre dels passius financers dependran de la finalitat amb què l'entitat hagi emès aquests instruments (finançament d'inversions o obtenció de beneficis a curt termini mitjançant la negociació dels passius emesos).

El PGC classifica els passius financers, a l'efecte de valorar-los, en les categories següents:

- 1) Dèbits i partides a pagar.
- 2) Passius financers mantinguts per negociar.
- 3) Altres passius financers a valor raonable amb canvis en el compte de pèrdues i guanys.

A causa de la seva importància, analitzarem la primera de les categories assignades anteriorment. En aquesta categoria (**dèbits i partides a pagar**) es classificaran:

a) Els dèbits per operacions comercials: són els passius financers que s'originen en la compra de béns i serveis per operacions de tràfic de l'empresa (proveïdors, creditors, efectes comercials a pagar).

b) Els dèbits per operacions no comercials: són els passius financers que, no essent instruments derivats, no tenen origen comercial. S'inclouen els dèbits representats per valors negociables i els resultants de la compra d'actius no corrents (proveïdors d'immobilitzat, efectes a pagar, deutes a llarg i curt terminis).

1) Valoració inicial dels dèbits i partides a pagar

És el valor raonable de la contraprestació rebuda, ajustat pels costos de transacció que siguin directament atribuïbles a l'emissió del passiu financer. Aquesta valoració inicial sol coincidir amb l'import net dels recursos financers obtinguts.

2) Valoració posterior dels dèbits i partides a pagar

És el cost del passiu financer amortitzat utilitzant el mètode del tipus d'interès efectiu, que és el resultat d'agregar els components següents:

(+) import de la valoració inicial

(+) imputació gradual, acumulada fins a aquesta data, dels interessos reportats, calculada mitjançant el mètode de l'interès efectiu

(-) pagaments per interessos i reemborsaments del principal efectuats fins a aquesta data

Exemple

A l'inici d'un exercici una empresa emet un passiu financer pel qual obté 100.000 €. Els interessos reportats fins al tancament d'aquest exercici han estat de 4.814 €, i en aquesta mateixa data paga 3.000 € en concepte d'interessos.

El cost amortitzat del passiu a la data de tancament serà 101.814 € (100.000 + 4.814 – 3.000).

Es fa una compra de mercaderies per 2.500 €, a pagar en sis mesos.

Codi	Compte	Deure	Haver
600	Compra de mercaderies	2.500	

Especialitat

Es podran valorar pel nominal (és a dir, sense distingir nominal i interessos), quan l'efecte de no actualitzar els fluxos d'efectiu no sigui significatiu, els dèbits per operacions comercials amb venciment menor o igual a un any i que no tinguin tipus d'interès contractual.

Codi	Compte	Deure	Haver
400	Proveïdors		2.500

Es tracta d'una operació comercial, inferior a un any i en la qual no s'ha especificat cap tipus d'interès contractual, per la qual cosa el deute es valora pel nominal.

5. Altres operacions

5.1. Subvencions, donacions i llegats

5.1.1. Subvencions oficials

- Les subvencions són quantitats que atorga una Administració pública, tant nacional com internacional, a una empresa en funció de la seva activitat, o per a adquirir o finançar immobilitzats o préstecs subvencionats a tipus zero o inferior al de mercat per a finançar projectes d'R+D, etc.
- El registre de la subvenció es fa en la data de notificació i no en produir-se el cobrament. A més, si està condicionada a la realització d'una sèrie d'inversions (comprar determinats actius, contractar personal...) o a períodes de permanència, fins que no es compleixin aquestes condicions i no hi ha dubtes raonables que sigui no reintegrable, i l'import concedit es registrarà en els comptes 172 «Deutes a llarg termini transformables en subvencions» o 522 «Deutes a curt termini transformables en subvencions».
- Les subvencions relacionades amb l'activitat habitual o per a garantir una rendibilitat mínima o cobrir dèficits d'explotació van directament a resultat de l'exercici en el compte 740 «Subvencions oficials a l'explotació».
- Les subvencions destinades a adquirir actius de l'immobilitzat, existències o actius financers es consideren un ingrés imputable directament al patrimoni net, compte 130 «Subvencions oficials de capital», i la imputació a resultat de l'exercici depèn del tipus d'actiu. Subllista: a) Actius de l'immobilitzat intangible, material i inversions immobiliàries: s'imputen a resultats en funció dels anys d'amortització del bé o en produir-se la venda, si l'actiu no s'amortitza. En produir-se la venda o baixa de l'actiu, el saldo pendent del compte 130 «Subvencions oficials de capital» es transfeix íntegrament al resultat de l'exercici. b) Existències: quan es produeixi la venda o deterioració de valor. c) Actius financers: quan es produeixi la venda o deterioració de valor.
- Les subvencions que tinguin com a finalitat cancel·lar passius financers s'imputen a resultat de l'exercici en produir-se la cancel·lació del deute, excepte si aquests passius s'han destinat a finançar específicament un immobilitzat, que després s'imputarà per la vida que resti a aquest actiu.

- Els imports monetaris que es rebin sense una finalitat específica s'imputaran com a ingrés de l'exercici, compte 778 «Ingressos excepcionals».
- Les subvencions oficials no generen ajustament fiscal a la declaració de l'impost sobre societats.

5.1.2. Esquema d'assentaments comptables de les subvencions de capital

Normativa del PGC (NRV 18a del PGC)

Com que són un ingrés imputable directament al patrimoni net, s'utilitzen els comptes dels grups 8 i 9 del PGC.

- 940 «Ingressos de subvencions oficials de capital». S'utilitza per a incorporar la subvenció de capital al patrimoni net quan es compleixin les condicions per a ser no reintegrable. Aquest compte figura per l'import brut. Posteriorment es calcula l'efecte impositiu i la diferència s'incorpora al compte 130 «Subvencions oficials de capital».
- 840 «Transferències de subvencions oficials de capital». S'usa quan la subvenció s'imputa en el compte de pèrdues i guanys amb abonament al compte 746 «Subvencions, donacions i llegats transferits al resultat de l'exercici».

L'assentament comptable per la notificació de la subvenció és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
4708	Hisenda Pública, deutora per subvencions concedides	xxxx	
940	Ingressos de subvencions oficials de capital		xxxx

L'assentament comptable per l'efecte impositiu és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
8301	Impost diferit (import subvencionat x 25%)	xxxx	
479	Passius per diferències temporàries imposables		xxxx

L'efecte impositiu queda diferit a la seva imputació al resultat de l'exercici.

L'assentament comptable per la incorporació al patrimoni net és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
940	Ingressos de subvencions oficials de capital	xxxx	
8301	Impost diferit (import subvencionat x 25%)		xxxx
130	Subvencions oficials de capital (import subvencionat x 75%)		xxxx

El compte 130 «Subvencions oficials de capital» suma al patrimoni net, ja que és no reintegrable.

Si el tipus de gravamen en l'impost sobre societats és el 25%, suma el 75% de la quantitat subvencionada al patrimoni net.

L'assentament comptable per la transferència de la subvenció de capital al resultat de l'exercici és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
840	Transferències de subvencions de capital oficials	xxxx	
746	Subvencions, donacions i llegats de capital transferits al resultat de l'exercici (import transferit en l'exercici)		xxxx

La quantitat que suma a resultat comptable tributa i no hi ha ajustament fiscal.

L'assentament comptable per la reversió de l'efecte impositiu és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
479	Passius per diferències temporàries imposables (import transferit x 25%)	xxxx	
8301	Impost diferit		xxxx

L'assentament comptable per la cancel·lació parcial del compte 130 és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
130	Subvencions oficials de capital (import transferit x 75%)	xxxx	
8301	Impost diferit (import transferit x 25%)	xxxx	

Codi	Compte	Deure	Haver
840	Transferències de subvencions oficials de capital		xxxx

Normativa del PGC DE PIMES (NRV 18a del PGC de PIMES)

Són els mateixos assentaments que la normativa del PGC però sense utilitzar els comptes dels grups 8 i 9 del PGC.

L'assentament comptable per la concessió de la subvenció és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
4708	Hisenda Pública, deutora per subvencions concedides	xxxx	
130	Subvencions oficials de capital (import subvenció x 75%)		xxxx
479	Passius per diferències temporàries imposables (import subvenció x 25%)		xxxx

L'assentament comptable per la transferència al compte de pèrdues i guanys és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
130	Subvencions oficials de capital (import transferit x 75%)	xxxx	
479	Passius per diferències temporàries imposables (import transferit x 25%)	xxxx	
746	Subvencions, donacions i llegats de capital transferits a resultat de l'exercici		xxxx

5.1.3. Donacions

- Les donacions són quantitats monetàries o béns rebuts d'un tercer o un soci sense contraprestació.
- Les donacions que procedeixin dels socis van directament al patrimoni net, compte 118 «Aportacions de socis», per la part de participació que té en la societat.
- Els béns rebuts sense contraprestació es valoren pel valor raonable o preu de mercat, i com que són actius no monetaris tenen la consideració d'ingrés imputable a patrimoni net, compte 131 «Donacions de capital»,

seguint les mateixes regles d'imputació comptable que hem vist per a les subvencions de capital.

- Les donacions de capital procedents de tercers tributen en el període impositiu en què es rep l'actiu. És l'única partida que paga impostos figurant en el subgrup 13, excepte que el donatari sigui una entitat sense ànim de lucre i en quedi afecte, i en aquest cas la renda n'estaria exempta.

Exemple

El 15 d'octubre de l'any X, la societat LBE, S.L., que té la consideració de PIME, adquireix un ordinador al comptat per 2.000 €, pel qual obté una subvenció del 50%. Aquest ordinador estarà en condicions de funcionament o ús l'1 de gener de l'any X+1, i se n'estima la vida útil en cinc anys.

Feu les anotacions comptables corresponents als anys X i X+1.

Assentament comptable per l'adquisició de l'ordinador (15/10/X):

Codi	Compte	Deure	Haver
217	Equips per a processos d'informació	2.000	
572	Bancs		2.000

Assentament comptable per l'obtenció de la subvenció (15/10/X):

Codi	Compte	Deure	Haver
572	Bancs	1.000	
130	Subvencions oficials de capital		1.000

Assentament comptable per l'amortització de l'ordinador (31/12/X+1):

Codi	Compte	Deure	Haver
681	Amortització immobilitzat material (2.000 / 5)	400	
281	Amortització acumulada de l'immobilitzat material		400

Assentament comptable per la imputació a resultats de la subvenció concedida (31/12/X+1):

Codi	Compte	Deure	Haver
130	Subvencions oficials de capital (1.000 / 5)	200	
746	Subvencions, donacions i llegats de capital transferits al resultat de l'exercici		200

5.2. Provisions i contingències

5.2.1. Introducció

Les provisions són passius de quantia o venciment indeterminat.

Per a reconèixer una provisió, s'han de complir les condicions següents:

- a) L'entitat ha de tenir una obligació present com a resultat d'un succés passat.
- b) És probable que, per a cancel·lar-la, l'entitat hagi de despendre's de recursos.
- c) A més, es pot estimar de manera fiable l'import de l'obligació.

És a dir, s'haurà de reconèixer una provisió quan la transacció generi un passiu que compleixi les condicions per a reconèixer-lo. Les provisions, per la seva naturalesa, reflecteixen unes obligacions de caràcter més indeterminat que la resta de les partides del balanç; per exemple, quan l'entitat ha estat objecte d'una demanda judicial, pot no quedar clar si s'ha generat una obligació present o resulta difícil fer una estimació fiable de l'import d'aquesta obligació. En aquestes circumstàncies, l'entitat serà capaç de determinar un conjunt de desenllaços possibles de la situació incerta i, per tant, podrà determinar si la probabilitat que hi hagi una obligació present és major que en cas contrari, i fer una estimació de l'import de l'obligació que sigui prou fiable per a poder utilitzar-lo en el reconeixement de la provisió.

En cas que no es pugui fer una estimació fiable, s'estarà davant un **passiu contingent** que no pot ser objecte de reconeixement i del qual s'haurà d'informar en la memòria.

Les provisions poden sorgir com a conseqüència de les obligacions següents:

- a) Legals derivades d'un contracte (per exemple, la garantia postvenda d'un producte).
- b) Legals derivades d'una legislació (per exemple, una indemnització per acomiadament).
- c) Implícites resultat de la manera d'operar de l'empresa (per exemple, política de devolució dels diners).

Exemple

Una empresa tèxtil ha contaminat un riu proper, en el qual fa els abocaments d'aigües residuals, i no hi ha una legislació que l'obligui a sanejar-lo. La direcció

assumeix aquest sanejament com a part de la seva política empresarial. L'empresa té la reputació de complir els compromisos. El cost de sanejament s'estima en 12.300 €.

Quin és el succés passat que origina l'obligació?

La contaminació dels terrenys en els quals l'empresa desenvolupa l'activitat.

Es tracta d'una obligació present a la data de tancament del balanç?

Sí, es tracta d'una obligació implícita, ja que reparar els danys ocasionats per l'activitat forma part de la seva política mediambiental i empresarial.

Quin és el grau de probabilitat de la sortida de recursos?

És molt probable, perquè és una decisió de la gerència de l'empresa.

Per tant, haurà de reconèixer l'oportuna provisió per 12.300 €.

5.2.2. Codificació de les provisions en el PGC

Quant al registre comptable, el PGC inclou les provisions següents en el subgrup 14 «Provisions»:

140. «Provisió per retribucions a llarg termini del personal»: premis de jubilació o compromisos postocupació.

141. «Provisió per a impostos»: actes d'inspecció de disconformitat.

142. «Provisió per a altres responsabilitats»: litigis o demandes.

143. «Provisió per desmantellament, retirada o rehabilitació de l'immobilitzat»: actuacions associades a la retirada de béns d'immobilitzat.

145. «Provisió per a actuacions mediambientals»: reparació de danys al medi ambient.

146. «Provisió per a reestructuracions»: tancaments de plantes o canvis tecnològics que implicaran acomiadaments o trasllats.

147. «Provisió per transaccions amb pagaments basats en instruments de patrimoni»: retribucions variables per objectius que s'abonen en metàl·lic però que comporten períodes de permanència.

Tots aquests comptes recolliran les obligacions expresses o tàcites a llarg termini, clarament especificades quant a la naturalesa, però que en la data de tancament de l'exercici siguin indeterminades quant a l'import exacte o a la data en què es produiran.

Els comptes d'aquest subgrup figuraran en el passiu no corrent del balanç.

La part de les provisions la cancel·lació de les quals es prevegi en el curt termini haurà de figurar en el passiu corrent del balanç en l'epígraf «Provisions a curt termini»; a aquest efecte, l'import que representin les provisions amb venciment a curt es traspasarà als comptes de quatre xifres corresponents del compte 529. Així, el PGC recull els subcomptes següents:

- 5290. Provisió a curt termini per retribucions al personal
- 5291. Provisió a curt termini per a impostos
- 5292. Provisió a curt termini per a altres responsabilitats
- 5293. Provisió a curt termini per desmantellament, retirada o rehabilitació de l'immobilitzat
- 5295. Provisió a curt termini per a actuacions mediambientals
- 5296. Provisió a curt termini per a reestructuracions
- 5297. Provisió a curt termini per transaccions amb pagaments basats en instruments de patrimoni

La majoria de les provisions anteriors es doten amb càrrec a un compte de despesa (subgrups 62, 64, 678), excepte el compte 143 «Provisió per desmantellament», que forma part del cost d'adquisició de l'immobilitzat i afecta la quota d'amortització.

Les actes d'inspecció, com que procedeixen d'exercicis anteriors i són errors en el càlcul de la liquidació, es doten amb càrrec en el compte de reserves voluntàries.

5.2.3. Esquema dels assentaments comptables

1) L'assentament comptable per la dotació de la provisió és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
	Compte del grup 6, immobilitzat o reserves	xxxx	
14 o 529	Provisió a llarg o curt termini		xxxx

En determinar l'import de la provisió, cal descomptar la part del risc que està externalitzat o cobert per una assegurança.

Quan es tracti de provisions amb venciment superior a un any, cal considerar l'efecte financer, per la qual cosa s'ha d'actualitzar la quantitat futura excepte en les provisions per a impostos.

2) L'assentament comptable per l'efecte financer és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
660	Despeses financeres per actualització de provisions	xxxx	
14	Provisió a llarg termini		xxxx

L'excés de provisió es cancel·la amb els subcomptes del compte 795 «Excés de provisions», excepte els costos de desmantellament, que en fer el pagament no coincideixen amb l'import previst i van com a major pèrdua o menor benefici de l'immobilitzat.

3) L'assentament comptable per la cancel·lació o excés de la provisió és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
14 o 529	Provisió a llarg o curt termini	xxxx	
795	Excés de provisions		xxxx

Exemple

La societat FERROSA, del sector metal·lúrgic, afronta una crisi greu en l'exercici 20X7, de manera que es disposa a fer una reestructuració en l'exercici 20X8, la qual compleix les condicions establertes en el PGC. Per a això, estima que haurà de pagar indemnitzacions al personal per import de 200.000 € i que haurà de fer reparacions a les instal·lacions per a modernitzar-les per import de 150.000 €. A més, haurà d'abonar 100.000 € a l'enginyer que ha fet l'estudi de viabilitat. En l'exercici 20X8 l'import al qual va ascendir la reestructuració va ser de 425.000 €.

Comptabilitzeu les operacions corresponents.

a) Al moment de dotar la provisió (exercici 20X7):

Codi	Compte	Deure	Haver
641	Indemnitzacions	200.000	
622	Reparació i conservació	150.000	
623	Serveis de professionals independents	100.000	
146	Provisió per a reestructuracions		

b) A la fi de l'exercici 20X7, per la reclassificació de la provisió a curt termini:

Codi	Compte	Deure	Haver
146	Provisió per a reestructuracions	450.000	
5296	Provisió a curt termini per a reestructuracions		450.000

c) En l'exercici 20X8, al moment fer la despesa:

Codi	Compte	Deure	Haver
5296	Provisió a curt termini per a reestructuracions	425.000	
572	Bancs		425.000

d) Per l'excés de la provisió dotada en l'exercici 20X7:

Codi	Compte	Deure	Haver
5296	Provisió a curt termini per a reestructuracions	25.000	
7956	Excés de provisió per a reestructuracions		25.000

5.2.4. Provisions per operacions comercials

Hi ha altres provisions, que figuren dins del compte 499 «Provisions per operacions comercials», que tenen a veure amb les operacions comercials que fa l'empresa però que conceptualment funcionen de la mateixa manera que les anteriors:

- 4994 «Provisió per contractes onerosos»
- 4999 «Provisió per a altres operacions comercials»

Es tracta de provisions relacionades amb l'activitat habitual, per a cobrir garanties postvenda dels productes o serveis, promocions per a fidelitzar els clients en què es canvien punts per regals o despeses relacionades amb devolucions de vendes o contractes onerosos, en les quals els costos excedeixen els beneficis.

El càlcul de les provisions per operacions comercials es fa al tancament de l'exercici en funció de les dades històriques de l'empresa, i és obligatori cancel·lar-les en l'exercici següent perquè no es porta un control administratiu de la reversió.

Els assentament comptables són els següents:

1) Per la cancel·lació de la provisió registrada en l'exercici anterior:

Codi	Compte	Deure	Haver
4994	Provisió per contractes onerosos	xxxx	
79544	Excés de provisió per contractes onerosos		xxxx

Codi	Compte	Deure	Haver
4999	Provisió per a altres operacions comercials	xxxx	
79549	Excés de provisió per a altres operacions comercials		xxxx

2) Per la dotació de la provisió en funció de les dades actuals:

Codi	Compte	Deure	Haver
6954	Dotació a la provisió per contractes onerosos	xxxx	
4994	Provisió per contractes onerosos		xxxx

Codi	Compte	Deure	Haver
6959	Dotació a la provisió per a altres operacions comercials	xxxx	
4999	Provisió per a altres operacions comercials		xxxx

La diferència de saldo entre els comptes 695 i la 795 indica l'increment o reducció de les provisions per operacions comercials d'un any a un altre.

Exemple

Al mes de setembre de l'any 20X7, la societat SANTESA, S.L., que es dedica a produir i comercialitzar taules d'oficina, fa unes comandes a una empresa proveïdora de fusta, que anirà lliurant els productes a mesura que la societat li ho vagi indicant, és a dir, segons les necessitats que manifesti.

Aquest contracte amb l'empresa fustera incorpora una clàusula que obliga SANTESA a indemnitzar l'empresa si no s'arribés a sol·licitar tota la mercaderia que és encarregada.

Al tancament de l'exercici 20X7, l'empresa estima que és bastant probable no haver de sol·licitar tota la fusta necessària que va ser encarregada prèviament, per la qual cosa, davant aquestes expectatives, SANTESA estima en 10.500 € l'import de les indemnitzacions que haurà d'abonar al proveïdor.

Comptabilitzeu les operacions corresponents en els casos següents:

- 1) Sol·licita tota la matèria primera encarregada prèviament.
- 2) No sol·licita la matèria primera encarregada prèviament.
- 3) Sol·licita matèria primera per import de 7.500 €.

Per la dotació de la provisió:

Codi	Compte	Deure	Haver
6954	Dotació a la provisió per contractes onerosos	10.500	
4994	Provisió per contractes onerosos		10.500

CAS 1: Sol·licita tota la matèria primera encarregada prèviament

Codi	Compte	Deure	Haver
4994	Provisió per contractes onerosos	10.500	
79544	Excés de provisió per contractes onerosos		10.500

CAS 2: No sol·licita la matèria primera encarregada prèviament.

Codi	Compte	Deure	Haver
4994	Provisió per contractes onerosos	10.500	
572	Bancs		10.500

CAS 3: Sol·licita matèria primera per import de 7.500 €.

Codi	Compte	Deure	Haver
4994	Provisió per contractes onerosos	10.500	
572	Bancs		3.000
79544	Excés de provisió per contractes onerosos		7.500

Exemple

L'entitat RASTASA, dedicada a vendre electrodomèstics, al principi de l'exercici ha dotat una provisió per a cobrir les reparacions d'electrodomèstics que estan en garantia per valor de 20.350 €. Durant aquest exercici es produeixen reparacions en garantia per valor de 18.350 €, i al final de l'exercici s'efectua una dotació que s'estima en 35.000 € amb la mateixa finalitat a causa d'una fallada en el procés productiu d'una sèrie d'electrodomèstics.

Comptabilitzeu les operacions corresponents.

Per les reparacions fetes, l'empresa comptabilitzarà la despesa corresponent:

Codi	Compte	Deure	Haver
622	Reparació i conservació	18.350	
572	Bancs		18.350

Al final de l'exercici, s'haurà de donar de baixa la provisió que va ser dotada en l'exercici anterior:

Codi	Compte	Deure	Haver
4999	Provisió per a altres operacions comercials	20.350	
79549	Excés de provisió per a altres operacions comercials		20.350

Al mateix temps, s'haurà de dotar la provisió corresponent a l'exercici en curs:

Codi	Compte	Deure	Haver
6959	Dotació a la provisió per a altres operacions comercials	35.000	
4999	Provisió per a altres operacions comercials		35.000

5.3. Moneda estrangera

Les operacions en moneda estrangera s'han de valorar inicialment al tipus de canvi de la divisa respecte a l'euro en la data en què es fa l'operació o al tipus de canvi de tancament mensual si no hi ha variacions significatives.

Les operacions en moneda estrangera es classifiquen en les partides següents:

- Monetàries: tresoreria, drets de cobrament, deutes i inversions en instruments de deute.
- No monetàries: la resta d'elements, com immobilitzat, existències, inversions en participacions de capital, bestretes d'immobilitzat i existències, etc.

Les partides monetàries han de ser objecte d'ajustament al tancament de l'exercici aplicant el tipus de canvi de tancament de la divisa respecte a l'euro, i la diferència va al compte de pèrdues i guanys tant si és positiva com negativa utilitzant els comptes següents:

- 668 «Diferències negatives de canvi»
- 768 «Diferències positives de canvi»

En canvi, les partides no monetàries no poden ser objecte de diferències de canvi, encara que de manera indirecta està inclòs en l'efecte comprat, quan es determina si s'escau dotar de deterioració o cal ajustar la inversió financera a valor raonable.

Si l'empresa inverteix en valors representatius de deute que cotitzen en mercats financers on la divisa és diferent de l'euro, cal separar l'efecte comprat (menor o major cotització del títol) de la diferència de canvi (divisa respecte a euro). La diferència de canvi es registra en els comptes 68 i 768, mentre que l'efecte comprat depèn de com s'hagi classificat la inversió: actius financers mantinguts per negociar o actius financers disponibles per a la venda.

No obstant això, si l'empresa adquireix participacions de capital de societats situades en països on la moneda, sigui significativa o no, no és l'euro, com que és una partida no monetària mai no separa l'efecte canvi (indirectament, està inclòs dins de l'efecte mercat). En determinar l'import recuperable o valor raonable del títol, per a transformar-lo a euros apliquem el tipus de canvi de tancament de la divisa respecte a l'euro.

Exemple

Una societat fa una compra de matèries primeres per 1.500 \$ el 30/11/20X0. El pagament de l'operació es farà el 15/01/20X1 amb càrrec en el compte bancari en moneda estrangera. El tipus de canvi en la data de l'operació és 1 euro = 1,25 \$, i el 31/12/20X0 és 1 euro = 1,15 \$.

Per la compra en moneda estrangera:

Codi	Compte	Deure	Haver
601	Compra de matèries primeres (1.500 / 1,25)	1.200	
4004	Proveïdors, moneda estrangera		1.200

Al tancament de l'exercici 20X0, davant la variació del tipus de canvi s'actualitza el valor del deute:

Codi	Compte	Deure	Haver
668	Diferències negatives de canvi	104,35	
4004	Proveïdors, moneda estrangera		104,35

Pel pagament del deute en moneda estrangera:

Codi	Compte	Deure	Haver
4004	Proveïdors, moneda estrangera (1.500 / 1,15)	1.304,35	
768	Diferències positives de canvi		54,35

Codi	Compte	Deure	Haver
573	Bancs, moneda estrangera (1.500 / 1,25)		1.250

Exemple

A l'inici de l'exercici 20X0 s'adquireixen 2.000 obligacions a 15 \$ nominals cadascuna, al 95%, d'una empresa americana, les quals es classifiquen en la categoria d'actius financers mantinguts fins al venciment (al cap de dos anys). El tipus de canvi en la data de l'operació és 1 \$ = 0,78 €. Al tancament de l'exercici 20X0 la cotització del dòlar és 1 \$ = 0,75 €.

Registreu l'assentament comptable corresponent a la diferència de canvi.

Codi	Compte	Deure	Haver
668	Diferències negatives de canvi (2.000 x 15 x 0,95 x (0,75 - 0,78))	855,00	
251	Valors representatius de deute a llarg termini		855,00

5.4. L'impost sobre societats

5.4.1. Comptabilització de l'impost sobre societats

1) La comptabilització de l'impost sobre beneficis com a despesa comptable s'ha de fer a data de tancament d'exercici, no en la data de la presentació de la liquidació, la qual cosa obliga les empreses a anticipar el càlcul de l'impost i, amb aquest, la quantitat a pagar o retornar.

2) El procediment a seguir és el següent:

- Determinar el resultat comptable abans d'impostos, que ha d'incloure els ajustaments de tancament comptable, com per exemple les amortitzacions, les deterioracions, la periodificació, els ajustaments d'existències, els ajustaments en moneda estrangera, els ajustaments a valor raonable o l'efecte financer de les provisions.
- Esbrinar les correccions al resultat comptable o ajustaments fiscals a l'efecte de determinar la base imposable o renda fiscal.
- Aplicar el tipus de gravamen, calcular les deduccions fiscals i trobar la quantitat a ingressar o retornar.

L'esquema de liquidació és el següent:

Resultat comptable abans d'impostos
+ – Correccions al resultat comptable
Base imposable
× Tipus de gravamen
Quota íntegra
– Deduccions fiscals
Quota líquida
– Retencions i pagaments a compte
LÍQUID A INGRESSAR O RETORNAR

3) La despesa o ingrés per l'impost sobre societats és la suma de l'impost corrent i l'impost diferit:

- **6300** «Impost corrent»: coincideix amb la quota líquida de l'exercici; és el cost efectiu que tributa per la base imposable que es declara.
- **6301** «Impost diferit»: recull la diferència entre la meritació comptable i la imputació fiscal, sia els ajustaments fiscals que reverteixen (diferències temporàries), les bases imposables negatives pendents de compensar o les deduccions fiscals pendents d'aplicar.

5.4.2. Classificació dels ajustaments fiscals

a) Diferències permanents. Sorgeixen quan la normativa comptable i la fiscal es contradueixen, de manera que la despesa comptable no té la consideració de despesa deduïble o l'ingrés comptable està exempt. La característica principal és que l'ajustament fiscal augmenta o redueix la base imposable de l'any en curs, però no té incidència en properes declaracions, és a dir, aquestes diferències no reverteixen.

Exemples d'aquestes diferències són sancions, recàrrecs, donatius, cobraments de dividends d'empreses del grup, rendes obtingudes a l'estranger, exempcions d'una part de les rendes procedents de determinats actius intangibles (*patent box*), impostos pagats a l'estranger, etc.

b) Diferències temporàries. Sorgeixen quan ambdues normatives coincideixen que la despesa comptable és despesa o ingrés, però no en la quantitat o el període impositiu en què correspon la deducció o tributació. Les diferències temporàries reverteixen, és a dir, que tenen incidència en l'import a pagar o retornar de declaracions futures, i per això l'ajustament fiscal que neix amb signe positiu passa a ser negatiu i a l'inrevés, l'ajustament fiscal que neix amb signe negatiu passa a ser positiu.

La reversió d'aquestes diferències implica portar un control per cada diferència temporal, a més de comptabilitzar la repercussió futura com a actiu o passiu diferit, utilitzant els comptes següents:

4740 «Actiu per diferències temporàries deduïbles»: l'ajustament fiscal és en positiu; avui augmenta la base imposable; implica pagar més, però revertirà en negatiu, de manera que representarà un dret de cobrament futur.

Exemples: excés d'amortitzacions, deterioracions, provisions, limitació de la deducció de les despeses financeres, permutes.

479 «Passiu per diferències temporàries imposables»: l'ajustament fiscal neix en negatiu; el pagament de l'impost difereix; la base imposable es redueix. Avui pago menys, però en properes declaracions revertirà en positiu, la qual cosa implica un deute futur amb Hisenda.

Exemples: acceleració de les quotes d'amortització, llibertat d'amortització, lísing, vendes a termini, etc.

5.4.3. Esquema d'assentaments comptables

Assentaments per la quota líquida

Si el resultat és a pagar en la liquidació, l'assentament comptable és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
6300	Impost corrent	xxxx	
473	Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte		xxxx
4752	Hisenda Pública, creditora per impost de societats		xxxx

Si el resultat és a retornar en la liquidació, l'assentament comptable és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
6300	Impost corrent	xxxx	
4709	Hisenda Pública, deutora per devolució d'impostos	xxxx	
473	Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte		xxxx

Si el resultat és zero, l'assentament comptable és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
4709	Hisenda Pública, deutora per devolució d'impostos	xxxx	
473	Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte		xxxx

Exemple

La societat ALFA, SA presenta les dades següents per a fer la liquidació d'impost sobre societats i la despesa reportada per a l'any 20X8:

- Benefici abans d'impostos: 50.000
- Tipus de gravamen: 25%
- Deduccions i bonificacions: 3.000
- Retencions i pagaments a compte: 2.000
- No s'ha fet cap ajustament per a determinar la base imposable.

Liquideu l'impost sobre societats i assenyaieu l'assentament comptable de la despesa reportada per l'impost.

Liquidació de l'IS:

Resultat comptable abans d'impostos	50.000
+ – Correccions al resultat comptable	0
<hr/>	
Base imposable	50.000
× Tipus de gravamen	25%
<hr/>	
Quota íntegra	12.500
– Deduccions fiscals	– 3.000
<hr/>	
Quota líquida	9.500
– Retencions i pagaments a compte	– 2.000
<hr/>	
LÍQUID A INGRESSAR	7.500

Assentament comptable de la despesa reportada per l'impost:

Codi	Compte	Deure	Haver
6300	Impost corrent	9.500	
473	Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte		2.000
4752	Hisenda Pública, creditora per impost sobre societats		7.500

Exemple

La societat TAJUÑA, SA presenta les dades següents per a fer la liquidació de l'impost sobre societats i la despesa reportada per a l'any 20X8:

- Benefici abans d'impostos: 80.000
- Tipus de gravamen: 25%
- Deduccions i bonificacions: 6.000
- Retencions i pagaments a compte: 20.000
- No s'ha fet cap ajustament per a determinar la base imposable.

Liquideu l'impost sobre societats i assenyaieu l'assentament comptable de la despesa reportada per l'impost.

Liquidació de l'IS:

Resultat comptable abans d'impostos	80.000
+ – Correccions al resultat comptable	0
<hr/>	
Base imposable	80.000
× Tipus de gravamen	25%
<hr/>	
Quota íntegra	20.000
– Deduccions fiscals	– 6.000
<hr/>	
Quota líquida	14.000
– Retencions i pagaments a compte	– 20.000
<hr/>	
LÍQUID A RETORNAR	6.000

Assentament comptable de la despesa reportada per l'impost:

Codi	Compte	Deure	Haver
6300	Impost corrent	14.000	
4709	Hisenda Pública, deutora per devolució d'impostos	6.000	
473	Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte		20.000

Assentaments per les diferències permanents amb origen en pèrdues i guanys

No hi ha assentament comptable, ja que no reverteixen. L'import està inclòs en el compte 6300 «Impost corrent».

Exemple:

La societat NAVAS, SA presenta les dades següents per a fer la liquidació de l'impost sobre societats i la despesa reportada per a l'any 20X8:

- Benefici abans d'impostos: 100.000
- Tipus de gravamen: 25%

- Deduccions i bonificacions: 5.000
- Retencions i pagaments a compte: 15.000
- Entre les despeses comptabilitzades en l'exercici figura una multa de 2.000 € per una infracció de trànsit d'un dels vehicles de l'empresa, l'import dels quals no és deduïble segons la legislació fiscal.

Liquideu l'impost sobre societats i assenyaieu l'assentament comptable de la despesa reportada per l'impost.

Liquidació de l'IS:

Resultat comptable abans d'impostos	100.000
+ – Correccions al resultat comptable	+ 2.000
<hr/>	
Base imposable	102.000
× Tipus de gravamen	25%
<hr/>	
Quota íntegra	25.500
– Deduccions fiscals	– 5.000
<hr/>	
Quota líquida	20.500
– Retencions i pagaments a compte	– 15.000
<hr/>	
LÍQUID A INGRESSAR	5.500

Assentament comptable de la despesa reportada per l'impost:

Codi	Compte	Deure	Haver
6300	Impost corrent	20.500	
473	Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte		15.000
4752	Hisenda Pública, creditora per impost sobre societats		5.500

Assentaments per les diferències temporàries d'ajustaments de pèrdues i guanys

a) Amb origen en l'exercici actual

Si l'ajustament és positiu, és un crèdit, ja que en el futur revertirà en negatiu:

Codi	Compte	Deure	Haver
4740	Actiu per diferències temporàries deduïbles (ajustament fiscal x tipus de gravamen)	xxxx	
6301	Impost diferit		xxxx

L'ajustament positiu indica que avui augmenta la base imposable, però representa que en el futur, com que reverteix en negatiu, tributarà menys, i per aquest motiu la quantitat que anticipem la registrem com un actiu diferit, és a dir, un dret de cobrament futur.

Si l'ajustament és negatiu, és un diferiment, per la qual cosa en el futur revertirà en positiu:

Codi	Compte	Deure	Haver
6301	Impost diferit	xxxx	
479	Passiu per diferències temporàries imposables (ajustament fiscal x tipus de gravamen)		xxxx

L'ajustament fiscal negatiu implica reduir la base imposable (avui tributo menys) però en properes declaracions reverteix en positiu. És un diferiment (es deu per a més tard), i per aquest motiu és un passiu fiscal.

b) Amb origen en exercicis anteriors (els saldos reverteixen)

Si és un actiu per diferències temporàries que es cancel·la o que disminueix saldo, l'ajustament fiscal a l'any en curs serà negatiu:

Codi	Compte	Deure	Haver
6301	Impost diferit	xxxx	
4740	Actiu per diferències temporàries deduïbles (import que reverteix x tipus de gravamen)		xxxx

Com que és de signe negatiu, en el present recuperem l'import que vam anticipar en el passat.

Si és un passiu per diferències temporàries que es cancel·la o que disminueix saldo, l'ajustament fiscal a l'any en curs serà positiu:

Codi	Compte	Deure	Haver
479	Passiu per diferències temporàries imposables (quantitat que reverteix x tipus de gravamen)	xxxx	
6301	Impost diferit		xxxx

Com que té signe positiu, implica que en el present tributa el que vam diferir en el passat.

Exemples

La societat ALFA, SA presenta les dades següents per a fer la liquidació de l'impost sobre societats i la despesa reportada per a l'any 20X8:

- Benefici abans d'impostos: 90.000
- Tipus de gravamen: 25%
- Deduccions i bonificacions: 16.000
- Retencions i pagaments a compte: 1.000
- A l'inici de l'any 20X8 ha adquirit una màquina per un preu d'adquisició de 20.000 € i per la qual s'ha estimat una vida útil de 5 anys. Aquesta màquina es pot amortitzar lliurement des del punt de vista fiscal l'any 20X8 sempre que hi hagi base imposable positiva.

Liquideu l'impost sobre societats i assenyaieu l'assentament comptable de la despesa reportada per l'impost.

Quadre d'ajustaments fiscals de maquinària:

Any	Despesa comptable	Despesa fiscal	Ajustament resultat comptable	Impost diferit
20X8	4.000	20.000	-16.000	4.000 (Haver)
20X9	4.000	0	+4.000	1.000 (Deure)
20X10	4.000	0	+4.000	1.000 (Deure)
20X11	4.000	0	+4.000	1.000 (Deure)
20X12	4.000	0	+4.000	1.000 (Deure)
TOTAL	20.000	20.000	0	0

Liquidació de l'IS:

Resultat comptable abans d'impostos	90.000
+ – Correccions al resultat comptable	16.000
<hr/>	
Base imposable	74.000
× Tipus de gravamen	25%
<hr/>	
Quota íntegra	18.500
– Deduccions fiscals	- 16.000
<hr/>	
Quota líquida	2.500
– Retencions i pagaments a compte	- 1.000
<hr/>	
LÍQUID A INGRESSAR	1.500

Assentament comptable de la despesa reportada per l'impost:

Codi	Compte	Deure	Haver
6300	Impost corrent	2.500	

Codi	Compte	Deure	Haver
473	Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte		1.000
4752	Hisenda Pública, creditora per impost sobre societats		1.500

Assentament comptable del passiu per diferències temporàries imposables:

Codi	Compte	Deure	Haver
6301	Impost diferit	4.000	
479	Passiu per diferències temporàries imposables (16.000 x 25%)		4.000

Exemple

La societat de l'exemple anterior, ALFA, SA presenta les dades següents per a fer la liquidació de l'impost sobre societats i la despesa reportada per a l'any 20X9:

- Benefici abans d'impostos: 120.000
- Tipus de gravamen: 25%
- Deduccions i bonificacions: 14.000
- Retencions i pagaments a compte: 12.000
- Despesa no deduïble per una infracció: 5.000
- Es té en consideració l'ajustament de la maquinària adquirida l'any 20X8 (vegeu exemple anterior).

Liquideu l'impost sobre societats i assenyaieu l'assentament comptable de la despesa reportada per l'impost.

Liquidació de l'IS:

Resultat comptable abans d'impostos	120.000
+ – Correccions al resultat comptable	+ 9.000
Sanció	+ 5.000
Llibertat amortització	+ 4.000
<hr/>	
Base imposable	129.000
× Tipus de gravamen	25%
<hr/>	
Quota íntegra	32.250
– Deduccions fiscals	– 14.000
<hr/>	
Quota líquida	18.250
– Retencions i pagaments a compte	– 12.000
<hr/>	
LÍQUID A INGRESSAR	6.250

Assentament comptable de la despesa reportada per l'impost:

Codi	Compte	Deure	Haver
6300	Impost corrent	18.250	
473	Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte		12.000
4752	Hisenda Pública, creditora per impost sobre societats		6.250

Assentament comptable de la reversió del passiu per diferències temporàries imposables:

Codi	Compte	Deure	Haver
479	Passiu per diferències temporàries imposables (4.000 x 25%)	1.000	
6301	Impost diferit		1.000

Assentaments per les bases imposables negatives (BIN)

Quan es genera la pèrdua fiscal, si no hi ha dubtes raonables de la seva compensació, l'assentament comptable és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
4745	Crèdits per pèrdues a compensar (base imposable x tipus de gravamen)	xxxx	
6301	Impost diferit		xxxx

En l'exercici que s'aplica fiscalment, es farà l'assentament comptable següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
6301	Impost diferit	xxxx	
4745	Crèdits per pèrdues a compensar (base imposable que compensa x tipus de gravamen)		xxxx

L'article 5 de la Resolució de l'ICAC de 9 de febrer de 2016 imposa una sèrie de requisits per a poder registrar el crèdit fiscal per pèrdues en l'any que es generen o es produeixen:

- 1) No tenir un històric de diversos anys de pèrdues continuades.

2) Ser capaç de generar guanys fiscals en un termini de 10 anys o tenir passius fiscals (diferències temporàries imposables) en una quantia suficient que reverteixen en un curt termini per a poder compensar el crèdit fiscal.

Exemple

La societat ATIENZA, SA va obtenir una base imposable negativa de 50.000 € l'any 20X2 en la liquidació de l'impost sobre societats. El crèdit derivat d'aquesta base imposable negativa va ser comptabilitzat en l'exercici 20X2. Les dades per a liquidar l'impost de l'any 20X3 són les següents:

- Benefici abans d'impostos: 200.000
- Tipus de gravamen: 25%
- Deduccions i bonificacions: 20.000
- Retencions i pagaments a compte: 15.000

Liquideu l'impost sobre societats i assenyalau l'assentament comptable de la despesa reportada per l'impost.

Liquidació de l'IS:

Resultat comptable abans d'impostos	200.000
+ – Correccions al resultat comptable	0
Base imposable (prèvia)	+ 5.000
– Compensació de BINS	– 50.000
Base imposable	150.000
× Tipus de gravamen	25%
Quota íntegra	37.500
– Deduccions fiscals	– 20.000
Quota líquida	17.500
– Retencions i pagaments a compte	– 15.000
LÍQUID A INGRESSAR	2.500

Assentament comptable de la despesa reportada per l'impost:

Codi	Compte	Deure	Haver
6300	Impost corrent	17.500	
473	Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte		15.000
4752	Hisenda Pública, creditora per impost sobre societats		2.500

Assentament comptable de la reversió del crèdit per pèrdues a compensar:

Codi	Compte	Deure	Haver
4745	Crèdits per pèrdues a compensar (base imposable x tipus de gravamen)	12.500	

Codi	Compte	Deure	Haver
6301	Impost diferit		12.500

Assentaments per les deduccions no aplicades en l'impost sobre societats

Si tenim deduccions fiscals de l'exercici actual, que queden pendents d'aplicació íntegrament o en part, sempre que el termini de compensació s'estimi menor o igual a 10 anys s'ha de procedir a reconèixer el crèdit a l'any en què neix el dret, amb independència de l'exercici fiscal en què s'apliqui, utilitzant el compte 4742 «Drets per deduccions pendents».

L'assentament comptable per les deduccions de l'exercici que s'apliquen més tard és el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
4742	Drets per deduccions pendents (quantitat de la deduccions pendents d'aplicar)	xxxx	
6301	Impost diferit		xxxx

I a l'any que s'apliquin fiscalment es farà el següent:

Codi	Compte	Deure	Haver
6301	Impost diferit	xxxx	
4742	Drets per deduccions pendents (quantitat aplicada en l'exercici actual)		xxxx

Exemple

La societat ALFA, SA presenta les dades següents per a fer la liquidació de l'impost sobre societats corresponent a l'any 20X1:

- Benefici abans d'impostos: 100.000
- Tipus de gravamen: 25%
- Deduccions i bonificacions: 20.000
- Retencions i pagaments a compte: 10.000
- Segons la normativa de l'impost, en la liquidació d'aquest any solament es poden aplicar 12.000 € de deduccions i bonificacions, mentre que els 8.000 € restants es podran aplicar en els següents exercicis

Liquideu l'impost sobre societats i assenyaieu l'assentament comptable de la despesa reportada per l'impost.

Liquidació de l'IS:

Resultat comptable abans d'impostos	100.000
+ – Correccions al resultat comptable	0
<hr/>	
Base imposable	100.000
× Tipus de gravamen	25%
<hr/>	
Quota íntegra	25.000
– Deduccions fiscals	– 12.000
<hr/>	
Quota líquida	13.000
– Retencions i pagaments a compte	– 10.000
<hr/>	
LÍQUID A INGRESSAR	3.000

Assentament comptable de la despesa reportada per l'impost:

Codi	Compte	Deure	Haver
6300	Impost corrent	13.000	
473	Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte		10.000
4752	Hisenda Pública, creditora per impost de societats		3.000

Assentament comptable pel dret que representen les deduccions que no s'han pogut aplicar en aquest exercici i es podran aplicar en els exercicis següents:

Codi	Compte	Deure	Haver
4742	Drets per deduccions pendents	8.000	
6301	Impost diferit		8.000

Exemple

La societat GURBINDO, SA va presentar un resultat comptable de 2.000.000 € abans d'impostos en l'exercici 20X17.

Aquest resultat inclou una sanció administrativa de 50.000 € que no és deduïble fiscalment.

L'any 20X16, la societat va adquirir una màquina per un import d'1.000.000 €. Aquest bé gaudeix de llibertat d'amortització fiscal, i l'empresa va optar per deduir la totalitat a l'any 20X16. Comptablement, la vida útil estimada és de quatre anys.

Les deduccions i bonificacions ascendeixen a 50.000 €. Finalment, els pagaments fraccionats i les retencions i ingressos a compte ascendeixen a 150.000 € i 90.000 € respectivament. El tipus impositiu és el 25%.

Liquideu i registreu l'impost sobre societats.

Pel que es refereix a la sanció administrativa, en aplicació del que estableix l'article 15.c de la LIS, es tracta d'una despesa no deduïble fiscalment. En conseqüència, caldria efectuar

un ajustament permanent (atès que no reverteix en els períodes impositius següents) i positiu de 50.000 € (la despesa comptable ascendeix a 50.000 €, mentre que la despesa fiscal és de zero euros).

Pel que es refereix a l'adquisició de la màquina, es tracta d'un supòsit de llibertat d'amortització. La despesa comptable de l'exercici 20X17 ascendeix a 250.000 €, mentre que la despesa fiscal del mateix exercici és de 0 euros (l'empresa es va deduir la totalitat de la despesa fiscal l'any 20X16). Es tracta d'una diferència temporal i positiva de 250.000 € (la despesa comptable ascendeix a 250.000 €, mentre que la despesa fiscal ascendeix a 0 euros).

Del que s'ha exposat anteriorment, es desprèn que la base imposable de l'impost sobre societats de l'exercici 20X17 ascendeix a 2.300.000 € d'acord amb el desglossament següent (importats expressats en euros):

Exercici	20X17
Resultat comptable	2.000.000
Ajustament sanció tributària	+50.000
Ajustament llibertat amortització	+250.000
Base imposable	2.300.000
Quota íntegra (25%)	575.000
Deduccions	-50.000
Quota líquida	525.000
-Pagaments a compte	-240.000
Quota diferencial (a ingressar)	385.000

Assentament comptable de la despesa reportada per l'impost:

Codi	Compte	Deure	Haver
6300	Impost corrent	525.000	
473	Hisenda Pública, retencions i pagaments a compte		240.000
4752	Hisenda Pública, creditora per impost de societats		385.000

Assentament comptable de la reversió del passiu per diferències temporàries imposables:

Codi	Compte	Deure	Haver
479	Passiu per diferències temporàries imposables (250.000 x 25%)	62.500	
6301	Impost diferit		62.500

6. La formulació dels comptes anuals

6.1. El cicle comptable

Es denomina cicle o procés comptable el **conjunt d'operacions** fetes per una empresa durant un **exercici econòmic** (normalment des de l'1 de gener fins al 31 de desembre).

El procés comptable **s'inicia** amb la comptabilització del patrimoni de l'empresa al dia d'inici de l'exercici econòmic i **finalitza** amb la comptabilització del patrimoni al final de l'exercici.

El cicle comptable comprèn, cronològicament, les operacions següents:

1) Fer l'assentament d'obertura

El primer assentament de l'exercici representa el valor del patrimoni a l'inici de l'exercici i es fa traspasant la informació del balanç de situació al tancament de l'exercici anterior.

2) Registrar les operacions en el llibre diari i en el llibre major

Tots els fets econòmics que esdevenen en l'empresa s'han de registrar mitjançant assentaments en el llibre diari en l'ordre cronològic en què es produeixin.

Els assentaments de gestió reflecteixen els fets econòmics reals (adquisició d'immobilitzat, compres de mercaderies, pagaments a proveïdors, etc.) que esdevenen en l'empresa com a conseqüència de les activitats principal o de tràfic i complementària.

3) Confeccionar el balanç de comprovació de sumes i saldos

D'acord amb l'article 28 del Codi de Comerç, el balanç de comprovació s'ha d'elaborar almenys trimestralment.

En el balanç de comprovació han de figurar tots els comptes que han intervingut en la comptabilitat, sia de balanç o de gestió.

L'esquema del balanç de comprovació és el següent:

Codi	Nom compte	Sumes		Saldos	
		Deure	Haver	Deure	Haver
Totals					

Si tots els assentaments del llibre diari s'han fet aplicant els principis del sistema de partida doble i s'han transcrit correctament als corresponents comptes del llibre major, en el balanç de comprovació es complirà que el sumatori del deure coincidirà amb el sumatori de l'haver i el sumatori de saldos deutors coincidirà amb el sumatori de saldos creditors.

4) Fer els ajustaments de tancament comptable

Els ajustaments de tancament comptable són els següents, entre d'altres:

- Reclassificació de partides, com per exemple venciments a curt termini de partides catalogades a llarg termini.
- Assentaments per regularització d'existències.
- Assentaments de periodificació d'ingressos i despeses o ajustaments per periodificació.
- Registre d'amortitzacions de l'immobilitzat.
- Comptabilització de les deterioracions de valor.
- Ajustament dels saldos en moneda estrangera al canvi de tancament de l'exercici.
- Revisió de les provisions i l'efecte financer.

5) Càlcul i comptabilització de l'impost sobre beneficis

6) Assentaments de regularització

Consisteixen a transferir els comptes dels grups 6 i 7 del PGC al compte 129 «Resultat de l'exercici».

7) Assentament de tancament

Consisteix a tancar els comptes de balanç col·locant els comptes de patrimoni net i passiu en el costat del deure i els comptes d'actiu en el costat de l'haver:

Codi	Compte	Deure	Haver
10	Capital social	xxxx	
11	Reserves	xxxx	
12	Resultat de l'exercici	xxxx	
	...		
40	Proveïdors	xxxx	
41	Creditors	xxxx	
46	Personal	xxxx	
47	Administracions públiques	xxxx	
20	Immobilitzat intangible		xxxx
21	Immobilitzat material		xxxx
22	Inversions immobiliàries		xxxx

6.2. Els comptes anuals

La finalitat del cicle o procés comptable és que tot tipus d'empreses presentin obligatòriament els comptes anuals.

Els comptes anuals comprenen el **balanç**, el **compte de pèrdues i guanys**, l'**estat de canvis en el patrimoni net**, l'**estat de fluxos d'efectiu** i la **memòria**. Aquests documents formen una unitat i han de ser redactats amb claredat i mostrar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'empresa, de conformitat amb el que preveu el Codi de Comerç, la Llei de societats de capital i el PGC.

L'inventari de tancament de l'exercici, que és obligatori segons el que disposa l'article 28 del Codi de Comerç, no s'inclou entre els documents que formen part dels comptes anuals.

Els comptes anuals han de ser formulats expressant els **valors en euros**. No obstant això, es podran expressar els valors en milers o milions d'euros quan la magnitud de les xifres ho aconselli, i aleshores s'ha d'indicar aquesta circumstància en els comptes anuals.

Exercicis d'autoavaluació

Indiqueu la resposta correcta de les qüestions següents:

1. Sabent que el compte de capital social és de patrimoni net, assenyalau-ne el valor si l'actiu suma 210.500 €, el passiu exigible és de 120.300 € i les restants partides de patrimoni net sumen 35.100 €.

- a) 155.400 €
- b) 55.100 €
- c) 35.100 €
- d) 70.400 €

2. L'empresa ROBIRA, SA es dedica a fer muntatges publicitaris. En 20X2 va ser contractada per TRA, SA per a fer un anunci televisiu i li va facturar 1.200 €. Així mateix, li va facturar 500 € per un estudi estadisticofinancer que va fer en relació amb les activitats de TRA, SA. On ha de comptabilitzar aquestes operacions?

- a) Les ha de comptabilitzar totes en el subgrup 70, ja que els ingressos procedeixen de l'activitat principal.
- b) Les ha de comptabilitzar totes en comptes del subgrup 75, ja que una part dels ingressos no correspon a l'activitat principal.
- c) Els ingressos procedents de l'estudi estadisticofinancer s'han de comptabilitzar en el compte 705 «Prestacions de serveis», i els derivats de l'anunci, en el compte 759 «Ingressos per serveis diversos».
- d) Els ingressos procedents de l'estudi estadisticofinancer s'han de comptabilitzar en comptes del subgrup 75, perquè no constitueixen l'activitat principal de l'empresa, i els derivats de l'anunci, en el compte 705 «Prestacions de serveis».

3. S'adquireixen mercaderies per 75.000 € al comptat. El proveïdor aplica un descompte comercial de 1.000 € en factura, i els costos de transport, que ascendeixen a 500 €, són a càrrec del comprador. El preu d'adquisició pel qual es registra el moviment en el compte «Compra de mercaderies» és:

- a) 75.500 €, ja que els descomptes comercials es comptabilitzen per separat.
- b) 75.000 €, ja que els costos de transport no es consideren com a preu d'adquisició de les mercaderies.
- c) 74.500 €, ja que els descomptes comercials en factura es consideren menor import del preu d'adquisició de les mercaderies, però s'han d'incloure els costos de transport.
- d) 74.000 €, ja que els descomptes comercials en factura es consideren menor import del preu d'adquisició, però no s'hi han d'incloure els costos de transport en què s'ha incorregut.

4. La societat NORFOLK, SA fa les operacions següents durant l'exercici 20X1: a) Compra mercaderies per 54.500 €, i se li concedeix un descompte fora de factura com a conseqüència d'incompliments per import de 600 € per part del venedor. b) Ven mercaderies al comptat per 108.000 €, i se li concedeix un descompte per import de 900 € per pagament immediat i fora de factura. c) Al principi de juliol, lloga un local comercial durant tot l'any per 7.200 € anuals, que paga en aquest moment. d) Les existències inicials de mercaderies són de 6.200 € i les finals són de 7.900 €. Quin és l'import del deure del compte 129 «Resultat de l'exercici»?

- a) 54.500 €.
- b) 59.000 €.
- c) 58.100 €.
- d) 62.600 €.

5. En el balanç inicial de PATRON, SA apareix el compte «Matèries primeres» amb 60.250 €. Els càlculs al tancament de l'exercici reflecteixen que les existències finals són de 40.500 €. Com es reflectirà aquest canvi en la comptabilitat?

- a) Es carregaran 19.750 € en el compte «Matèries primeres» i s'abonarà el mateix import a «Venda de matèries primeres».
- b) Es carregaran 19.750 € en el compte «Compra de matèries primeres» i s'abonarà la mateixa quantitat al compte «Matèries primeres».
- c) Es carregaran 19.750 € en el compte «Tresoreria» i s'abonarà aquesta quantitat a «Matèries primeres».

d) Es durà a terme la variació d'existències que té per objecte donar de baixa les existències inicials de 60.250 €, amb un càrrec d'igual import en el compte «Variació d'existències», i després es carregaran les existències finals de 40.500 €, amb abonament d'aquesta quantitat a «Variació d'existències».

6. Calculeu l'import de les existències finals de mercaderies sabent que el de les existències inicials era 65.000 €, que les compres han ascendit a 132.000 € i que el cost de les vendes és de 170.000 €.

- a) No hi ha existències finals.
- b) 27.000 €.
- c) 103.000 €.
- d) 65.000 €.

7. Al començament de l'any 20X0 l'empresa ERMO, SA adquireix un mobiliari per 60.000 €, la vida útil del qual és de cinc anys. Decideix que serà amortitzat pel mètode dels números díigits decreixents sense que tingui valor residual. Quina serà la quota d'amortització de l'any 20X4?

- a) 4.000 €.
- b) 20.000 €.
- c) 8.000 €.
- d) 12.000 €.

8. L'1 de gener de l'any 20X0 una empresa adquireix una maquinària per 100.000 €. El valor residual és de 3.125 € i el mètode d'amortització utilitzat és el de percentatge constant sobre valors decreixents, que és del 50 per cent. Quin serà el valor net comptable de la màquina l'1 de gener de 20X2?

- a) 12.500 €.
- b) 25.000 €.
- c) 50.000 €.
- d) 75.000 €.

9. En el primer trimestre del 20X8 l'empresa Mayte Zaldívar (MAYZA), SA adquireix una maquinària per 60.000 €. El transport i muntatge, que són al seu compte, ascendeixen a 600 €. A més, ha comprat matèries primeres per import de 12.000 € amb un descompte fora de factura de 200 € com a conseqüència de deficiències en la qualitat d'algunes matèries. Quin serà l'import de l'IVA suportat del període si el tipus de gravamen és del 21 per cent?

- a) 15.204 €.
- b) 15.120 €.
- c) 15.246 €.
- d) 15.078 €.

10. MARBELLA (Marcos Bereciartua Llanera), SA procedeix a pagar per endavant el 10% del preu d'adquisició d'una maquinària. Aquest preu ascendeix a 250.000 € + 21% d'IVA. Es tracta de l'adquisició d'un actiu no corrent subjecte al tipus de gravamen general (l'IVA és deduïble). La comptabilització de la bestreta es farà de la manera següent:

- a) Carregarà 250.000 € en el compte 213 «Maquinària» i 52.500 € en el compte 472 «Hisenda Pública, IVA repercutit», i abonarà 302.500 € al compte 572 «Bancs, c/c».
- b) Carregarà 25.000 € al compte 239 «Bestretes per a immobilitzat materials» i 5.250 € en el compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat», i abonarà 30.250 € al compte 572 «Bancs, c/c».
- c) Abonarà 25.000 € al compte 239 «Bestretes per a immobilitzat materials» i 5.250 € al compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat», i carregarà 30.250 € en el compte 572 «Bancs, c/c».
- d) Carregarà 30.250 € en el compte 239 «Bestretes per a immobilitzat materials» i abonarà 30.250 € al compte 572 «Bancs, c/c».

11. El 01/10/20X7 l'empresa BOLONIA, SA decideix concedir un crèdit per import de 30.000 € a una persona física cobrant uns interessos semestrals de 250 € per endavant, que ja ha comptabilitzat íntegrament com a ingressos financers. A 31/12/20X7 haurà de procedir a:

- a) Abonar 125 € al compte 568 «Interessos cobrats per endavant» amb càrrec en el compte 762 «Ingressos per interessos de crèdits», ja que es corresponen amb la part dels interessos cobrats en l'exercici i encara no reportats.
- b) Carregar 125 € en el compte 568 «Interessos cobrats per endavant» i abonar-los al compte 762 «Ingressos per interessos de crèdits», ja que es corresponen amb la part dels interessos cobrats en l'exercici i encara no reportats.
- c) No procedeix fer cap assentament, ja que els interessos s'han reportat al moment en què es procedeix a cobrar-los, això és, el 01/10/20X7.
- d) Abonar 187,5 € al compte 568 «Interessos cobrats per endavant» i carregar-los en compte 762 «Ingressos per interessos de crèdits», ja que es corresponen amb la part dels interessos cobrats en l'exercici i encara no reportats.

12. En el primer trimestre del 20X0 VARA, SA fa les operacions següents: adquireix mercaderies per 72.000 €; transcorregut el termini de devolució, s'ha quedat el 30% dels envasos, que estan valorats en 5.000 €; ven mercaderies per 120.000 € concedint un ràpel de 3.000 € sobre la venda i un descompte de 2.000 € per devolucions de vendes com a conseqüència d'incompliments imputables; adquireix una maquinària per 54.000 € a una empresa radicada a Portugal, que n'assumeix el transport. Quin serà l'import de la liquidació de l'IVA si les operacions es graven al tipus general de gravamen del 21%?

- a) IVA a ingressar de 8.715 €.
- b) IVA a ingressar per 20.055 €.
- c) IVA a compensar per 2.625 €.
- d) IVA a ingressar per 12.810 €.

13. Una empresa va comprar una màquina per 100.000 €. A més, va haver d'assumir unes despeses de transport i instal·lació per 20.000 €. D'altra banda, s'estima un valor residual de 5.000 €. D'acord amb el PGC, quin és el seu valor amortitzable o base d'amortització?

- a) 100.000 €.
- b) 120.000 €.
- c) 115.000 €.
- d) 95.000 €.

14. Un actiu té un valor amortitzable de 50.000 € i s'estima una vida útil de 5 anys per a aquest actiu. Comença a ser explotat l'1 d'octubre de l'any X. L'empresa l'amortitza seguint el sistema lineal o de quotes constants i tanca l'exercici a 31 de desembre. Quina és la quota d'amortització de l'any X?

- a) 7.500 €.
- b) 2.500 €.
- c) 1.250 €.
- d) 10.000 €.

15. Una empresa espanyola adquireix una màquina teixidora per 72.000 € al comptat a una altra de portuguesa. L'empresa venedora fa el transport fins a Madrid. Quin assentament respecte de l'IVA farà l'espanyola si l'operació es localitza al territori d'aplicació de l'impost espanyol i el tipus de gravamen de l'operació és el general del 21%?

- a) Carregarà 72.000 € a 213 «Maquinària» i 72.000 € a 472 «IVA suportat», i abonarà 87.120 € al compte 57 «Tresoreria» corresponent.
- b) Carregarà 15.120 € a 477 «IVA repercutit» i abonarà la mateixa quantitat a 472 «IVA suportat».
- c) Carregarà 15.120 € a 472 «IVA suportat» i abonarà el mateix import a 477 «IVA repercutit».
- d) Aquesta operació no està gravada per l'IVA.

16. Una empresa té una inversió de 100 obligacions de Telefónica amb caràcter permanent, que paguen un cupó anual del 6% (nominal de cada obligació 1.000 €). Aquest cupó vençut es cobra anualment l'1 de març de cada any. L'empresa té aquestes obligacions des de fa més d'un any. Haurà de:

- a) Al final de l'exercici, carregar un import de 5.000 € en el compte de bancs (572) i abonar-lo al compte 761 «Ingressos de valors representatius de deutes», import que es correspon amb els interessos des de l'1 de març fins al 31 de desembre.
- b) Al final de l'exercici, abonar un import de 5.000 € al compte 506 «Interessos a c/p d'emprèstits i altres obligacions anàlogues» i carregar-lo al compte 661 «Interessos d'obligacions i bons», ja que es correspon amb la part dels interessos no pagats reportats en l'exercici.
- c) Al final de l'exercici, carregar un import de 5.000 € en el compte 546 «Interessos a c/p de valors representatius de deute» i abonar-lo a 761 «Ingressos de valors representatius de deute», ja que es correspon amb els interessos reportats i no cobrats des de l'1 de març fins al 31 de desembre.
- d) No procedeix fer l'assentament comptable al tancament de l'exercici, ja que no es cobra cap quantitat.

17. S'adquireix una màquina per a fabricar un determinat tipus de cargols al Japó. El preu de catàleg que apareix consignat en factura són 200.000 €. El descompte inclòs en factura són 10.000 €. Els drets aranzelaris són 30.000 €. El transport són 5.000 €. Les despeses d'instal·lació i posada a punt són 5.000 €. D'acord amb el PGC, quin és el preu d'adquisició?

- a) 210.000 €.
- b) 190.000 €.
- c) 230.000 €.
- d) 200.000 €.

18. Al principi d'abril l'empresa POCOYO, SL ha renovat amb l'asseguradora HEDGE l'assegurança del camió amb el qual distribueix els productes acabats. L'import pagat per endavant ascendeix a 1.500 €, que corresponen al període de durada de la cobertura anual, i ha comptabilitzat íntegrament aquest import com a despesa al principi d'abril. POCOYO, SL, en finalitzar l'exercici, haurà de procedir a:

- a) Abonar un import de 1.125 € al compte 625 «Primes d'assegurances» i carregar-lo en el compte 480 «Despeses anticipades».
- b) Abonar un import de 375 € al compte 480 «Despeses anticipades» i carregar-lo en el compte 625 «Primes d'assegurances».
- c) Abonar un import de 375 € al compte 625 «Primes d'assegurances» i carregar-lo al compte 480 «Despeses anticipades».
- d) No haurà de fer cap ajustament.

19. Una empresa que aplica el PGC de PIME, si rep un préstec de 60.000 € amb una comissió d'obertura d'1.000 €:

- a) Comptabilitzarà un deute de 59.000 €.
- b) Comptabilitzarà un deute de 60.000 €.
- c) Comptabilitzarà un deute de 61.000 €.
- d) Comptabilitzarà un deute de 60.000 € o de 59.000 €, segons prefereixi.

20. Per gestionar els excedents de tresoreria, una empresa que es dedica a fabricar productes alimentaris adquireix un immoble per un import de 100.000 € i el destina a obtenir rendes i plusvàlues. El valor del sòl constitueix el 30% del preu d'adquisició. Aquesta empresa procedirà a comptabilitzar aquesta inversió:

- a) Carregant 30.000 € en el 210 «Terrenys i béns naturals» i 70.000 € en el 211 «Construccions».
- b) Carregant 30.000 € en el 220 «Inversió en terrenys i béns naturals» i 70.000 € en el 221 «Inversió en construccions».
- c) Com que no compleix la definició d'actiu com a bé, dret o recurs controlat econòmicament per la societat procedent de successos passats i del qual és probable obtenir beneficis econòmics futurs, es comptabilitzarà com a despesa de l'exercici.
- d) Cap de les respostes anteriors.

21. L'1 de juliol de l'any X s'adquireix un element de transport per 13.500 € la vida útil del qual s'estima en cinc anys, transcorreguts els quals es calcula que es podrà vendre per 900 €. Quina serà la despesa per amortització l'any X aplicant el mètode d'amortització lineal?

- a) 1.260 €.

- b) 2.520 €.
- c) 2.700 €.
- d) 1.350 €.

22. En l'actiu de l'empresa Y figuren, a una determinada data, béns i terrenys naturals per 42.000 €, mercaderies per 7.000 € i 6.000 € en bancs. Les mercaderies s'han adquirit a crèdit i estan pendents de pagament, i per a comprar el terreny es va sol·licitar un préstec per 14.000 €, que no s'ha començat a pagar. Assenyaleu el valor del net patrimonial.

- a) 21.000 €.
- b) 34.000 €.
- c) 14.000 €.
- d) 27.000 €.

23. L'import de les existències inicials de mercaderies de l'empresa HAARLEM és de 15.600 €. Les vendes del període han comportat la sortida de 4.900 unitats, el cost de les quals era 12,20 €/unitat. Si l'import de les existències finals és d'11.200 €, quina ha estat la despesa per compra de l'exercici?

- a) 59.780 €.
- b) 64.180 €.
- c) 70.980 €.
- d) 55.380 €.

24. L'empresa DISBEBA, SA, dedicada a la compravenda i distribució de begudes, adquireix 500 caixes de 12 ampolles d'1 litre de whisky a 3 €/litre a les destil·leries DYC. El transport corre per compte de l'adquirent i ascendeix a 0,30 € per caixa. Els impostos especials que ha de satisfer DISBEBA, SA són de 3.420 €. Quin és l'import de l'IVA suportat per la compradora?

- a) 3.811,50 €.
- b) 4.529,70 €.
- c) 3.780 €.
- d) 4.498,20 €.

25. Quin serà el valor net comptable, al començament de l'any 20X3, d'una maquinària adquirida per 70.000 € l'1 de gener de 20X0 i la vida útil de la qual és de cinc anys si s'amortitza pel mètode dels números díigits creixents.

- a) 28.000 €.
- b) 42.000 €.
- c) 56.000 €.
- d) 14.000 €.

26. Una empresa no té elements de transport i decideix comprar-los. Inicialment adquireix dos camions per 72.000 € cadascun. Al cap de pocs dies en compra un altre per 60.000 €. Posteriorment, decideix vendre un dels primers camions per 66.000 €. Quin serà el saldo del compte d'elements de transports al final de l'exercici suposant que totes les operacions s'han dut a terme en el mateix exercici?

- a) Saldo deutor de 132.000 €.
- b) Saldo creditor de 138.000 €.
- c) Saldo creditor de 132.000 €.
- d) Saldo deutor de 138.000 €.

27. Si una empresa que no tenia elements de transport n'adquireix un per 12.100 € i el paga al comptat, farà:

- a) Un abonament de 12.100 € al compte d'elements de transport.
- b) Un càrrec de 12.100 € en el compte de caixa.
- c) Un càrrec de 12.100 € en el compte d'elements de transport i cap operació en el compte de caixa.
- d) Un abonament de 12.100 € en el compte de caixa i un càrrec pel mateix import en el d'elements de transport.

28. Una empresa adquireix un ordinador per 3.500 €, la meitat de l'import del qual queda pendent de pagament als proveïdors. (El pagament es farà al cap de sis mesos.) L'empresa farà l'anotació comptable següent:

- a) Un abonament de 1.750 € a equips per a processos d'informació i un càrrec del mateix import a bancs.
- b) Un càrrec de 3.500 € a equips per a processos d'informació, un abonament 1.750 € a caixa i un altre abonament 1.750 € a proveïdors d'immobilitzat a curt termini.
- c) Un càrrec de 3.500 € a proveïdors d'immobilitzat a curt termini.
- d) Un càrrec de 3.500 € a equips per a processos d'informació, un abonament de 1.750 € a caixa i un altre abonament de 1.750 € a clients.

29. Al principi del 20X0 l'empresa MIKA ven un camió tràiler, que té comptabilitzat per 180.000 € i amb una amortització acumulada de 67.500 €, a la societat TECNKER, SA. El preu de venda és de 120.000 € i l'IVA és del 21%. És correcte l'assentament següent de l'empresa MIKA?

67.500 AAIM (281)		
143.625 bancs, c/c (572) a	Elements de transport (218)	180.000
	HP, IVA repercutit (477)	23.625
	B procedents de l'immobilitzat material (771)	7.500 °

- a) Totes les respostes són incorrectes.
- b) Sí, l'empresa ha comptabilitzat correctament la venda.
- c) La comptabilització no és correcta, perquè la venda de béns usats no està gravada per l'IVA.
- d) La venda no està ben comptabilitzada, perquè la base imposable de l'IVA no és el valor net comptable del bé venut sinó el preu de venda.

30. Una empresa adquireix mercaderies per un import de 2.000 € a crèdit de 60 dies. Com es registraria comptablement aquesta transacció econòmica?

- a) Es carrega un import de 2.000 € en el compte «Bancs, c/c» del deure i s'abona al compte «Compra de mercaderies» de l'haver.
- b) Es carrega un import de 2.000 € en el compte «Proveïdors» del deure i s'abona al compte «Compra de mercaderies» de l'haver.
- c) Es carrega un import de 2.000 € en el compte «Compra de mercaderies» del deure i s'abona al compte «Bancs, c/c» de l'haver.
- d) Es carrega un import de 2.000 € en el compte «Compra de mercaderies» del deure i s'abona al compte «Proveïdors» de l'haver.

31. Al mes de novembre el compte «Organismes de la Seguretat Social, creditors» de l'empresa MARCHENA, SA té un saldo creditor de 985 € i el compte «Hisenda Pública, creditor per retencions practicades» té un saldo creditor de 1.808 €. Quin serà l'import de la despesa de Seguretat Social a càrrec de l'empresa en aquest mes si l'import brut del sou és de 12.400 €, dels quals els treballadors perceben realment el 83% a causa de les retencions en concepte d'IRPF i de Seguretat Social que l'empresa els ha practicat?

- a) 985 €.
- b) 685 €.
- c) 2.793 €.
- d) 788 €.

32. Si el tipus de gravamen és del 35% i es modifica al 30% per al futur, contra quin compte i amb quin import s'ajustarà un «Passiu per diferències temporàries imposables» que figuri comptabilitzat per un import de 1.400 €:

- a) Contra el compte 633 «Ajustaments negatius en la imposició sobre beneficis», amb un import de 70 €.
- b) Contra el compte 633 «Ajustaments negatius en la imposició sobre beneficis», amb un import de 200 €.

c) Contra el compte 638 «Ajustaments positius en la imposició sobre beneficis», amb un import de 70 €.

d) Contra el compte 638 «Ajustaments positius en la imposició sobre beneficis», amb un import de 200 €.

33. L'empresa PGC, dedicada a editar llibres de temes comptables i financers, cobra 85.000 € al mes pel lloguer d'unes oficines que té com a inversió immobiliària (té aquest immoble amb ànim d'obtenir plusvàlues, rendes o totes dues). Com procedirà a registrar aquesta transacció econòmica?

a) Abonarà 85.000 € cada mes al compte 705 «Prestació de serveis», perquè és un ingrés amb caràcter recurrent.

b) Abonarà 85.000 € cada mes al compte 759 «Ingressos per serveis directes», perquè no es tracta de l'àmbit d'activitat habitual de l'empresa.

c) Abonarà 85.000 € cada mes al compte 752 «Ingressos per arrendaments».

d) No comptabilitzarà res.

34. El 01/07/20X15 es va adquirir una maquinària per un import de 150.000 € amb la finalitat de poder desenvolupar l'activitat de l'empresa. La vida útil de la maquinària era de 3 anys, i no tenia valor residual (mètode d'amortització lineal). El 01/01/20X17 és substituïda per una nova maquinària venent l'antiga per 73.000 €, que cobra al comptat.

a) L'empresa carregarà el preu d'adquisició (150.000 €) en el 213 «Maquinària». Abonarà un import de 2.000 € al 771 «Beneficis procedents de l'immobilitzat material», 75.000 € al 2813 «Amortització acumulada de la maquinària», i anotarà un import de 73.000 € per cobrament en caixa.

b) L'empresa abonarà el preu d'adquisició (150.000 €) al 213 «Maquinària». Carregarà un import de 2.000 € en el 671 «Pèrdues procedents de l'immobilitzat material», 75.000 € en el 2813 «Amortització acumulada de la maquinària», i anotarà un import de 73.000 € per cobrament en caixa.

c) L'empresa carregarà el preu d'adquisició (150.000 €) en el 213 «Maquinària». Abonarà un import de 2.000 € al compte 671 «Pèrdues procedents de l'immobilitzat material», 75.000 € al 2813 «Amortització acumulada de la maquinària», i anotarà un import de 73.000 € per cobrament en Caixa.

d) Totes les respostes són falses.

35. Una empresa presenta 3.425 € en el compte 706 «Descomptes sobre vendes per pagament immediat» en el seu balanç de comprovació de sumes i saldos a 31 de desembre de 20X0. Com els regularitzarà?

a) Carregant 3.425 € en el compte 706 «Descomptes sobre vendes per pagament immediat» i abonant-los al compte 129 «Resultat de l'exercici».

b) Carregant 3.425 € en el compte 706 «Descomptes sobre vendes per pagament immediat» i abonant-los a un compte de tresoreria.

c) Carregant 3.425 € en el 129 «Resultat de l'exercici» i abonant-los al 706 «Descomptes sobre vendes per pagament immediat».

d) Carregant 3.425 € en el 706 «Descomptes sobre vendes per pagament immediat» i abonant-los al 700 «Vendes de mercaderies».

Solucionari

Exercicis d'autoavaluació

1. b

b) Correcte. (*) $A = P + PN$

$$210.500 = 120.300 + PN$$

$$PN = 90.200$$

$$PN = C. SOCIAL + 35.100$$

$$90.200 = C. SOCIAL + 35.100$$

$$C. SOCIAL = 55.100$$

2. d

3. c

4. b

5. d

6. b

b) Correcte. Existències finals = existències inicials + compres – costos de vendes

$$\text{Existències finals} = 65.000 + 132.000 - 170.000 = 27.000 \text{ €}$$

7. a

a) Correcte. Suma de díigits = $1 + 2 + 3 + 4 + 5 = 15$

Assignació de díigits (decreixent):

Any 20X0 -> 5

Any 20X1 -> 4

Any 20X2 -> 3

Any 20X3 -> 2

Any 20X4 -> 1

$$\text{Amortització any 20X0: } 60.000 \times 5 / 15 = 20.000 \text{ €}$$

$$\text{Amortització any 20X1: } 60.000 \times 4 / 15 = 16.000 \text{ €}$$

$$\text{Amortització any 20X2: } 60.000 \times 3 / 15 = 12.000 \text{ €}$$

$$\text{Amortització any 20X3: } 60.000 \times 2 / 15 = 8.000 \text{ €}$$

$$\text{Amortització any 20X4: } 60.000 \times 1 / 15 = 4.000 \text{ €}$$

8. b

b) Correcte. Amortització any 20X0: $100.000 \times 50\% = 50.000 \text{ €}$

Amortització any 20X1: $(100.000 - 50.000) \times 50\% = 25.000 \text{ €}$

Amortització acumulada 31/12/20X1: 75.000 € (50.000 + 25.000)

Valor net comptable 31/12/20X1: 25.000 € (100.000 – 75.000)

9. a

a) Correcte. En el deure del compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat» carregarem 12.600 € (el 21% de 60.000 €), 126 € (el 21% de 600) i 2.520 € (el 21% de 12.000 €), que sumen 15.246 €.

D'altra banda, en l'haver del compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat» abonarem 42 € (el 21 % de 200 €).

Per tant, el saldo del compte 472 ascendeix a 15.204 € (15.246 € – 42 €).

10. b

b) Correcte. L'article 75.U de la LIVA disposa que la meritació de l'IVA es produeix amb la posada a disposició del bé (és a dir, amb el lliurament). Ara bé, l'art. 75.Dos de la LIUVA disposa que, en cas de pagaments anticipats anteriors a la realització del fet imposable, l'IVA s'haurà de reportar al moment del pagament pels imports efectivament pagats.

La quota d'IVA suportat, com que és deduïble plenament (així ho diu l'enunciat), s'haurà de comptabilitzar en el compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat».

11. a

a) Correcte. El 01/10/20X7 l'empresa cobra per endavant 250 €, que corresponen al semestre comprès entre el 01/10/20X7 i el 31/03/20X8, i comptabilitza un ingrés financer per aquest import. Ara bé, d'aquest import, únicament 125 € són ingrés financer de l'exercici 20X7, mentre que els restants 125 € són ingrés financer de l'exercici 20X8. Per tant, a 31/12/20X7 haurem de carregar 125 € en el compte 762 «Ingressos de crèdits», és a dir, els interessos cobrats en 20X7 però que es reportaran en 20X8, i abonar una quantia idèntica al compte 568 «Interessos cobrats per endavant».

12. a

a) Correcte. El compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat» es carregarà per la compra de mercaderies aplicant el tipus general a l'import de la compra, i això donarà la quantitat de 15.120 € (72.000 x 21%).

El compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat» es carregarà per l'adquisició dels envasos susceptibles de devolució aplicant el tipus general a l'import de la compra, i això donarà la quantitat de 1.050 € (5.000 x 21%).

El compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat» s'abonarà per l'import dels envasos que són objecte de devolució (el 70% del total, és a dir, 3.500 €), aplicant el tipus general a l'import de la devolució, i això donarà la quantitat de 735 € (3.500 x 21%).

El compte 477 «Hisenda Pública, IVA repercutit» s'abonarà per la venda de mercaderies aplicant el tipus general a l'import de la venda, i això donarà la quantitat de 25.200 € (120.000 x 21%).

El compte 477 «Hisenda Pública, IVA repercutit» es carregarà pel ràpel sobre vendes concedit, aplicant el tipus general a l'import del ràpel, i això donarà la quantitat de 630 € (3.000 x 21%).

El compte 477 «Hisenda Pública, IVA repercutit» es carregarà pel descompte per devolucions de vendes com a conseqüència d'incompliments imputables a l'empresa aplicant el tipus general a l'import del descompte, i això donarà la quantitat de 420 € (2.000 x 21%).

En el cas d'adquisició intracomunitària de béns (la compra de la maquinària al proveïdor radicada a Portugal), l'operació estarà exempta d'IVA a Portugal en virtut del que estableix l'article 25 de la LIVA i l'operació tributarà en destinació, és a dir, Espanya. D'altra banda, l'empresa VARA, SA suportarà una quota d'IVA d'11.340 € (54.000 x 21%) i s'haurà d'autorepercutir una quota d'IVA d'11.340 € (54.000 x 21%), atès que el subjecte passiu de l'operació és l'adquirent, tal com disposa l'article 85 de la LIVA.

Saldo compte 472 «Hisenda Pública, IVA suportat» (deutor): 26.775 € (15.120 + 1.050 + 11.340 - 735).

Saldo compte 477 «Hisenda Pública, IVA repercutit» (creditor): 35.490 € (25.200 + 11.340 - 630 - 420).

El resultat de restar el saldo dels comptes 477 i 472 per al primer trimestre de 20X0 implica que l'empresa ha d'ingressar a la Hisenda Pública la diferència, és a dir, 8.715 € (35.490 € - 26.775 €).

... x ...

35.490 477 «Hisenda Pública, IVA repercutit» a 472 «Hisenda Pública, IVA suportat» 26.775
4750 «Hisenda Pública, creditora per IVA» 8.715

... x ...

13. c

c) Correcte. El valor residual és l'import que esperem obtenir en finalitzar la vida útil del bé per la venda o alienació i, per tant, no és susceptible d'amortització. Per tant, la base d'amortització ascendeix a 115.000 € (100.000 + 20.000 - 5.000).

14. b

b) Correcte. Si l'empresa segueix el mètode d'amortització lineal o de quota constant per a l'actiu, això implica que la quota d'amortització anual, a falta de valor residual estimable, ascendeix a 10.000 € (50.000 / 5).

Ara bé, om que l'actiu comença a ser explotat l'1 d'octubre de l'any X, únicament podrem amortitzar als tres últims mesos de l'any X, per la qual cosa la quota d'amortització d'aquest any ascendeix a 2.500 € (10.000 x 3 / 12).

15. c

c) Correcte. En el cas d'adquisició intracomunitària de béns (la compra de la maquinària al proveïdor radicada a Portugal), l'operació estarà exempta d'IVA a Portugal en virtut del que estableix l'article 25 de la LIVA, i l'operació tributarà en destinació, és a dir, Espanya. D'altra banda, l'empresa espanyola suportarà una quota d'IVA de 15.120 € (72.000 x 21%) i s'haurà d'autorepercutir una quota d'IVA de 15.120 € (72.000 x 21%), atès que el subjecte passiu de l'operació és l'adquirent, tal com disposa l'article 85 de la LIVA.

16. c

c) Correcte. A 1 de març de cada any l'empresa cobra interessos anuals per import de 6.000 € (100 x 1.000 x 6%).

Ara bé, d'aquest import, únicament 1.000 € (6.000 x 2/12) són ingressos financers de l'exercici en què es cobra el cupó, mentre que els restants 5.000 € (6.000 x 10 / 12) són ingressos financers de l'exercici immediatament anterior. Per tant, a 31 de desembre (final de l'exercici) haurem de comptabilitzar els interessos reportats en l'exercici, el cobrament dels quals tindrà lloc en l'exercici immediatament posterior, abonar 5.000 € (6.000 x 10 / 12) al compte 761 «Ingressos de valors representatius de deute» i carregar la mateixa quantia en el compte 546 «Interessos a curt termini de valors representatius de deute».

17. c

c) Correcte. De conformitat amb el que estableix la norma de registre i valoració 2a del PGC, els elements de l'immobilitzat s'hauran de valorar pel preu d'adquisició o pel cost de producció.

El preu d'adquisició serà l'import facturat pel venedor una vegada deduït qualsevol tipus de descompte o rebaixa, i a aquest preu s'hauran d'afegir totes les despeses que siguin necessàries per a posar l'immobilitzat en condicions de funcionament, com per exemple transport, assegurança, aranzels, despeses d'instal·lació i muntatge.

Preu d'adquisició: $200.000 - 10.000 + 30.000 + 5.000 + 5.000 = 230.000 \text{ €}$

18. c

c) Correcte. En data 1 d'abril l'empresa paga per endavant 1.500 €, que corresponen a l'assegurança del camió pel període comprès entre l'1 d'abril i el 31 de març de l'any següent, i comptabilitza una despesa d'explotació per aquest import. Ara bé, d'aquest import, únicament 1.125 € són despesa de l'exercici, mentre que els restants 375 € són despesa de l'exercici següent.

Per tant, a 31 de desembre haurem d'abonar un import de 375 € al compte 625 «Primes d'assegurances», és a dir, la quantitat pagada en l'exercici però que es reportarà en l'exercici següent, i carregar una quantia idèntica en el compte 480 «Despeses anticipades».

19. d

d) Correcte. Com a norma general, els deutes s'han de valorar per l'efectiu rebut a canvi d'incórrer en el deute, és a dir, 59.000 €.

Ara bé, el PGC de PIME permet comptabilitzar els deutes pel valor nominal (és a dir, el valor de reemborsament), que en aquest cas ascendiria a 60.000 €.

20. b

21. a

a) Correcte. Càlcul de la quota d'amortització l'any X: $(13.500 - 900) / 5 \times 6 / 12 = 1.260 \text{ €}$.

22. b

b) Correcte. Actiu = passiu + patrimoni net

$55.000 = 21.000 + \text{patrimoni net}$

Patrimoni net = $55.000 - 21.000 = 34.000$

23. d

d) Correcte. Cost de vendes = $4.900 \times 12,2 = 59.780$

Existències finals = existències inicials + compres - cost de vendes

$11.200 = 15.600 + \text{compres} - 59.780$

Compres = $11.200 - 15.600 + 59.780$

Compres = 55.380 €

24. b

b) Correcte. Càlcul del preu d'adquisició: $(500 \times 12 \times 3) + 500 \times 0,3 + 3.420 = 21.570 \text{ €}$

IVA suportat: $21.570 \times 21\% = 4.529,70 \text{ €}$

25. b

b) Correcte. Suma de dígitos = $1 + 2 + 3 + 4 + 5 = 15$

Assignació de dígitos (creixent):

Any 20X0 -> 1

Any 20X1 -> 2

Any 20X2 -> 3

Any 20X3 -> 4

Any 20X4 -> 5

Amortització any 20X1: $70.000 \times 1 / 15 = 4.666,67$

Amortització any 20X2: $70.000 \times 2 / 15 = 9.333,33$

Amortització any 20X3: $70.000 \times 3 / 15 = 14.000,00$

Amortització acumulada 31/12/20X2: 28.000,00

Valor net comptable 31/12/20X2: 42.000,00 (70.000 - 28.000)

26. a

27. d

28. b

29. d

30. d

31. b

b) Correcte. 476 «Organismes Seguretat Social, creditors» = 985

4751 «Hisenda Pública, creditora per retencions practicades» = 1.808

640 «Sous i salaris» = 12.400

642 «Seguretat Social a càrrec de l'empresa» = ?

Import dels descomptes a practicar al treballador = $17\% \times 12.400 = 2.108$ -> aquest import (2.108 €) correspon en part al descompte per aportació del treballador a la Seguretat Social, i la resta a les retencions practicades per l'empresa al treballador en concepte d'IRPF. El compte 4751 té un saldo creditor d'1.808 €, i això implica que el descompte en concepte de Seguretat Social ha d'ascendir a 300 € (2.108 – 1.808).

El saldo del compte 476 ascendeix a 985 € i es compon, d'una banda, de l'aportació del treballador a la Seguretat Social i, de l'altra, de l'aportació de l'empresa a la Seguretat Social. Com que l'aportació del treballador ascendeix a 300 €, l'aportació de l'empresa a la Seguretat Social ha d'ascendir a 685 € (985 – 300).

32. d

33. c

34. b

35. c

Glossari

abonar en compte *v tr* Anotar un import en la columna de l'haver.

actiu corrent *m* Bé o dret que l'empresa preveu vendre o realitzar al llarg del cicle normal d'exploració.

actiu no corrent *m* Bé o dret que té un període de conversió en efectiu superior al cicle normal d'exploració.

crèdit (per prestació de serveis) *m* Deute amb una empresa o professional que presta un servei, com pot ser un autònom, una empresa de transports, una companyia de gas, una companyia de telefonia, una companyia d'aigua, un notari, un advocat, una empresa d'autopista, un restaurant, etc.

amortització *f* Expressió comptable de la pèrdua de valor irreversible i sistemàtica que pateix un bé de l'immobilitzat a causa de l'ús, funcionament, desgast, obsolescència tecnològica, etc.

assentament comptable *m* Registre d'una operació comptable en el llibre diari.

balanç de comprovació de sumes i saldos *m* Estat que comprèn tots els comptes que figuren en el llibre major, on s'expressen els imports de les sumes del deure i de l'haver en les dues columnes corresponents i els imports de les sumes dels saldos deutors i creditors en unes altres dues columnes, per a cadascun dels comptes, i que verifica que les sumes totals del llibre diari coincideixen amb les sumes dels comptes del llibre major, és a dir, que els comptes del llibre major reuneixen totes les transaccions registrades en el llibre diari.

balanç de situació *m* Estat comptable que informa de la situació econòmica i financera de l'empresa en un moment determinat.

banc *m* Diners disponibles en comptes corrents.

caixa *f* Diners en efectiu.

capital social *m* Valor nominal dels títols emesos per l'empresa, que són les aportacions que fan els socis al negoci. Si es tracta d'una societat limitada, ha d'estar desemborsat íntegrament, mentre que si es tracta d'una societat anònima, hi pot haver desemborsaments pendents d'exigir.

carregar en compte *v tr* Anotar un import en la columna del deure.

client *m* Dret de cobrament relacionat amb l'activitat habitual que representa el nom de qui ens compra un bé o servei que constitueix el nostre objecte social i que és el compte que pertany a l'actiu corrent.

comptabilitat *f* Ciència de naturalesa econòmica que estudia la realitat economicopatrimonial mitjançant mètodes propis per elaborar una informació en termes quantitius que resulti útil per als usuaris en la presa de decisions.

comptabilitat financera *f* Comptabilitat l'objectiu de la qual és elaborar els estats comptables que informen els destinataris externs sobre el resultat (renda) derivat de l'activitat de l'empresa en un període determinat i de la situació patrimonial, econòmica i financera (riquesa) al final. Aquest objectiu s'aconsegueix per mitjà de la captació de les transaccions que es produeixen entre l'empresa i el món exterior (àmbit extern).

compte *m* Instrument conceptual utilitzat per la comptabilitat per a representar un element patrimonial o un dels seus conjunts.

compte deutor *m* Compte que presenta un saldo deutor.

compte creditor *m* Compte que presenta un saldo creditor.

compte de pèrdues i guanys *m* Compte que reflecteix les despeses i ingressos produïts durant un exercici econòmic.

comptes anuals *m pl* Documents que resumeixen la situació patrimonial, financera i de resultats d'una empresa a data de tancament i que tenen diversos models segons la necessitat de l'empresa.

model de PGC de PIME *m* Model de comptes anuals que inclou el balanç, el compte de pèrdues i guanys i la memòria.

model abreujat *m* Model de comptes anuals que inclou el balanç, el compte de pèrdues i guanys i la memòria.

model normal *m* Model de comptes anuals que inclou el balanç, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria.

deure *m* Costat esquerre d'un compte.

exercici *m* Període de temps que coincideix sovint amb l'any natural i al qual ens referim per tractar de l'activitat i els resultats de l'empresa.

empresa associada *f* Empresa amb una influència significativa, però sense el control, respecte d'una altra, i que té almenys del 20% al 50% dels drets de vot de l'altra societat, excepte prova en contrari.

empresa de grup *f* Empresa amb una relació de domini o control (societat dominant), o dependència o subordinació (societat dependent o subordinada), respecte d'una altra.

haver *m* Costat dret d'un compte.

inventari *m* Document que conté el detall de tots els elements que integren el patrimoni de l'empresa (béns, drets i obligacions), referit a un moment determinat, degudament valorat.

invertir (en accions) *v intr* Participar en la gestió d'un negoci (societat anònima o limitada) i tenir-ne la condició de soci amb risc de perdre-hi la inversió, ja que d'entrada no se'n coneix la rendibilitat financera.

invertir (en participacions) *v intr* Participar en la gestió d'un negoci (societat anònima o limitada) i tenir-ne la condició de soci amb risc de perdre-hi la inversió, ja que d'entrada no se'n coneix la rendibilitat financera.

invertir (en valors representatius de deute) *v intr* Comprar com a creditor títols que representen una part d'un préstec o un deute, amb un risc baix i per tant un rendiment baix conegut.

llibre d'inventaris i comptes anuals *m* Llibre principal i obligatori en el qual s'han de presentar els documents següents: inventari, balanç de comprovació i comptes anuals.

llibre diari *m* Registre obligatori on figuren totes les operacions que ha fet l'empresa al llarg de l'exercici comptable registrades cronològicament, que és necessari legalitzar perquè la comptabilitat s'admeti com a mitjà de prova.

llibre major *m* Registre que agrega els moviments anotats en el llibre diari per a cada compte i que, per tant, permet consultar els moviments i saldos d'un compte.

massa patrimonial *f* Conjunt d'elements patrimonials que presenten la mateixa significació o funcionalitat econòmica.

memòria *f* Document comptable l'objectiu del qual és completar, ampliar i comentar la informació del balanç de situació i del compte de resultats, amb la finalitat d'obtenir una informació adequada de la situació de l'empresa.

multigrup *m* Tipus especial d'empresa associada que no té control perquè la direcció es pacta de manera conjunta i on el vot compta igual, amb independència de la participació que es tingui en el capital.

partida doble *f* Mètode de realització d'un sistema comptable en què la comptabilitat destaca el doble aspecte de causa i efecte (finançament i aplicació, creditor i deutor) en registrar els fets.

passiu *m* Conjunt de fonts de finançament de l'empresa, com per exemple els préstecs rebuts, les aportacions dels propietaris, etc.

passiu corrent *m* Obligacions que l'empresa preveu al llarg del cicle normal d'exploació.

passiu no corrent *m* Obligacions de l'empresa que tenen un període de liquidació en efectiu superior al cicle normal d'exploació.

patrimoni *m* Conjunt de béns, drets i obligacions de l'empresa en què és fonamental diferenciar el que es té (béns i drets) del que es deu (obligacions).

patrimoni net *m* Conjunt de les aportacions fetes pels propietaris i la retenció de beneficis.

proveïdor *m* Empresa que ens subministra béns relacionats amb l'activitat principal (grup 3), amb la qual adquirim un deute. Compte que pertany al passiu corrent.

renda *f* Riquesa generada en un període.

resultat comptable *m* Resultat obtingut de la comparació del net patrimonial en dos moments consecutius del període comprès entre els moments inicial i final sempre que no hi hagi variació de capital, que indica benefici si la diferència és positiva, i pèrdua si és negativa.

saldar (un compte) *v tr* Col·locar el saldo del compte en el costat (deure o haver) que sumi menys perquè tots dos sumin igual.

saldo deutor de compte *m* Suma dels moviments del deure superior a la suma dels moviments de l'haver en els comptes d'actiu i despeses en què els moviments neixen i augmenten saldo pel costat del deure.

saldo creditor de compte *m* Suma dels moviments del l'haver superior a la suma dels moviments del deure en els comptes de patrimoni net, passiu i ingressos en què els moviments neixen i augmenten saldo pel costat de l'haver.

Bibliografia

Alonso Pérez, Á; Pousa Soto, R; Alonso Iglesias, E (2016). *Resoluciones del ICAC. Comentarios y Casos Prácticos*. Las Rozas (Madrid): Wolters Kluwer - CISS

Diversos autores (2017). *Memento práctico Francis Lefebvre: Contable 2018*. Madrid: Francis Lefebvre.

Besteiro Varela, M A; Mazarracín Borreguero, M R (2016). *Contabilidad financiera superior (I)* Madrid: Ediciones Pirámide.

Besteiro Varela, M A; Mazarracín Borreguero, M R (2016). *Contabilidad financiera superior (II)*. Madrid: Ediciones Pirámide.

Cervera Oliver, M; González García, A; Romano Aparicio, J (2017). *Contabilidad financiera* (5a ed.). Madrid: Centro de Estudios Financieros.

Martínez Alfonso, A P; Labatut Serer, G (2016). *Casos prácticos del PGC y PGC PyMES y sus implicaciones fiscales*. Las Rozas (Madrid): Wolters Kluwer - CISS.

